★★

Aydınlık

Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı: 1921

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

PAZAR
7
EYLÜL 1980
10 LIRA

Çekoslovakya Komünist Partisi eski Genel Sekreteri Zdenek Mlynar ile görüşme

Çek muhaliflerinin gözünden Polonya olayları

8. sayfada

AP içinde huzursuzluk

- Bazı AP'liler Erkmen'in güvenoylamasından önce istifa etmesi gerektiğini belirtirken, eski demokratlar Dışişleri Bakanının yalnız bırakılmasına tepki duyuyor

Erkmen'in düşüşü AP'yi karıştırdı

- *Erkmen'in yerine Devlet Bakanı Ceyhun vekaleten getirildi*
- **AP Genel idare Kurulunun kararı 'Hükümete devam'**
- *Demirel: "Erkmen'i yalnız bıraktığınız iddiası gülünçtür"*

ANKARA(ÖZEL)

Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen'in Mecliste güvensizlik oyu alarak düşürülmesi, Adalet Partisi içinde huzursuzluklara yol açtı.

Bazı AP'liler Erkmen'i güvenoylamasından önce istifa etmeyerek Hükümeti müşkül durumda bırakmakla suçlarken, özellikle eski Demokratlardan oluşan bir çevre ise, hükümetin Dışişleri Bakanını yalnız bırakmış olmasına tepki gösteriyor.

Hayrettin Erkmen'in düşürülmesinden sonra "Herhalde hükümet uygun görmediki kendine karşı güvenoyu şekline dönüştürmedi. Hükümete yönelik gensoru haline dönüşseydi sonuç aynı olmazdı" şeklinde konuşması, hükümetin kendini yalnız bırakmasına karşı tepki olarak yorumlandı. Eski demokratlardan Sebati Ataman'ın "Bir hükümetin Dışişleri Bakanını yalnız bırakması dünyada ilk defa görülüyor, çok şaşırdık, bu durumu tahmin edemezdik" demesi ve bir süre önce AP'den istifa etmiş olan Zeyyat Mandalinci'nin "Gensoruyu hükümet üstüne alır sanıyordum, gensoru Hayrettin Bey'in başına patladığı için oylamaya katılmadım" şeklinde açıklaması da aynı tepkinin tezahürleri olarak değerlendiriliyor.

Öte yandan AP yönetiminin de Hayrettin Erkmen'i sonuna kadar istifa etmemekte direnerek, Hükümeti müşkül duruma düşürmekle suçladığı öğrenildi. Bilindiği gibi güvensizlik oylaması öncesi, AP yöneticileri Erkmen'e istifa etmesi için baskı yapmışlar, hatta bu konuda Cum-

(Devamı S. 6 Sü. 2'de)

ERKMEN DEMİREL'İ SUÇLADI

"Gensoruyu hükümetin göğüslemesi gerekirdi"

- "Bu kanaatimi Başbakana arzetmiştim ve kendisinin de gensoru konusunu aynı yönde değerlendirdiğini tespit etmiştim. Fakat konu her nedense hükümetçe tartışılmadı veya tartışılamadı ve sonuçta gensorunun hedefi olarak kaldım."

İSTANBUL (AA)

HAKKINDA verilen gensoru ve güvensizlik önergesiyle düşürülen ilk bakan olan Hayrettin Erkmen dün İstanbul'daki evinde gazetecilerin sorularını cevaplarken Başbakan Süleyman Demirel'i suçladı.

Hayrettin Erkmen bir gazetecinin sorusu üzerine şöyle konuştu:

"Gensoru benim şahsi politikama bağ-

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Petrol-İş 17. Genel Kurulu çalışmalarına başladı

Ecevit: "Polonya'da işçilerin tribünlerden sahaya inmesiyle demokrasi topraktan fışkırırcasına oluşmaya başladı"

- Genel Kurulun yapıldığı salonun kapısını tutan TKP'liler muhabirimizi içeri sokmadılar Divanın müdahalesi üzerine kongreyi izleyebildik

İSTANBUL (ÖZEL)

Türk-İş'e bağlı Petrol-İş Sendikası 17. Merkez Genel Kurulunda konuşan CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, "Demokratik bir ülke olmayan Polonya'da işçiler tribünlerden sahaya indiler ve büyük bir demokrasi topraktan fışkırırcasına oluşmaya başladı" dedi.

(Devamı S. 6 Sü. 2'de)

'Dur' ihtarına uymayan bir genç öldürüldü

HABER MERKEZİ

ANKARA'da sabah saat 5.30 sıralarında İvedik Caddesinde bulunan Milli Görüş Kültür Merkezi civarında duvarlara afiş asan akıncı gençlerden biri, askeri timin "dur" ihtarına uymayıp kaçmaya çalıştı. Gençlerin kaçtığını gören askeri tim, ateş ederek 15 yaşındaki Durmuş Öztürk'ü ağır yaraladı. Durmuş Öztürk aldığı yara ile olay yerinde öldü. Akıncı gençlerin "Kudüs İslamındır, Müs-

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

Gierek de gitti...

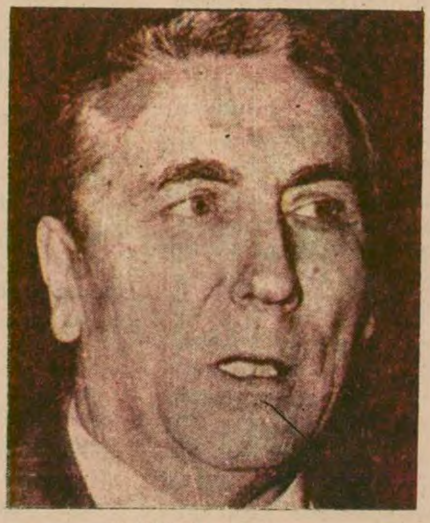

EDWARD GİEREK

- Stanislaw Kania Parti Birinci sekreterliğine seçildi
- TASS haberi yorumsuz verdi

- *Gierek kalp krizi geçirdiği söylendikten sonra Merkez Komitesi 2 saatte karar aldı*

VARŞOVA(AJANSLAR)

POLONYA Birleşik İşçi Partisi Birinci Sekreteri Edward Gierek'in kalp krizi geçirdiği gerekçesiyle Partideki bütün görevlerinden alındığı açıklandı. Varşova'da yayınlanan resmi bildiride Polonya Birleşik İşçi Partisi Merkez Komitesinin Stanislaw Kania'yı Birinci Sekreterliğe oybirliği ile seçtiği belirtildi.

Sovyet TASS ajansı cumartesi sabahı geçtiği haberde Stanislaw Kania'nın Gierek'in yerine Parti Birinci Sekreterliğine seçildiğini yorumsuz olarak duyurdu. Polonya resmi haber ajansı PAP,

(Devamı S. 6 Sü. 7'de)

Yankılar

"Gierek hastanede Polonya tedavide"

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Gierek'in görevden alınarak yerine Kania'nın getirilmesi konusunda çelişmeli yorumlar var. Ancak partinin yeni Birinci Sekreterinin çok iyi tanınmamış bir şahsiyet olması nedeniyle gözlemciler henüz kesin yargılara varılmasının güç olduğunu belirtiyorlar.

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Ömer Tanlak'tan ülkücülere mektuplar

İlk itirafçı Ömer Tanlak gazetemiz aracılığıyla eski ülkücü arkadaşlarına mektup gönderdi. Mektubu aynen yayınlıyoruz.

Erol Türkmen'e

"Cinayetleri sana kimlerin işlettiğini açıkla"

Erol, şimdiki durumunun ne kadar kötü, ne kadar içler acısı olduğunun farkındasın umarım. İsmin birçok cinayete, birçok katliama karıştı. Şimdi ise kaçaksın. Sana "vur" diyen Türkeş'e bak. Her gün Meclis binasına giriyor. Demeç üstüne demeçler veriyor. Biz, diyor "Cinayetlere karşıyız". "Milliyetçiler suç işlemez" diyor. Saklandığın yerden çıkıp da: Bunların bu söylediklerinin yalan olduğunu söyleyebilir misin? Çıkıp da: Ben milliyetçiydim. Bize suç işlettiler diyebilir misin? Bu belki kahvede kağıt oynarken, evinden işine giderken korunmasız insanları kurşunlamak kadar kolay bir iş değil ama ondan kat kat büyük bir vazife ve cesaret. Senin de bunu yapacağını iyi biliyorum.

(Devamı S. 6 Sü. 7'de)

Colombo Sabahattin Gözlükaya'ya

"Annenin sevgisine layık ol bizim yolumuzu izle"

Sebahattin seninle birlikte çok uzun zamanlar birlikte olduk. Gezdik tozduk. Hep birbirimizi kayırırdık. Bu yüzden de dernek içinde olsa bile çoğu kimse bizden birine sataşmak istemezdi. Beraber çok kötü günler geçirdik. Piyangotepe'de yedi kişinin öldürüldüğü sabahı hatırlıyormusun?. Belki çok iyi hatırlıyorsun ama teferruatını düşünemiyorsun. Bak dinle de anlatayım. O gün sabah olayın olduğunu ve bu olayda ilk göz altına alınacak kişinin hatta en büyük şüphelenilecek kişinin sen olduğunu çok iyi biliyorlardı. Bunu iyi bildikleri halde önceden haber vermedikleri halde, sabah bütün polisin Aşağı Eğlence'ye döküldükleri anda bizim evden dışarı çıkmamıza göz göre göre karşı çıkmadılar. Yani çıkıp yakalanmamızı bekliyorlardı. Böylece birçok kişi aradan çıkacaktı. Senin yanında ben de yakalanacaktım. Polis de bunu çok iyi değerlendirip. Bü-

(Devamı sa.6, sü.6'da)

Cevdet Çankaya'ya

"Bir gün seni de benim gibi ajan ilan edecekler"

Cevdet benim hakkımda MHP Genel Merkezinde ölüm kararı alındığında sen askerdin. Aklımdan gelip seni görmek geçti ama elimde adresin yoktu. Sen askerliğini yaparken Aşağı Eğlence'de babanı görüyordum. Bütün gün seni arıyormuş gibi Aşağı Eğlence ile ev arasında mekik dokurdu. Hep aynı Hüseyin amcaydı o. Senden kuşkulu endişeli başına ne geleceğinden korkan. Sırf bunun için seni askere gönderdiler ya. Cevdet üzme onları o annen, baban, ağabeyin.

Hani o ağabeyin sırf seni içimizden alabilmek için geldiğinde kurşunlamaya kalktığın.

Cevdet bundan sonra olacakları iyi düşün. Henüz her şeyini kaybetmiş değilsin. Bırak bu cinayet şebekesini seni kullanmalarına izin verme. Onla-

(Devamı S. 6 Sü. 8'de)

Muzaffer İşler'e

"Sen sucsuzsun olayı yapanlar ise geziyorlar"

Muzaffer, ben İtiraf'ı yapmadan önce seninle görüşmüştüm. En son öğrendiğime göre mahkemece 3 yıl hapis cezasına çarptırılmışsın. Senin o olayda suçsuz olduğunu biliyorum. Olayı yapanlar şimdi ellerini sallayarak geziyorlar. Hatta Sadık Söğünmez isimli katil şimdi askerliğini yapıyor. Muzaffer sen Yukarı Eğlence (Kuyuyazısı) Derneği Başkanı olduğun zamanlarda bildiğin gibi dernek eşyaları ve evrakları bir gece çalınmıştı. Bunu komünistler yaptı dediler. Oysa sen benden iyi biliyorsun dernek orada kapatılacaktı, bunun için evrakları çaldılar ve komünistler yaptı dediler. Sadece bununla kalmayıp seninde sorumsuz davrandığını söyleyerek diğer arkadaşlarının önünde küçük düşürdüler.

(Devamı S. 6 Sü. 8'de)

KENDİLERİNİ SAVUNMAYA ÇALIŞIRKEN İTİRAFLARDA BULUNDULAR

Hergün gazetemizde keşif yapan iki kişiyi MHP'nin gönderdiğini kabul etti

HABER MERKEZİ

MHP organı Hergün, önceki günkü sayısında, gazetemize keşif yapmak için gönderilen komandoları "Aydınlıkçılar tarafından esir alınan masum gençler" olarak göstermeye çalıştı. Ancak Hergün'ün yayınındaki dikkat çekici nokta, gerçekleri örtbas edememesi ve istemeyerek de olsa bazı "İtiraf"larda bulunmasıdır.

Hergün'ün itiraflarından en önemlisi, Ruhi Özcan ve Ahmet Hamdi Güler adlı kişilerin, gazetemize MHP İl Merkezi tarafından gönderildiklerini kabul etmesidir. Böylece, Ruhi Özcan ve Ahmet Hamdi Güler'in gazetemize gelme nedenlerini açıklarken, "Adliye memuru" olduklarını söylemelerinin yalan ve tertip olduğu Hergün'ün yayınıyla belgelenmiş bulunuyor.

İkinci itirafa gelince;

Hergün, Ruhi Özcan ve Ahmet Hamdi Güler'in Adliye memurluğundan ve bir savcıdan bahsetmelerini açıklamaya çalışırken de şöyle diyor:

"Karşılarına çıkan Aydınlık gazetesi Müessese Müdürü O. Gürhan Ertür ülkücü gençlerin gazetede yayınlanan "İtiraf" isimli diziyle ilgili sayıları almaya geldiklerini öğrenince 'Tefrika bir MHP'linin itiraflarıyla ilgili, siz parti tarafından gönderildiniz, çünkü adı geçen parti öğrendiğimize göre yayından dolayı dava açacakmış, her halinizden belli faşist olduğunuz" şeklinde konuştu...

"Soru yağmuruna tutulan ülkücü gençler, zaman kazanmak amacıyla kendilerini Ramazan Çelik isimli bir savcı yardımcısının gönderdiğini söylediler."

Hergün'den aldığımız bu cümleler, MHP'lilerin yalan söylediğini açıkça kanıtlıyor. Tabii, Hergün gazetesi bu yalanın ardındaki kastı gizlemeye çalışarak, iki MHP'linin "zaman kazanmak amacıyla" böyle davrandıklarını öne sürüyor.

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

İTİRAF
için ne diyorlar?

CHP ANTALYA İL BAŞKANI ALİ AYAZ

"İtiraf'ı başından beri izliyorum. Başarılı bir gazetecilik olayıdır. Ayrıca Aydınlık'ın bu yayını Türkiye ve dünya çapında etki yapan önemli bir görev olmuştur. Takdir ediyorum.

"Aydınlık'ın bu yayını bir de şunu açığa çıkarmıştır: Hükümet anarşiyi 1974 affına bağlıyor. Ama Aydınlık'ın yaptığı bu hizmetle terörün nereden kaynaklandığı ortaya çıkmıştır. Bunun ardındaki karanlık güçler mutlaka adalet önüne çıkarılmalı ve gerçek yüzleri ortaya serilmelidir.

"Öte yandan bu cinayet çetesinin hesabının sorulması CHP açısından önceki işlerden biridir."

(Devamı sa.6, sü.6'da)

Aydınlıkta

SİNA ÇILADIR

Virgülü nereye koymalısın?

HAKİM sınıfların tümü için "faşist" nitelemesi kullanılabilir mi? Kimileri bu soruya "evet" yanıtını veriyor. Kimilerinin bu "evet" yanıtı karşısında devletin ve faşizmin tanımlarını düşünüyorum.

Neydi devletin tanımı? Devlet, hakim sınıfların halk üzerindeki bir baskı aracıdır.

Peki faşizmin tanımı?

Hakim sınıfların (gelişmiş ülkelerde burjuvazinin) en gerici, en şoven, en saldırgan kesimlerinin açık terörcü diktatörlüğü...

Bu iki tanım, birbirinden farklı iki baskı gücünü ve iki baskı aygıtını dile getiriyor. İlk tanımda sözkonusu olan hakim sınıfların tümünün diktatörlüğüdür. ve devlet, bu diktatörlüğün aygıtı durumundadır; diğerinde ise hakim sınıfların belirli bir kesiminin diktatörlüğü sözkonusudur ve devlet, bu diktatörlüğün aygıtı durumundadır.

Açıktır ki, hakim sınıfların tümünün diktatörlüğü ile, hakim sınıfların belirli kesimlerinin açık terörcü diktatörlüğü aynı şey değildir ve iki durumda devletin sınıfsal yapısı birbirinden farklıdır. Devlet, ikinci durumda, tüm hakim sınıfların baskı aygıtı niteliğini yitiriyor ve hakim sınıfların belirli kesimlerinin açık teröre dayanan baskı aygıtı niteliğine bürünüyor. İlkinde diktatörlüğün sınıfsal bileşimi geniş ve açık terör sözkonusu değil, ikincisinde sınıfsal bileşim dar ve açık terör sözkonusu. İlkinin biçiminde, yasal yönetim biçiminde, burjuva demokratik öğe ağır basabiliyor veya sınırlı da olsa var olabiliyor, ama ikincisinde burjuva demokratik öğenin zerresi yok...

Kimileri, aradaki bu farkı ya göremiyorlar, yahut işlerine öyle geldiği için görmezden geliyorlar. Göremedikleri veya görmezden geldikleri için de sapla samanı birbirine karıştırıyorlar, hakim sınıfların tümünü ve dolayısıyla devleti "faşist" ilan edip çıkıyorlar işin içinden...

Tabii, "işin içinden çıkıyorlar" demem, sözgelişi. Gerçekte hiç bir şeyin içinden çıkmaları sözkonusu değildir. Hakim sınıfların faşist kesimleriyle tüm hakim sınıfları aynı potaya atarsan ve böylece devleti faşist ilan edersen, "antifaşist mücadele" dediğin şey, devletle hesaplaşma platformuna iteleyecektir seni... Ne, hakim sınıfların faşist kesimleriyle faşist olmayan kesimleri arasındaki çelişkiden yararlanabiliyorsun; ne, faşizme karşı birleşebilecek güçleri birleştirebiliyorsun; ne, demokratik-parlamenter mücadele yöntemlerinden yararlanabiliyorsun,ne şu, ne bu... Bu kafa, giderek seni, ister-istemez, hakim sınıfların tüm partilerinin tabanlarına veya henüz sınıfsal bilince kavuşamamış ve bu yüzden hakim sınıfların partilerine oy veren veya yandaş olan emekçi kitlelerinin de karşısına itiyor. Onlara karşı da "mücadele" bayrağı açıyorsun. Örneğin Fatsa'da olduğu gibi, MHP'ye oy atanları "sınırdışı" ediyorsun...

Sen bu kafayla hiç bir yere varamazsın ahbap! Varamayacağın nereden belli?

Düşüncelerinden ve pratik siyasetinden belli! Sana göre, MHP ile AP arasında, devletin içine yuvalanmış faşist kadrolarla, devletin faşist olmayan organ ve unsurları arasında hiç bir fark yok. Bu yüzden,sözgelimi, MHP'den devletin hesap sorması önerilerine aklın yatmıyor. Diyorsun ki, "Faşist, bir diğer faşistten nasıl hesap sorar?"

Bana kalırsa kafayı değiştirmen gerekiyor! Okuman, öğrenmen, pratik siyaseti iyice bir gözlemen gerekiyor. Bunu yapabilmen için ünlü tekerlemede olduğu gibi virgülünün yerini değiştirmen şart.Ünlü tekerleme? Biraz değiştirerek tekrarlayayım:

— Oku elebaşın gibi ahmak olma!

Görüyorsun, yukarıdaki tekerlemede virgül yok. Eğer virgülü, üçüncü sözcükten sonra koyarsan, kafayı değiştirmen mümkün değildir; çünkü cümle değişik bir anlam kazanır belki, ama senin için sonuç değişmez. Bu yüzden virgülü mutlaka ilk sözcükten sonra koyman gerekiyor.

---

düşünce dünyası

ÜNİVERSİTE-AKADEMİ ÇATIŞMASININ ARDINDAKİ GERÇEK

Akın Turan

Yıllar öncesinden başlayan üniversite-akademi çekişmesi, en son akademilerarası kurulun aldığı 80-81 öğretim yılında eğitimi durdurma ve yeni kayıt yapmama kararıyla doruk noktasına ulaştı. Bu olay yılların biriktirdiği anlaşmazlığın bir noktada iyice açığa çıkması oldu.

Anayasa, özerk kişiliğe sahip üniversitelerin kurulmasına izin vermiştir. (Madde 120) (1). Ancak zamanla bu üniversiteler artan öğrenci talebini ve ülkemiz hakim sınıflarının iktisadi, ticari ve bilimsel isteklerini karşılayamadığı için eğitim dallarının genişletilmesi ve yeni mesleki alanlar yaratılması yoluna gidilmiştir. Bu şekilde üniversitelerin eğitim alanı dışında, iktisat ve ticaret daha uzman ve bilimsel çalışmalar yürütecek. İktisadi Ticari İlimler Akademileri açılmaya başlamış, bunun yanında özel teknik yüksek okullar kurulmuştur. Akademi ve ücretli yüksek okulların açılması beraberinde yeni sorunları da getirmiştir. Birincisi, para karşılığı bir eğitim uygulaması ki, buna karşı geniş bir kamuoyu oluşmuş, gençliğin mücadelesi sonucu, ücretli eğitim kaldırılmış ve bu okullar akademiler etrafında toplanmıştır. İkincisi, artan yüksek öğrenim talebi bu okulların açılmasıyla da ortadan kaldırılmıştır. Halen yaşadığımız ÜSS çıkmazı herkesin gözleri önündedir.

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı yarı-özerk kuruluşlar İTİA'lar ve teknik okulların da zamanla akademiye dönüşmeleri, üniversiteler yanında bir de akademi adında bir eğitim örgütlenmesi ortaya çıkartmıştır. Sonraları, akademiler genişleyerek üniversitelerin eğitim alanı dışında birçok yeni alana yayılmıştır. Akademiler, Anayasa Mahkemesinin verdiği "Yasaların yalnızca üniversite adı altında kurdukları kuruluşları üniversite saymak ve üniversite görevi yapan başka öğretim kurumlarını üniversite saymaktan kaçınmak, ancak söze ve kurumun kuruluş biçimine önem veren bir anlayış olur" kararına dayanarak üniversite biçimindeki örgütlenmelerine hız vermişler, akademilere bağlı yüksek okullar fakülte ismini almış, Anayasanın üniversitelere tanıdığı hakları kullanmaya hız vermişlerdir. Şüphesiz bu durum, kürsüleşme sistemini beraberinde getirmekte, öğretim görevlilerinin doçentlik ve profesörlük gibi ünvanlar kullanmalarına imkan tanımaktadır. Çatışmanın görünen yönü budur. Bir de bunun üstüne İTİA'lara bağlı Tıp Fakülteleri de açılmaya başlayınca iş, çığırından çıkmıştır. Üniversitelerarası Kurul buna itiraz etmiş, bu tip bazı okullar için Danıştaydan yürütmeyi durdurma kararı almıştır. (2) Bu karar, 30 Haziran- 1 Temmuz günleri arasında Bursa Kirazlıyayla'da toplanan üniversitelerarası kurul tarafından ÜSYM'ye bildirilmiş, ÜSYM de bu karara uyacağını açıklamıştır. (3) Böylece bu fakültelere alınması gereken yaklaşık 800 kişi kontenjan dışı kalmıştır.

Üniversitelerarası kurulun aldığı karar, bu fakültelerin yasal olmadığı kararına dayanmaktadır. Oysa, Danıştay, daha önce aldığı bir kararda "akademilerin işlevleri ve gördükleri öğretim ve araştırma görevleri bakımından üniversiteler nitelikte olduklarından kuşku yoktur" (4) demektedir. Sadece yasal kararnameye bağlı olan bu örgütlenme kararnamenin Meclisten geçerek yasallaşmasını beklemektedir. Yasa Tasarısı Komisyondadır. Böylece yüksek öğrenim kurumlarında tek tip bir örgütlenmeye gidilecektir. Tasarı yasallaştığı takdirde herhangi bir sorun da kalmayacaktır. Üniversitelerarası Kurul da aslında böyle bir kararnameye karşı olmadığını belirtmiştir. Hal böyle iken, Akademi-üniversite çatışması yüzünden 60 bine yaklaşan bir öğrenci kitlesi öğrenim dışı kalmıştır.

Bütün bunlara rağmen, Danıştay'da alınan karar, bu okullarda okuyan ve mezun olmuş öğrencilerin yasal statülerinin ne olacağı sorununu ortaya çıkartmıştır. Bu nokta da da Akademik Kurul haklıdır. Danıştayca iptal edilen bu okullarda eğitim yapılmaktaydı.

Ancak sorun sadece bu okulların yasal «statüsü» olarak ele alınabilir mi: Yüksek öğrenim mezunları arasında bitirdikleri okullar açısından farklı uygulamalar öteden beri vardır. Örneğin, Çalışma Bakanlığı, işe alım açısından aynı mesleki öğrenimi gören okulları ayırmıştır. Bakanlık, bazı okulların mezunlarını kabul etmemektedir, Son kararlar bu farklılıkların resmi kararlara yansımasından ibarettir.

ÜSYM, Danıştayca iptal edilen bu okulları merkezi yerleştirmeye sokmayacağını, ama isterlerse bu okullar için ayrı bir planlama yapabileceğini açıklamıştır. (5) Bu şekilde kayıt yapılması herhangi bir mahzur yaratmayacaktı. ÜSYM'nin tutumu sonucu değiştirmiyordu. Çünkü bu tartışma sürecek, bu okulların yasal statüleri yine tartışılacaktı. Bu açıdan Akademik Kurulun öğrenimi durdurma ve akademilere bağlı bütün okullara kayıt yapmama kararını anlamaya imkan yoktur. Üstelik; çeşitli verlere gönderilen yazıda:

'Ülkenin içte ve dışta maruz kaldığı bölücülükle mücadele edildiği bir dönemde" denilmektedir.

Öğrenci gençlik faşist saldırılardan, maceracı solun baskılarından, yerli yersiz yapılan forum ve boykotlar yüzünden zaten zor durumdadır. Öğrenimin aksamadan sürdürülmesi içinmücadele etmekte, hayatını bile feda etmektedir. Hal böyle iken hem bu anlayışta olacaksın, hem de okulları kapatacaksın. Buna hak vermek mümkün değildir.

Üniversitelerarası Kurul da küçük kariyer hesapları içindedir. Ortada karşı olmadıklarını belirttikleri bir yasa tasarısı vardır. Yine de engelleme yolunu seçmektedirler. Sonuç itibariyle, olan yine öğrenci gençliğe olmaktadır.

Çünkü sözkonusu olan kendi yasal haklarıdır. Bütün bu tartışmalarda niye öğrencilere danışılmamaktadır? Öğretim görevlilerinin maaşları işlemektedir. Peki, öğrencilerin kaybettiği günlerin hesabını kim verecektir? Öğrenciler taraftır. Ama kendileri hesabına. Üniversitelerde okuyan kardeşleriyle hiç bir alıp veremediği yoktur. Aksine, bütün öğrenciler, eğitimdeki farklılıkların kaldırılması için yıllardır mücadele etmektedirler. Tek tip bir eğitim ve öğrenim örgütlenmesine gidilmesi ortak talepleridir.

Bütün bunların yanında, sorunun özünün şu olduğu bir kere daha ortaya çıkmıştır. Emperyalizme bağımlı yarı-feodal iktisadi yapının anarşik doğası yüksek öğrenim kurumlarını da sarmıştır. Her türlü rekabet ve farklılık yüksek öğrenimde yansıyacaktı. Nitekim öyle de oldu. Bu olayla bir kere daha gördük ki, milli ekonominin ve halkın ihtiyaçlarından uzak bir eğitim, sorunları çözemeyecek, aksine daha da çok yığılmasına neden olacaktır.

Milli demokratik eğitim, yüksek öğrenimdeki her türlü farklılığı ortadan kaldırırken, bazı öğretim görevlilerinin böyle kürsü ve kariyer çatışmalarına izin vermeyecek, öğrencisi ve eğitimcisiyle halkın ve ülkenin kalkınmasına ve modernleşmesine hizmet edecektir.

Akademi-üniversite çatışması, bugünkü eğitim sistemimizin nasıl bir çürüme içinde olduğunu, ülkenin ve halkın ihtiyaçlarından uzaklaşıldığını, akademik ünvanların daha çok önem kazandığını, öğrencilerin geleceklerinin ilgilenmenin bir aldatmacadan ibaret olduğunu göstermiştir. Bugünkü eğitim sistemiyle yüksek öğrenim kapılarında bekleyen gençlerin sorunlarının çözümüne, diplomalı modern işsizler ordusunun ortadan kaldırılmasına imkan yoktur.

Sonuç olarak,

— Akademilerarası Kurulun öğrenimi durma ve yeni kayıt yaptırmama kararı kaldırılmalıdır.

— Bütün yüksek okullar tek bir yönetmelik altında toplanmalı, bu konuda hazırlanan kararname bir an önce Mecliste kabul edilmelidir.

— Eğitim milli ekonomimizin ve halkın ihtiyaçlarına uygun olarak yeniden düzenlenmelidir.

---

1) Anayasanın 20. maddesi şöyle diyo "Üniversiteler ancak, devlet eliyle ve kanunla kurulur. Üniversiteler, özerkliğe sahip kamu tüzel kişilerdir.

Üniversiteler, devletin gözetimi ve denetimi altında, kendileri tarafından seçilen organları eliyle yönetilir.

Üniversite organları, öğretim üyeleri ve yardımcıları üniversite dışındaki makamlarca, her nesurette olursa olsun, görevden uzaklaştırılamazlar. Son fıkra hükümleri saklıdır...."

2) 4 Mart günü Danıştayın yazısı üzerine ÜSYM, bu okullara ilişkin tercihleri iptal etti.

3) ÜSYM, üniversitelerin öğrenci alımının Türkiye çapında merkezileşmesi, tek sınav sisteminin uygulanması için kuruldu. Giderek artan öğrenci sayısı bu sayede, merkezi bir sınavla elenerek, üniversitelere girebilecek öğrenciler belli oluyordu. ÜSYM, aynı zamanda Üniversitelerarası Kurula bağlı olarak çalışmaktadır.

4) Danıştay, 8. daire kararı, Esas no: 1979/1978 Karar No. 1979/1979. Resmi Gazete. 23 Ocak 1979 sy. 29 ve devamı.

5) Bilindiği gibi merkezi yerleştirme Akademi ve Yüksek okulları da kapsamaktadır. Üniversitelerin merkezi yerleştirmeye yönelmesini, akademi ve yüksek okullarda uygun bulmuş, bu uygulamaya kendilerinde katılmasına karar vermişlerdir.

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

AFŞİN'DE MHP VE SAHTE SOL NE YAPIYOR?

K.Maraş'ın Afşin kazasındaki sahte sol ve MHP'nin tutumundan bahsetmek istiyorum.

Kazamız diğer il ve ilçelerde olduğu gibi sağ ve sol diye ikiye ayrılmıştır. Bu ayrımdan bazı esnaflar ve kahveciler yararlanmaktadır. Çünkü buradaki sahte solcular ellerinde bulundurdukları iki üç kahvede sabahtan akşama kadar kağıt ve çeşitli oyunlar oynamaktadırlar.

MHP'liler ise sızdıkları çeşitli devlet kadrolarından para toplayarak olaylarda kullanacak bir cip aldılar.

Kazamızda bulunan liseye ise tüm MHP'li öğretmen kadrosu yerleştirilmiştir. Bu öğretmenler havadan sudan bahanelerle Kürt öğrencileri imtihana almamaktadırlar. Ortaokulu dışarıdan bitirmeye girenlerden okula bağış adı altında para alarak cibin taksidini ödemektedirler.

Aydınlık gazetesinde ÜGD Hukuk Masası Başkanı ve MHP İllegal Cezaevi sorumlusu Ali Yurtaslan'ın açıklamasından sonra MHP tedirgin olduğu gibi, devrimciyim diyen sahte solcular MHP'den daha çok tedirgin olmaktadırlar. Kendileri sabahtan akşama kadar kahve devrimciliği yapmaktadırlar. Aydınlık gazetesindeki MHP'nin Türkiye çapındaki olaylarını anlatan Ali Yurtaslan'ın açıklamasına da karşı çıkmaktadırlar. Örnek olarak da karşı çıktıkları nokta da şu: "Bu kişi neden Aydınlık'a açıklamada bulunuyor"muş. Çünkü bu insanlar kahve devrimciliği yapan insanlardır. Bugün MHP bile kendine karşı kimin mücadele ettiğini bilmektedir. Bunu MHP'nin yayın organı olan Hergün gazetesinde görmekteyiz. Çeşitli sahtekarlıklar yaparak Aydınlık gazetesini hedef almaktadırlar.

Sahte solcular Afşin-Elbistan Termik santralında çalışan işçiler arasında birliği pekiştirecekleri yerde kendiliğinden oluşan birliği parçalamaktadırlar. Bu hareketler ise Türkiye üzerinde saldırgan emellerine ulaşmak isteyen Sovyet sosyal-emperyalistlerinin işine yaramaktadır.

Kazamızda bulunan dürüst ve namuslu yurtsever arkadaşlar! Gelin hep birlikte MHP ve Rus uşaklarının Türkiye üzerinde oynamak istedikleri oyunları açığa çıkartarak Türkiye halkının birliğini pekiştirelim.

Çünkü Sovyet sosyal-emperyalistlerinin saldırgan emelleri ve MHP'nin Sovyet sosyal-emperyalistlerinin saldırgan emellerine hizmet eden ırkçılığa ve mezhep kışkırtıcılığına karşı çıkalım.

Bugün önümüzde duran acil sorunumuz, saldırgan Sovyet sosyal emperyalizmine karşı Türkiye halkının dünya birleşik cephesinde yer almasıdır

Afşin'den Bir Okuyucu

Gölköy' de halk evinden çıkamaz oldu

AP azınlık hükümetinin kurulmasıyla Ordu'ya atanan Vali Reşat Akkaya devletin gücünü MHP'lilerin eline vermektedir.

Halk evinden dışarı çıkamaz oldu. Yollar kesiliyor, insanlar soyuluyor ve kasaplık koyun gibi boğazlanıyor.

Geçtiğimiz günlerde Gölköy-Mesudiye'de yol kesen faşistler 5 vatandaşı katlettiler. Halk tedirgin. Her an ölecekmiş gibi huzursuz. Gölköy'de, Gürcü-Türk kışkırtmasını da ileri süren MHP'liler başarı sağlamak için elinden geleni yapıyorlar. Gölköyde iki ayrı şehir, iki ayrı bölgenin insanları varmış gibi bir durum var.

Devletin tüm imkanlarını MHP'lilere veren Ordu Valisi gün geçtikçe halkın tepkisini kazanmaktadır. Ve halk artık Vali'nin istifa etmesini beklemektedir.

BİR OKUYUCU

Türkiye İşçi Köylü Partisi Hukuk Bürosu yardımınıza hazırdır

Yurttaşlar!

Partimiz, halkın her türlü hukuki sorunuyla ilgilenmekle görevli bir Hukuk Bürosu oluşturmuştur. Gördüğünüz her türlü baskı, uğradığınız partizanlık ve haksızlıklar için bu büroya başvurabilir ve yardım isteyebilirsiniz.

Anarşist saldırısına, jandarma baskısına ve polis işkencesine uğrayanlar, haksız yere gözaltına alınanlar ve tutuklananlar, kıyılanlar ve sürülenler, gecekondusu yıkılanlar, toprağı elinden alınanlar, devlet kapısında haksızlığa uğrayanlar, işten çıkartılanlar, ücretini alamayanlar, çeşitli vaatlerle dolandırılanlar, nereye şikayet edeceğini bilemeyenler, hangi partiden olursanız olun TİKP Hukuk Bürosuna başvurabilirsiniz. Partimiz haksızlığın karşısında ve halkın yanındadır. Hukuk Büromuz sorunlarınızın çözülmesine yardımcı olmayı görev kabul etmektedir.

Hukuk Büromuz pazar günleri hariç her gün saat 16.00'dan 18.00'e kadar, cumartesi günleri saat 15.00'den saat 18.00'e kadar Genel Merkezimizde çalışmaktadır. Bizzat gelemediğiniz taktirde yukarıda belirtilen saatlerde telefonla ya da mektupla danışabilir ve bilgi alabilirsiniz.

TİKP GENEL MERKEZİ

Tel: 30 08 81
Adres: Necatibey Cad. No: 22/19
Sıhhiye-ANKARA

OKUYUCU KARİKATÜRLERİ

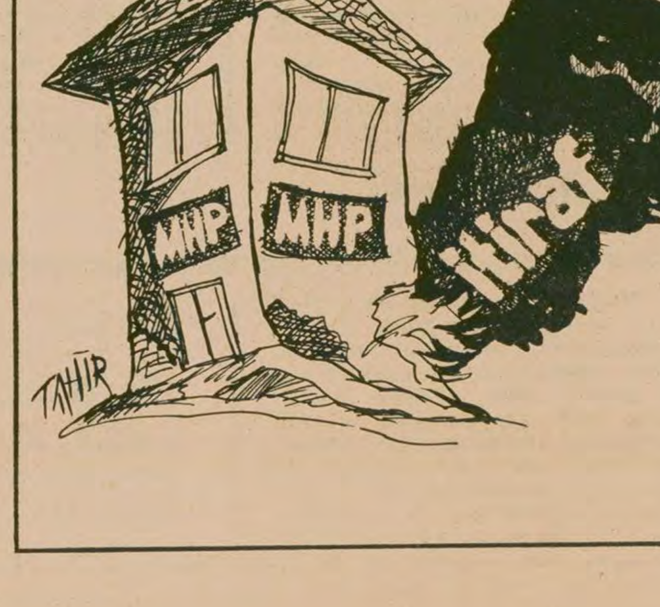

Aydınlık meclisi

KONUMUZ: itiraf

Bugün üç işçi okurumuzdan gelen mektubu yayınlıyoruz. Biri İstanbul askeri işyerinde çalışan işçilerden,biri Kayseri'den bir işçi okurumuzdan, diğeri de Almanya'da çalışan işçilerden. İtiraf yayınını ne büyük bir sevinçle karşıladıklarını mektuplarında çok güzel ifade ediyorlar. Kayseri'den yazan okurumuz "Bu başbelasından en az bütün vatandaşlar kadar ben de rahatsız olduğum için" diye başlıyor. mektubuna. Üstelik itiraf yapan Ali Yurtaslan'ı da tüm işlediği suçlara karşın, itiraf yaparak cinayet örgütünü köşeye sıkıştırdığı için hiç tereddütsüz selamlıyorlar

Böylece Ali Yurtaslan'ın itirafını beğenmeyip, bin dereden su getiren sahte solun, emekçilere ne kadar yabancı olduğu daha iyi görülüyor.

-Askeri işyerinden işçiler

Fabrikada ilginç ikili

Aydınlık gazetesinin yayınlamakta olduğu İtiraf dizisi çalıştığım fabrikada canlı tartışmalara ve yeni saflaşmalara neden oldu. CHP'li, AP'li ve MSP'li işçilerde MHP'ye ve Rusya'ya karşı birlik yönünde olumlu etkiler yarattı. MHP'li işçiler arasında çelişkiler çıkmasına neden oldu. MHP'ye sempati duyan işçilerin İtiraf dizisinden sonra MHP'ye karşı tavır aldıkları gözlendi. İşyerine getirilen Hergün gazetesinde bir azalma olurken, Aydınlık gazetesinde gözle görülür bir artış oldu. Aydınlık bu yayınıyla 45 milyonu birleştireceğini bir kere daha gösterdi. İşçiler arasında Aydınlık'a duyulan güven daha da arttı. Şimdi gözler Aydınlık'ta.

Özet olarak itiraf dizisi işçiler arasında değerle kaydedilirken MHP'liler ve maceracılar tarafından kuşkuyla karşılandı. MHP İtiraf dizisi karşısında telaşa kapılarak Aydınlık'ın bu işyerine girmesinin yasak olduğu yalanını yaydılar. Amaçları MHP'nin işyerinde iyice tecrit olmasını engellemekti. Ancak başaramadılar. İşçiler onlara aldırmadı. Sahte solcular da MHP'lilerden geri kalmadılar. Onlar da Aydınlık'ın yayınının hiç bir önemi olmadığını bu yayının devrime zarar verdiğini söylediler.

Maceracılığın etkisindeki insanlara Aydınlık'ın görüşlerini savunanlarla konuşmamalarını söylediler.Ancak onların yalan ve iftiraları gerçekler karşısında, Aydınlık karşısında kar gibi eriyip gitti. Maceracı solun etkisindeki dürüst insanların Aydınlık okumalarını ve bizlerle iyi ilişkiler kurmalarını engelleyemediler. Çünkü halka karşı olanlar halkla birleşemezler. Ancak halkın çıkarlarını savunanlar halkla birleşebilirler.

işyerimizde Aydınlık her gün biraz daha güçleniyor. Yavaş ama sağlam temeller üzerine. Çünkü MHP ve Rusya'ya karşı 45 milyonun birliğini savunuyor. Birlik, barış, özgürlük için mücadele ediyor. Halka dayanarak, halka güvenerek, MHP'nin tertip ve cinayetlerini açığa çıkarıyor, ondan hesap soruyor.

Kayseriden Bir işçi

Kafanı iki elinin arasına al ve düşün

Sayın Aydınlık yöneticileri, sizlerin açmış olduğunuz itiraf dizisi ile ilgili tartışmaya ben de katılmak istiyorum. Bu baş belasından en az bütün vatandaşlar kadar ben de rahatsız oluyorum.

Önce Samsun'dan yazan ülkücüye bir cevap vereyim. İtiraf dizisi gerçektir ve hiç bir yalan yoktur. Eğer yalan olsa Mamak Cezaevinden kaçan idamlık Mustafa Pehlivanoğlu yakalanmazdı ve onun yanında ülkücü Erdem Şenocak yakalanmazdı. Sıkıyönetim soruşturma açmazdı. Kardeşim bir atasözü var "İşemezsen kokmaz" diye. Aydınlık böyle yayınları ile gerçekten anarşiye karşı mücadele ediyor. Bakıyorum Hergün gazetesine ve sahte solculara hep bir ağızdan biri diyor "Bu CHP döneminde MİT tarafından hazırlanmış yayın", diğeri de "Bir MİT, CİA oyunu". Her iki mihrak da bu yayından rahatsız olmuş, biri kirli çamaşırlarım ortaya çıkar diye, diğeri de Aydınlık halkla birleşecek diye korkuyor.

Ülkücü kardeş, artık kafanı iki elinin arasına al ve düşün. Daha yaşın gençtir. Bizler MHP'nin cinayet örgütlerine karşı olduğumuz kadar Rusya'nın kurmuş olduğu o sahte solcu cinayet çetelerine de karşıyız. TİKP'nin anarşinin içinde olduğunu gösterebilir misin? Gösteremezsin, çünkü anarşiye karşı mücadele eden biricik güç TİKP'dir.

Almanya'dan işçi Ismail Erbil

Darbe MHP'ye iniyor, TKP ses veriyor

Bizler yurt dışındaki işçiler olarak Aydınlık'ı, yapmış olduğu değerli hizmetten dolayı kutlarız. MHP'ye her vurduğu darbe aynı zamanda TKP'ye iniyor. Çünkü MHP'nin varlığından da teröründen de TKP yararlanıyor. Bu itiraflar MHP'yi telaşa düşürdü. Ancak sol kafalı maceracılar hiç düşünüyorlar mı, Hergün, tüm sayfalarını Aydınlık'ı yıpratmaya ayırmış. Ancak şu bir gerçek darbe yiyen MHP, kazanan Türkiye halkı.

Bir kere kendine solcuyum diyen gruplar bir Hergün alsa okusa, MHP'nin düşmanı kimmiş, kimi hedef alıyor belki gözleri açılır. Bu gün açılmasa çok geçmeden açılacaktır. "Ali Yurtaslan'ın açıklamalarını biz biliyoruz. Biz yargılayacağız", "Sözleri birer düzme".. Bu sözler kaba beton kafanın yapısını gösteriyor.

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş.
adına sahibi ve
Genel Yönetmen
ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
O.GÜRHAN
Müessese Müdürü: ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul.
Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

22340 - 900

Demas 150 silahlı komandonun işgali altında

- Fatsa'daki Demas Deniz Ürünleri İşleme Fabrikasına 15 gündür yataklarıyla yerleşen komandolar işçilere saldırıyorlar.
- Üretim durmuş vaziyette.

FATSA(ÖZEL)

FATSA'da bulunan Demas Deniz Ürünleri İşleme Fabrikası 26 Ağustos gününden itibaren MHP'li komandoların işgali altında tutuluyor. Yatakları ile yerleşen ve fabrikayı bir otel haline getiren komandolar arasında çeşitli yerlerde suç işlemiş kaçakların da bulunduğu bildiriliyor.

MHP'li komandolar işçilere saldırdıkları ve fabrikaya sokmadıkları için de fabrikada üretim durmuş vaziyette. Fabrikanın şimdiki sorumlusu durumunda olan (yedi emin) Türkeş'in yakın arkadaşı İsmet Tümtür. İşçilerden ve Demas personelinden gelen uyarılara rağmen bu duruma müdahale etmiyor. Fabrikanın kapısını tutan ve içerde üst katları işgal eden komandolar çekmeceleri karıştırarak evrakları çaldılar. Bu arada Demas personeli durum tespiti için yedi emin İsmet Tümtür'e zabıt tutturdular.

(Devamı S. 6 Sü. 8'de)

Moskova yanlılarını Türkiye'de toplamak istiyorlardı

Sıkıyönetim Barış Derneğinin toplantılarını yasakladı

- Toplantılara katılmak isteyen yabancı delegelere hükümet vize vermedi
- Barış Derneği 6 ve 7 Eylülde Türkiye'de 'Kültür Adamları Forumu' ve 'Türkiye Barış Parlamentosu', 23-27 Eylülde ise 'Barış İçin Dünya Halkları Parlamentosu' toplantılarını düzenlemek istiyordu.

İSTANBUL (ÖZEL)

SIKIYÖNETİM, Moskova yanlısı Barış Derneğinin İstanbul'da düzenlediği "Kültür Adamları Forumu" ve "Türkiye Barış Parlamentosu" konulu toplantıları yasakladı. Daha önce de hükümet bu toplantılara davet edilen yabancı delegelere vize vermemişti.

Barış Derneği 23-27 Eylül tarihlerinde Sofya'da toplanacak, "Barış İçin Dünya Halkları Parlamentosu"na hazırlık yapmak için 6 Eylülde "Kültür Adamları Forumu", 7 Eylülde de "Türkiye Barış Parlamentosu" adı altında iki toplantı düzenledi. Türkiye Yazarlar Sendikası bu toplantılara katılmaları için üyelerine gazetelerde duyuru yayınladı. Toplantıya davet edilen yabancıların Zonguldak'ta ağırlanmaları için hazırlıklar yapıldı.

Ancak hükümet Moskova yanlısı Barış Derneğinin yabancı delegelerine vize vermeyince, dünya çapındaki Moskova yanlılarının Türkiye'de toplanmaları suya düştü. Sıkıyönetim de Barış Derneği'nin İstanbul'a iki gün üstüste yapmayı planladığı toplantıları yasakladı.

Sofya'da toplantı düzenleyen 'Dünya Halklar için Barış Parlamentosu" doğrudan Moskova'dan yönlendirilen ve her ülkedeki Moskova yanlılarını barındıran bir örgüt. Türkiye Barış Derneği ve Barış Parlamentosu da aynı amaca hizmet etmek üzere kurulmuş örgütler.

Fransız radyo-televizyonu Türkiye'deki teröre geniş yer verdi

Tırmanan anarşi Avrupa'nın dikkatlerini Türkiye üzerine çekti

GÜRLER AKDORA(PARİS)

FRANSIZ Televizyonu 4 Eylül Perşembe akşamı birinci kanaldan verdiği 20.00 haberlerinde Türkiye'deki anarşi olaylarına geniş yer verdi. Anarşinin günde 20 cana kıydığını, bir yılda ölü sayısının 5000'i bulduğuna dikkat çekti. Haber sırasında Ankara ve İstanbul'daki günlük yaşantıdan görüntüler de veren televizyon İstanbul görüntülerinde yazar Çetin Altan'la da bir konuşmayı görüntüledi. Çetin Altan konuşması sırasında anarşinin artık ufak çapta mahalli bir olay olmadığını yurt çapında bütün halkın can güvenliğini tehdit ettiğini anlattı.

Daha sonra Ankara'dan verilen görüntüler sırasında da Türkiye İşçi Köylü Partisi Ankara semt sorumlularından Ahmet Ege anarşinin iki kaynağı tarafından yaratılan kurtarılmış bölge rezaletini açıkladı ve halkın buralarda kendi can güvenliklerini kendilerinin sağlamak üzerinde kaldığını belirtti.

Daha sonra anarşiye karşı halkın evlerde yaptığı toplantılardan görüntülere de yer verildi. İv ve Julien Galcotti adlı Fransız televizyon muhabirinin özel olarak Türkiye'ye gelip çekim yaptıkları program Türkiyeliler ve Fransız kamuoyunda geniş ilgi uyandırdı.

İstanbul'da 15 günde 221 kişi siyasal nedenlerle tutuklandı

İSTANBUL (AA)

1.Ordu ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Şubesinin dün yaptığı açıklamada; İstanbul Sıkıyönetim Bölgesinde güvenlik kuvvetlerince son 15 gün içinde çeşitli anarşik eylemlere karışmaktan sanık 221 kişinin yakalanarak haklarında yasal kovuşturmaya başlandığı bildirildi.

Sıkıyönetim Komutanlığının açıklamasında yakalanan sanıkların 206'sının sol görüşlü, 15'inin ise sağ görüşlü olduğu belirtildi.

Yakalanan kişilerin üst ve evlerinde ise, 22adet tabanca, 532 adet mermi, 4 el bombası, 2 adet molotof kokteyli ele geçirildiği açıklandı.

Ankara Metrosunun temeli salı günü atılıyor

- Belediye Başkanı Ali Dinçer: "Metro yüzde 98 yerli olacak"

ALİ DİNÇER

ANKARA(ÖZEL)

ANKARA metrosunun temeli salı günü atılıyor. Ankara Belediyesi Başkanı Ali Dinçer, dün düzenlediği basın toplantısında metronun yüzde 98 yerli olacağını söyledi. Finansman için Dünya Bankası Avrupa iskan fonu ile temaslarını sürdürdüklerini belirten Dinçer, "Metro projemiz 141 gündür onayda bekliyor. Hiçbir yetkili 'hayır' diyemedi. Başta Başbakan Süleyman Demirel olmak üzere ilgili Bakanlar ve tüm Hükümet yetkilileri, olumlu bulduklarını söylediler, hatta beni kutladılar ama bugüne kadar projemize 'evet' demediler" dedi.

9 Eylül günü tüm Ankara'lıları Ankara metrosunun temeline harç atmaya çağıran Ali Dinçer, metro yapımında tüm Ankara'lıların kendilerine yardımcı olacaklarına inandıklarını söyledi. Metroyu halkın maddi ve manevi yardımlarıyla yapacaklarını söyleyen Ali Dinçer, ilerde yardım kampanyası açacaklarını söyledi. İlk aşamada 4 milyar liraya ihtiyaç bulunduğunu belirten Dinçer, kendi makina ve işgücü ile işe başlayacaklarını, sadece sınyalizasyon için yabancı teknolojiye ihtiyaç bulunduğunu sözlerine ekledi.

Fener'de üç gün önce kimyevi madde depolarında başlayan yangın, 180'e yakın ailenin evsiz kalmasına yol açmıştı. *(Fotoğraf:AYDINLIK)*

İMAR İSKAN BAKANI TOKER, FENER'DE EVİ YANAN YURTTAŞLARA KONUT VERİLECEĞİNE DAİR SÖZ VERDİ

İSTANBUL(ÖZEL)

İMAR ve İskan Bakanı Turgut Toker beraberinde İstanbul Valisi Necdet Ayaz'la birlikte yangın felaketine uğrayan Fener semtinde incelemelerde bulundu.

Evleri yanan yurttaşlarla görüşen İmar İskan Bakanı Toker, evleri yanan yurttaşlara sosyal konut verileceğine söz verdi.

1980-81 ADLİ YILI AÇILIYOR

HABER MERKEZİ

1980-81 Adli Yılı yarın yapılacak törenle açılacak.

Adli tatilin 5 Eylül Cuma günü sona ermesi ve araya tatil günlerinin girmesi nedeniyle yarına kalan açılış için Yargıtay'da bir tören yapılacak.

Yargıtay Başkanı Sabri Livanelioğlu'nun saat 10'da yapılacak konuşmasıyla başlayacak olan törene Cumhurbaşkanı Vekili Çağlayangil, Başbakan Demirel, ana muhalefet partisi lideri Ecevit, bazı bakanlar ve yüksek yargı organlarının temsilcileri çağrıldı.

Odalar Birliği Başkanı Yazar: "Enflasyonist baskıyı dış yardımların desteği ile kontrol altında tutabilmek mümkün değildir"

ANKARA(UBA)

TÜRKİYE Odalar Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Yazar, Birliğin Erzurum'da düzenlenen "Genişletilmiş Doğu Bölgesi Başkanları Toplantısı"nda yaptığı konuşmada, "enflasyonist baskıyı uzun süre dış yardımlarla kontrol altında tutabilmek mümkün değildir" dedi.

Mehmet Yazar, 24 Ocak tarihli ekonomik istikrar tedbirlerine değinerek "bu tedbirler ana istikametin saptırılmadan gerekli bazı yasal düzenlemelerle desteklenerek, kararlılıkla uygulandığı takdirde ülkemiz tedricen bu bunalımdan çıkacaktır" şeklinde konuştu. Yazar konuşmasına şöyle devam etti:

"Ekonomik istikrarın sürekliliği büyük ölçüde dışa açılma çabalarının başarıya ulaşmasına bağlıdır. Enflasyonist baskıyı uzun süre dış yardımların desteği ile kontrol altında tutabilmek mümkün değildir. Bu nedenle üretim fazlası yaratılarak ihracatın arttırılması mutlaka sağlanmalıdır."

ÖZAL'IN SÖZLERİ

DPT Müsteşar Vekili Turgut Özal şöyle dedi:

"Petrol bunalımı bir buçuk ay içinde tamamen kaldırılmıştır Bugün bir milyon ton üzerinde mevcuttur. Enflasyon hızı dünyada hiç bir yerde görülmemiş tarzda aşağıya çekilmiştir. Çiftçilerimiz emeklerinin karşılığını almaktadırlar. Bu yıl iyi mahsul alınmıştır.

İran-Irak sınır çatışmaları şiddetleniyor

- Irak hükümeti çatışmalar olduğunu doğruladı.
- Humeyni, hükümet konusunda Beni Sadr'a tam yetki verdi.

TAHRAN

IRAK-İran sınır bölgesindeki çatışma alanının gittikçe genişlediği bildiriliyor.

Geçen perşembe günü İran Resmi Haber Ajansı 'Pars' Irak kuvvetlerinin Kasr-ı Şirin kenti bölgesine saldırdığını 7 ölü ve 39 yaralı olduğunu bildirmişti. Çatışmalarla ilgili bir açıklama yapan İran Savunma Bakanlığı yetkilileri, çatışmalar sırasında bir Irak uçağının düşürüldüğünü üç Irak tankının tahrip edildiğini ve Irak kuvvetlerinin geri püskürtüldüğünü belirtti. Bu arada Irak hükümeti de ilk kez çatışmalar konusunda bir açıklama yaptı. Irak İçişleri Bakanlığından yapılan açıklamaya göre Irak kuvvetleri iki İran sınır karakolunu yaktılar ve İran kuvvetlerine ağır kayıplar verdiler. Açıklamada İran yetkililerinin iddialarını reddederek Irak kuvvetlerinin çatışmalar sırasında hiç kayıp vermediği öne sürülüyor.

Öte yandan Tahran Radyosu, İmam Ayetullah Humeyni' nin hükümet kurma konusunda İran Devlet Başkanı Abu Hasan Beni Sadr'la Başbakan Muhammed Ali Recai arasında çıkan anlaşmazlığa müdahale ettiğini bildirdi. Radyo, Humeyni' nin Başkan Beni Sadr'a, istediği kişilerin hükümete alınması konusunda yetki verdiğini söyledi.

Tahran Radyosunun verdiği başka bir habere göre, İran Dışişleri Bakanlığı bir açıklama yaparak Sovyetler Birliği'nden ülkenin kuzeyinde Raşt kentinde bulunan konsolosluğunu kapatmasını istedi.

Eski milli futbolcularımızdan Musa Sezer hastalandı

- Musa Sezer gazetemizde de bir süre spor yazarlığı yapmıştı.

İSTANBUL(ÖZEL)

ESKİ milli futbolcularımızdan Galatasaraylı Musa Sezer rahatsızlanarak hastaneye kaldırıldı. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Hastanesinde tedavisi yapılan Sezer'in ameliyat yapılıp yapılmayacağı önümüzdeki günlerde belli olacak.

Futbol camiasında "Doktor" lakabı ile tanınan ve yıkılan eski Taksim Stadından beri, sarı-kırmızı renklerde top koşturan Musa Sezer jübilesinden sonra futbolla ilgisini yazar olarak sürdürüyor.

Musa Sezer bir süre gazetemizin spor servisinde de çalışmış ve gazetemize değerli katkılarda bulunmuştu.

OPEC petrol fiyatının ayarlanmasına yeni bir sistem getiriyor

SAARBRUCKEN(AA)

PETROL İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) Genel Sekreteri G.Ortiz "OPEC'in yeni bir fiyat uygulamaya başlayacağını ve yeni sistemde gelişmiş ülkelerdeki ortalama enflasyon oranı ile para birimlerindeki değişme oranının esas alınacağını" söyledi.

Ortiz, "Pertol alışverisinde doların yerini koruyacağını, ancak ihracatçı ülkelerin gelirlerindeki değer kaybının da önleneceğini" belirtti.

Öte yandan, 15-16 Eylül tarihlerinde Viyana'da yapılacak "OPEC Maliye ve Dışişleri Bakanları toplantısına sunulacak gündem taslağı hakkındaki çalışmaların tamamlandığı bildiriliyor.

MSP KONYA'DA "KUDÜSÜ KURTARMA MİTİNGİ" YAPTI

KONYA(AA)

MSP'nin "Kudüs'ü Kurtarma Günü miting ve yürüyüşü" Konya'da yapıldı. Mitingde konuşan MSP Genel Başkanı Erbakan şunları ileri sürdü:

"İsrail'in Kudüs'ü başşehir ilan etmesi, Anadolu'yu kendisine vilayet ilan etmesinin bir adımıdır. Emperyalizmin İsrail projesi içinde Kudüs'ün başşehir olması bulunduğu gibi, Fırat-Dicle ve Nil bölgelerinin de, yani Anadolu'nun İsrail'e vilayet yapılması hedef alınmıştır."

AKA Basın Ajansı sıkıyönetimce arandı

İSTANBUL(ÖZEL)

AKA Basın Ajansının Cağaloğlu'ndaki merkezi önceki gün Sıkıyönetim birliklerince basılarak arandı. Arama sırasında, Ajansta bulunan çeşitli gazete ve dergilere el konularak götürüldü.

Aramadan sonra gözaltına alınan ajans çalışanlarından Yener Koç ve Kamil Çetin'in hâlâ serbest bırakılmadığı öğrenildi.

BASINDAN SEÇMELER

Civaoğlu: Erkmen ve ötesi

Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen'in gensoruyla düşürülmesi basında değişik değerlendirmelere yolaçtı. Ancak genel kanı Demirel'in Erkmen'e sahip çıkarak gensoruyu hükümet sorunu haline getirmesi gerektiğiydi.

Tercüman'da Civaoğlu ise konuya tersten yaklaşanlardandı.

"Ve nihayet bir yönetim felsefesine eğilelim. Demirel öteden beri aynı isimlerle çalıştığı, hep aynı isimleri bakan yaptığı' için tenkit edilir.

"Oysa yöneticinin en büyük ihtiyacı, çok güvendiği, gereğinde büyük fedakarlıklar yapabilecek çalışma arkadaşlarıdır. Kaliteleri biraz daha az olsun, farketmez, bağlılık önde gelen tercih sebebidir.

"Erkmen'in üstün devlet adamlığı, dürüstlüğü, mertliği hiç tartışmasız gerçeklerdir.

"Ama, acaba dün sabah istifasını vermiş olsaydı. Ve de hükümetin dünkü 231 red oyunun yarasını taşımasaydı.

"Bırakınız başka isimleri, İhsan Sabri Çağlayangil dışişleri bakanı olsaydı, istifa mektubunu çoktan Demirel'e vermiş, uygun gördüğünüz zaman işleme koyarsınız demişti.

"Bu bir varsayım değildir. 12 Mart sonrasında çoğu etkili çevrelerden Çağlayangil'e AP'nin başına geçmesi yolunda ciddi teklifler, hatta baskılar gelmiş, bunların hepsi bir 'sadakat' heykelinin önünde erimiştir."

Hüsamettin Çelebi: Çıkmazdan yararlananlar

Günaydın'da Hüsamettin Çelebi ise Erkmen meselesine daha farklı yaklaşıyor derinleşen siyasi bunalımından kimlerin yararlanmaya çalıştıklarını açıklıyor:

"MSP'nin bir iş yapmış ve sonuç almış görünerek yeniden itibar kazanma çabaları ortadadır. MHP'nin bugünkü iktidar döneminde kendisi için daha güvenli bir ortam bulduğundan "Aman bu hükümet kalsın" havasında olduğu bilinmektedir".

(. . .)

"Bu çıkmazdan yararlandığını sananlar ise MSP, MHP ve Cumhuriyete karşı savaş açtıklarını artık gizlemeyen ünlü 'demokratik kuruluşlar' oluyor. Mesafe almaya onlar devam ediyorlar. Bu gidişle daha da alabilecekler".

(. . .)

"Şimdi pek çok kimse 'Yok mudur, bahtı kara vatan anayı kurtaracak insanlar AP'de ve CHP'de?' diye sormaktan kendilerini alamıyorlar. Biz 'yok' diyemiyoruz, demek istemiyoruz fakat artık ortaya çıkmalarını, büyüyen felaketi önlemek için fedakarlık yapmalarını herkes gibi biz de bekliyoruz. Şimdi çare bu, 'çıkış'tadır. Yani dağın ardındaki bu umuttadır.

"Bu felaketli gidişte yön düzeltmenin görünür başka çaresi yoktur."

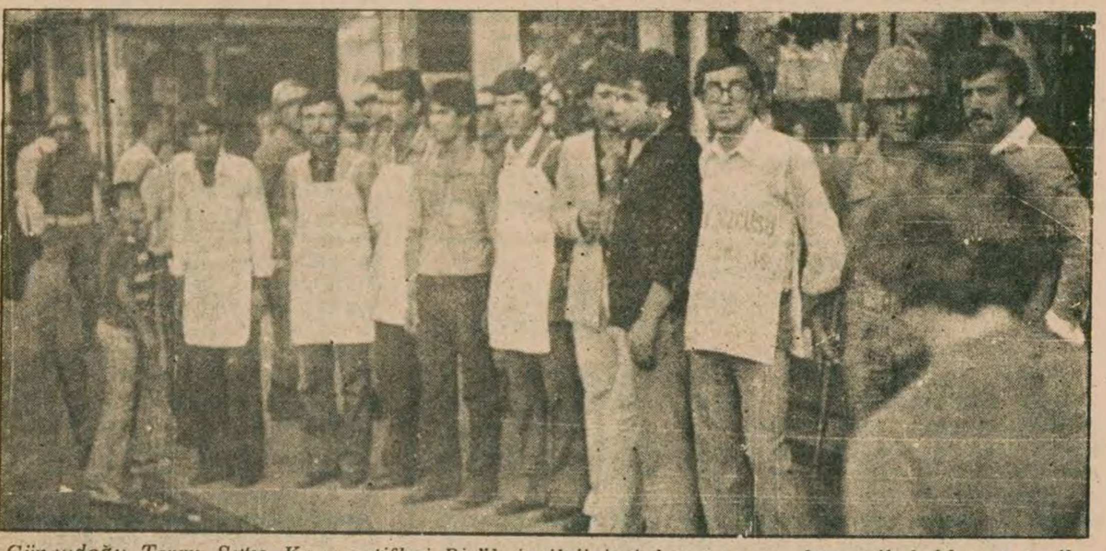

Güneydoğu Tarım Satış Kooperatifleri Birlik işçileri işçi kıyımına ve ekonomik haklarının verilmemesine karşı hak grevi başlattılar.

Tez Büro-İş Güneydoğu Birliklerinde greve başladı

- İşçiler toptan işten atılmaları üzerine genel müdürün kendileri ile görüşmesini istemişlerdi.
- MHP'li komandolar grevcileri tedirgin etmeye çalışıyor.
- Oleyis ve TİKP grevi destekliyor.

BİLAL GÜNEŞ (GAZİANTEP)

GÜNEYDOĞU Tarım Satış Kooperatifleri Birliklerinde Tez Büro-İş ile işveren arasında anlaşmaya varılamaması sonucu, Genel Müdürlük binasında yetkili olan Tez Büro-İş Sendikası grev ilan etti.

Son bir aydan beri Güneydoğu TSK işvereninin kanunsuz bir tutum içerisine girdiğini belirten sendika yetkilileri, grevin kaçınılmaz olduğunu açıkladılar. Grev komitesi adına açıklama yapan basın sözcüsü Osman Özçalışkan, yayınladığı bildiride; 100'e varan işçinin iş akidlerinin fesh edilmesine, fikirlerinden dolayı işçilerin açlığa, sürgüne, kıyıma uğratılmasına, her işçinin 60.000 liraya yakın alacaklarının 50 gün geçmesine rağmen ödenmemesine karşı

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

8 bin işçi direnişte

Sasa'da işçiler atılan arkadaşlarının geri alınması için direnişe geçti

- Sabancı Holding'e bağlı Sasa, Teksa, Mensa, Bossa 1 ve Bossa 2 fabrikalarındaki işçiler Sasa'dan işçi atılmasına karşı çıkıyor.
- Önceki akşam gözaltına alınan 1200 Sasa işçisinin 110'u halen gözaltında tutuluyor.
- TİKP işçilerin direnişini kararlılıkla desteklediğini açıkladı.

ADANA (ÖZEL)

SABANCI Holding'e bağlı Sasa fabrikası işçileri atılan iki arkadaşlarının geri alınması için direniyor. Türkiye İşçi Köylü Partisi Adana Merkez İlçe örgütü direnişi sonuna kadar desteklediğini açıkladı. Adana'daki Teksa, Mensa, Bossa fabrikaları da direnişi desteklemek üzere eyleme geçtiler. Sabancı Holding misilleme olarak 5 işçiyi daha işten çıkarttı.

Petrol-İş Sendikasının yetkili bulunduğu Sasa fabrikasında işveren iki işçinin çıkışını vermişti. Bunun üzerine işçiler önceki gün direnişe geçtiler. Olaya müdahale eden Adana Sıkıyönetim Komutanlığı direnişin ilk günü bir vardiyayı toptan gözaltına aldı. İfadesi alınan işçilerin 100 kadarı halen gözaltında tutuluyor.

(Devamı S. 6 Sü. 4'te)

bu köseden...!

Başka devrimci çıkış yolu yoktur

Vahap Peymur

Denge Kawa bugün siyasi ve ideolojik anlamda iflas etmiş ve dağılmaya yüz tutmuştur. Denge Kawa mücadele boyunca gösterdiği siyasi istikrarsızlığı, dağılma sırasında da göstermiştir. Bir grup, TİKP saflarına katılmış; bir grup, Denge Kawa'nın Üç Dünya Teorisi öncesi çizgisini "Komela" adı altında yürütmeye çalışmış, bir grup KUK'a katılmış, bir grup KDP'ye geçme eğiliminde, çok az bir kısmı halen Denge Kawa'yı savunmakta. Geriye kalan büyük bir potansiyel ise, kendisine bağımsız veya demokrat demektedir.

İşte , sözümona devrim yapacak, Rusya'yı altedecek bir siyasetin son tablosu. Denge Kawa, niye bu duruma gelmiştir? Denge Kawa oluştuğundan bu yana bunalımlardan kurtulamamış, siyaseti bir bunalım siyaseti olmuştur. Bu bunalımlar çıkmaza girdiği her dönemde insanlar suçlanmış, cezalandırılmış ve tecrit edilmiştir. Kişilerle uğraşmak esas mücadele olmuştur. Aslında, yanlış ve hatalı olan, Denge Kawa'nın ortaya çıkışıydı.

Kawa, Üç Dünya Teorisi üzerine tartışmalarda ikiye bölünmüş, bir takım insanlar da mücadeleyi bırakmışlardı. Süreç içerisinde Üç Dünya Teorisini reddeden grup' (Kava) tartışmalarda "Eğer biz bu teoriyi kabul edersek, birlikte örgütlenmeyi savunmamız gerekir" diyordu. Kawa açıkça bölücülüğü, kargaşalığı ve revizyonizmi savunuyordu. Bugün geldiği yer de bellidir. Denge Kawa ne yaptı? Bir yandan, Üç Dünya Teorisini savunurken, öbür yandan da baş çelişme olarak "İki süper devlet, sömürgecilik ve milli hainler" tespitini yaptı. Yani iki süper devlet ile Üçüncü Dünya Ülkelerini aynı kefeye koydu. Hem bölücülüğü hem de birliği savundu. Mao Zedung Düşüncesini kendisine sadece maske yaptı. Milliyetçiliği ve bölücülüğü kitlelere Mao Zedung Düşüncesi olarak götürdü. Böylesine istikrarsız bir çizgi daha ne kadar yaşayabilirdi. TİKP çeşitli yazı ve eleştirilerinde bunu gösterebiliyordu bizlere. Ama, Denge Kawa bunu bir türlü göremiyordu. TİKP'nin iki yıl önceki tahlilleri bugün bir gerçektir. Hayat bunları doğrulamıştır.

Hala Denge Kawa'nın toparlanmasından söz eden arkadaşlar vardır. Şartların elverdiği kadar bu arkadaşlarla görüştüm. Çoğu, bu anlattığım doğruları kabul ediyor. Onlarda eksik olan, sadece TİKP'ye katılma kararını verme cesaretidir. Bu kararı verememe, revizyonizme teslimiyettir. Revizyonizme teslimiyet, Denge Kawa'nın doğuşuyla başladı. Bugünkü şartlarda TİKP'yi, bilimsel sosyalizmi savunmak, Rusya'ya karşı Türk ve Kürtleri birleştirmek, özellikle Güneydoğu Anadolu bölgesinde zor ve cesaret isteyen bir iştir. Çünkü, burada Rusya'nın ve milliyetçiliğin ağır baskısı vardır.

"Bir musibet, bin nasihattan iyidir". Denge Kawa'nın başına gelen bu kaçıncı musibet? Toparlanma lafı eden arkadaşlar, bulutlar üzerinden inip ayaklarını yere basmalıdırlar artık. Etrafınızdaki birkaç insanı da dağıtmadan Denge Kawa'yı dağıtıp TİKP saflarına katılmaktan başka devrimci çıkış yolu yoktur. Aksi taktirde revizyonizme ve burjuva milliyetçiliğine biraz daha güç aktarmaktan başka bir şey yapmayacaksınız,

MENKUL SATIŞ İLANI
İst. 8. İcra Memurluğundan
Dosya No: 1980/3124

Bir borçtan dolayı hacizli bulunan 200.000.- lira muhammen değerdeki 1973 model 34 PV 619 hususi plakalı, kaporta kısımları çürük, motoru arızalı çalışmaz vaziyetteki murat marka otonun açık artırma suretiyle satılmasına karar verilmiştir. Brinci açık artırması 16.9.1980 günü saat: 12.30-12.45 arası Kocamustafapaşa, Cerrahpaşa cad. Güzel Sebzeci sokak. No: 17'deki Yasemin Oto garajında yapılacak, verilen bedel muhammen değerin %75'ini bulmadığı taktirde 17.9.1980 günü ikinci artırması yapılarak en çok fiat verene ihale edilecektir. Dellaliye ve damga resimleri alıcıya aittir. Taliplerin satış günü mahallinde hazır bulunmaları ilan olunur.

(Basın: 6212-1176)

SATIŞ İLANI
GAZİOSMANPAŞA İCRA MEMURLUĞUNDAN
DOSYA NO: 1980/377

Bir borçtan dolayı kayden ve fiilen hacizli 70.000 lira muhammen kıymetindeki 78 81 71 numaralı telefonun intifa hakkı Gaziosmanpaşa icra dairesinde satılıp paraya çevrilecektir. Birinci açık artırması 18/9/1980 günü saat 11-11.30 arasında olup, bugün talip çıkmaz veya taliplerden teklif edilen bedel, muhammen kıymetin %75'ini bulmassa satış bir gün temdit edilip, aynı yer ve aynı saatte 19/9/1980 günü ikinci artırmada en çok fiat verene ihale edileceği, fazla malumat almak isteyenlerin dosyamız numarası ile birlikte memurluğumuza müracaatları ilan olunur. 20/8/1980

(Basın: 6217-1174)

HİTLER-STALİN PAKTININ YANLIŞLIĞI NEREDEYDİ?

Esas hata Sovyetlerin paylaşım pazarlığına oturmasında yatıyordu

Bugün ÇKP içinde ideolojik tartışmalar sürmekle birlikte Sovyetlerin savaş kışkırtıcılığına karşı tutumlarda bir değişiklik yoktur. Batı ise yatıştırmacılık yaparken, Sovyetleri Doğuya yöneltme gibi bir hayal içinde değildir. Batıdaki teslimiyetçiliğin temelinde yatan savaş korkusudur. Bugün 2. Dünya Savaşındaki Sovyet-Alman paktının imzalandığı günlerden farklı bir durum vardır.

Cumhur Gür

Son zamanlarda Aydınlık gazetesinde M. Halim Spatar ve Niyazi Terzi arkadaşlar Komintern'in İkinci Dünya Savaşı sırasındaki hatalı siyasetlerini konu alan bazı yazılar ve yazı dizileri yayınladılar. İkinci Dünya Savaşı sırasında dünya devrimci hareketinin siyasetlerinin genişçe tahlil edilmesi, yalnız tarihi bir değerlendirme açısından değil, aynı zamanda Üçüncü Dünya Savaşı tehlikesi ile karşı karşıya olan insanlığın eski tecrübelerden yararlanması açısından da önemlidir.

SALDIRMAZLIK PAKTI

Halim Spatar arkadaş, paktın anti-faşist güçbirliği oluşturma çabalarını sarstığını ve komünist partiler içerisinde büyük şaşkınlık ve karamsarlığa yol açtığını belirtti. Niyazi Terzi arkadaş ise daha sert biçimde, bu paktın Hitler'in ilk başarılarına katkıda bulunduğunu yazdı.

Ben de bu görüşlere katılıyorum. Hitler-Stalin paktının o dönemde neden hatalı bir adım olduğunu aşağıda özetlemeye çalışacağım. Ancak önce başka bir konuya değinmek isterim. 16 Ağustos tarihli ve Aydınlık'ın 4. sayfasında çıkan yazısında Niyazi Terzi arkadaş sözkonusu Hitler-Stalin paktından hareket ederek, "İleride önümüze çıkabilecek "Sovyet-Çin yakınlaşması" konusunda da tahliller getiriyor. Niyazi Terzi arkadaşa göre Hitler-Stalin paktının yanlışlığı, şimdiden ilerdeki bir "Sovyet-Çin yakınlaşmasını" hatalı olarak mahkum etmektedir. Bence bu bilimselden çok, kurgusal bir yaklaşım tarzı. Ve kanımca bu görüş Hitler-Stalin paktının neden yanlış olduğunu tam kavramamaktan ileri geliyor.

Hitler-Stalin paktı, sosyalist bir ülkenin, saldırgan ve savaşın esas kaynağı olan, bir emperyalistle saldırmazlık anlaşması imzaladığından dolayı hatalı değildir. Bir sosyalist ülke savaşa hazırlanmaya zaman bulmak, savaşın kendi topraklarına kaymasını önlemek veya geciktirmek için pekala, saldırgan ve savaşın esas kaynağı olan bir emperyalistle saldırmazlık paktı imzalayabilir. Hata, o zamanki Sovyetler Birliği'nin, yani sosyalist bir ülkenin kendi kısa vadeli ulusal çıkarları uğruna, uluslararası proletaryanın ve devrimin çıkarlarını feda etmesindedir. İşte Stalin-Hitler paktında yapılan budur.

HATALAR

23-24 Ağustos 1939'da Hitler-Stalin paktı imzalandığında, iki tarafın da gizli tutacağı bazı ilave-maddeleri içeren ve bir ay sonra üzerinde bazı değişiklikler yapılan bir belge daha imzalandı. Ancak savaşın sonunda, Alman arşivleri ABD ve İngiltere'nin eline düşünce varlığı öğrenilebilen bu belgede, Almanya ve Sovyetler Birliği, Avrupa üzerinde kendilerinin "ilgi alanlarını" saptıyorlardı. Sovyetlerin "ilgi alanı", Finlandiya, Baltık ülkeleri (yani Estonya, Letonya, Litvanya) ve Doğu Polonya'yı kapsıyordu. Ayrıca sözkonusu gizli belgede Sovyetlerin Besarabya'ya (yani Kuzey Romanya'ya) olan "ilgisi" de kabul ediliyordu.

Alman arşivlerinde, savaştan sonra Almanya ve Sovyetlerin Avrupa üzerinde karşılıklı «ilgialanlarını» saptadıkları bir belge ele geçmiştir. Hitler-Stalin paktının hatalarını bu pazarlık ve ondan sonra başlayan gelişmelerde aramak gerekir

Bu bölgeler, Sovyetler Birliği'nce Alman saldırısına dek, tek tek Sovyet topraklarına ilhak edildiler. Öte yandan Nazi-Almanyası kendi "ilgi alanındaki" bölgeleri topraklarına daha önce katmıştı bile.

Böylece sosyalist bir ülke olan Sovyetler Birliği, hem Nazi-Almanya'sının hegemonya alanlarını geliştirmesini ve böylece Çekoslovakya ve Avusturya'yı işgal etmesini ve Macaristan'dan toprak istemesini kabul ediyor, hem de onunla birlikte "ilgi alanlar" bölüşümüne girişiyordu.

Bu tutum Sovyetler Birliği' nin dış siyasetlerine de yansıdı doğal olarak. Molotov, 31 Ağustos 1939'da Yüksek Sovyet önündeki konuşmasında, Polonya'yı "Versay Anlaşmasının başarısız icadı" ilan ediyor, Almanya'yı savaşın en kısa zamanda sona ermesi ve barış için çabalayan devlet" olarak tanımlıyordu. Öte yandan Molotov, İngiltere-Fransa'nın, Almanya'ya karşı savaşlarının hedefinin "Hitlerizmin ortadan kaldırılması" diyen açıklamalarıyla alay ediyor ve bu savaşı haçlı seferlerinin "ideolojik savaşlarına" benzetiyordu. Daha sonra Molotov, "Fakat bu tür bir savaş için hiç bir biçimde meşrulaştırma gerçekleri bulunamaz. Bütün öteki ideolojik sistemler gibi Hitlerizmin ideolojisi de onaylanabilir ya da reddedilebilir.. Bu, siyasal görüşlere göre değişir. Ama herkes şunu kavrayacaktır ki, bir ideoloji zorla yok edilemez, savaş yoluyla ortadan kaldırılamaz." diyordu. Konuşmasının sonlarına doğru Molotov, Sovyet-Alman ilişkilerindeki düzelmeyle birlikte, iki ülke arasındaki ticaretin de genişlemesinin temellerinin atılmış olduğunu söylüyordu. (Molotov'un bu konuşmasının Türkçe metnini, 3. Enternasyonal, 1919-1943, Belgeler, Belge Yayınları, Ekim 1979, İstanbul, s. 256-262 adlı kitapta bulabilirsiniz.)

Bu iktisadi yakınlaşmanın sonucu olarak Sovyetler Birliği, Aralık ayından itibaren Nazi-Almanyasına tahıl, petrol ve diğer bazı hammaddeleri ihraç etmeye başladı.

Sovyetler Birliği'nin bu siyasetleri Komintern'e de yansıdı. Haziran 1940 sonlarına doğru, bir genelgede Komintern, Alman işgali altında bulunan ülkelerdeki komünist partilerden, Alman işgalcileri ile ilişki kurmalarını ve yasal partiler ilan edilmelerini istemelerini ve işgal kuvvetlerinin rızası ile gazetelerini yasal olarak çıkarmaya çalışmalarını talep etti. Bu çağrıya Fransa Komünist Partisi, Norveç Komünist Partisi ve Danimarka Komünist Partisi uydular.

Böylece Sovyetler Birliği'nin bu siyasetleri o dönemde savaşın esas kaynağı olan Almanya'ya karşı bir birleşik cephe kurulmasını baltaladı, o gün için dünya halklarının baş düşmanı olan Almanya'ya karşı mücadeleyi zayıflattı ve hatta tarumar etti, Avrupa'daki devrimci hareket içinde yurt savunmasını reddetmek, işgalcilerle işbirliği yapmak gibi çok yanlış siyasetlere kuvvet verdi ve Hitler-Almanyasının yenilgisini geciktirdi.

Şimdi, belki okuyucuyu sıkmak pahasına, Hitler-Stalin paktının yanlışlığının nedenlerini kısaca özetleyelim;

1) Hata, sosyalist bir ülkenin saldırgan ve savaşın kaynağı olan emperyalist bir ülkenin hegemonya alanlarını onaylaması, onun hegemonya alanlarını genişletmesini kabul etmesi ve böyle bir devletle birlikte "ilgi alanları" pazarlığına oturmasıdır.

2) Hata, sosyalist bir ülkenin esas saldırganı istikrar taraftarı, barışsever göstermesi, ona iktisadi ve dolaylı olarak da siyasi yardımda bulunmasıdır.

SOVYET-ÇİN "YAKINLAŞMASI"

Bugün Çin-Sovyet yakınlaşması diye bir olay görülmüyor. Gelişme tam ters bir yöndedir. Bir kere bu gerçeği görmeliyiz.

Öte yandan, Hitler-Stalin paktının hataları yanlış saptanırsa, Niyazi Terzi arkadaşın, içeriği ve şartları belirlenmemiş bir Sovyet-Çin "yakınlaşmasına" baştan pazarlıklı olarak karşı çıkması, oldukça yersiz olur.

Sovyetler Birliği ile Çin Halk Cumhuriyeti arasında devlet anlaşmazlıklarını çözmek ve iki ülke arasındaki ilişkileri normalleştirmek amacını taşıyan görüşmeler uzun bir süreden beri dondurulmuşken, Çin'in ABD ve Japonya ile ilişkilerindeki ilerlemeyle birlikte, 23 Eylül 1979'da tekrar başlatıldı. Sovyetlerin Afganistan'ı işgalinden sonra Çin tarafı, 20 Ocak 1980'de bu görüşmelerin sürdürülmesinin "şimdiki şartlar altında uygun olmadığını" belirterek, görüşmeleri tek taraflı durdurdu.

Sovyetlerin daha sonra esas saldırgan Almanya' yı «istikrar taraftarı», «barışsever» göstermesi ona iktisadi ve dolaylı olaraksiyasi yardımda bulunması hatalı tutumun sonucudur

Evet, bugün ÇKP içinde birçok ideolojik tartışmayla birlikte, uluslararası konularda da bir tartışma sürmektedir. ÇKP içerisinde, savaşın kaçınılmazlığı, savaş etkenlerinin hangi safhaya yükselmiş olduğu, Sovyetlerin stratejisi konularında çeşitli fikirler olduğu anlaşılıyor. Ancak Sovyetler ve Çin arasında bir "yakınlaşma" söz konusu değildir.

Yukarda görmüş olduğumuz gibi, Sovyetler Birliği ile Nazi-Almanyası arasındaki yakınlaşmaya yol açan, Hitler-Stalin paktının biçimsel niteliği (yani saldırgan ve savaşın kaynağını oluşturan bir devletle, dünya barış cephesinde yer alan sosyalist bir ülkenin saldırmazlık paktı imzalaması) değil, bu paktın taşıdığı özdü.

Bu yüzden Niyazi Terzi arkadaşın, hangi özü taşıyacağını bilmediği bir Sovyet-Çin saldırmazlık paktına şimdiden karşı çıkması, anlamsız hatta yanıltıcıdır.

Böylelikle, bir Sovyet-Çin saldırmazlık paktının da, kendiliğinden iki ülke arasında, Sovyetler-Nazi Almanyası tipinde bir "yakınlaşmaya" yol açacağı savı da tutarsızdır.

Bugün Sovyetler Birliği, Avrupa ile birlikte, teslimiyetçiliğe karşı en etkin mücadeleyi veren ve Sovyet saldırılarına en iyi biçimde göğüs geren Çin'i de tehdit ediyor. Ancak Çin'in savaş dışı kalıp kalmayacağı üzerine, bugünden görüş belirtmek olanaksızdır. Fakat Çin, gördüğümüz gibi, her ihtimale karşı hazırlanarak, askeri ve sivil savunmasını güçlendiren birtakım önlemler almaktadır. Kanımca, bu önlemlerin arasında, gerekli olduğu zaman bir saldırmazlık anlaşması da yer alabilir. (Doğal olarak böyle bir anlaşma hiç bir biçimde, Sovyet-Alman saldırmazlık anlaşması niteliğinde olmamalıdır.) Böyle bir anlaşma her zaman için, bir Sovyet saldırısını, dünya halkları önünde derhal haksız bir temele düşürecektir.

TESLİMİYETİN NEDENLERİ

İkinci Dünya Savaşı arifesinde, İngiltere, Fransa tarafından Hitler'e karşı yürütülen teslimiyet siyaseti, daha savaşın başından itibaren anti-faşist bir ittifakın kurulmasını önledi. Bu teslimiyetin başlıca nedeni, Almanya'yı, verilen tavizler yoluyla, Sovyetler Birliği'nin üzerine sürmekti. Bu amaç savaş arifesinde birçok kere dolaylı olarak ifade edildi. Bunun en çarpıcı örneği, 29-30 Eylül'de gerçekleştirilen, Münih komplosudur.

Ancak, emperyalistler arası çelişki, kapitalizm ile sosyalizm arasındaki çelişkiye ağır bastı. Bu teslimiyet siyasetinin nasıl iflas ettiğini hepimiz biliyoruz.

Bugün de, İkinci Dünya Savaşı arifesindeki kadar olmasa da bir teslimiyet siyaseti var. Bu teslimiyetçi siyasetin temelinde ne yatmaktadır?

Görebildiğimiz kadarıyla, bugün Batıda hiç bir çevre, yatıştırmacılık yaparken, Sovyetleri Doğuya yöneltme gibi bir hayal içinde değildirler. Hayır, bugünkü teslimiyetçiliğin temelinde yatan, Avrupa'nın ardarda iki dünya savaşı yaşamasından doğan büyük savaş korkusudur. Bugünkü yatıştırmacılar ne pahasına olursa olsun savaştan kaçınılması gerektiği düşüncesinden hareket etmektedirler. Böylece, bu çevreler, Sovyetleri Doğuya yöneltmekle değil, Sovyetlere istedikleri tavizleri vermekle, savaştan kaçınılabileceğini savunmaktadırlar.

Niyazi Terzi arkadaşın ilettiği "Batılılar Sovyetleri Çin üzerine salıyorlar, öyleyse Sovyet-Çin yakınlaşması, Batının bu hayalini yıkar" görüşünün dünya devrimci hareketi içerisinde ne kadar yaygın olduğu hakkında bir bilgim yok. Ancak, Niyazi Terzi arkadaşın ilerde belki vuku bulucak bir Sovyet-Çin saldırmazlık anlaşmasını, Hitler-Stalin paktına dayanarak, şimdiden olumsuz ilan etmesini hatalı bulduğum için, böyle bir görüşün tehlikeli olmasından çok bizi yatıştırmacılara karşı yanlış (yani aşırı sert) siyasetler uygulamaya götüreceği kanısındayım. Savaş korkusundan kaynaklanan yatıştırmacılığa karşı izlenilecek siyaset savaşın kaçınılmazlığını kanıtlamak ve daha sonra, savaşın kaçınılmaz olduğu bir ortamda, saldırgana karşı ne kadar, fazla güç direnirse savaşın o denli kısa, saldırganın yenilgisinin o denli çabuk, halkların ızdıraplarının o denli az olacağını kanıtlamaktan geçer.

GÜNDEM dışı

AP teşkilatında tayin tarifesi

Manisa AP teşkilatında tayinler tarifeye bağlanmış. Partizanlığın böylesi olur mu demeyin. Bir yandan memur ve öğretmenler kıyım ve sürgün kuyruğuna girerken AP'liler de kendi taraftarlarını tayin kuyruğuna sokmuşlar. Manisa Milli Eğitim Müdürü Ahmet Kuş sürgün listelerini hazırlamakta çok hızlıymış ama bu işten esas kârlı çıkanlar AP yöneticileri oluyormuş. Nasıl mı? Tarifeli tayin uygulayarak.

Buna göre şehir için tayinler için 7500, şehirlerarası tayinler için de 30 bin lira tarife konmuş. "Aman efendim" diyorlarmış tayin isteyen AP'liler. "Bu para bizden alınır mı? Hem ne için bu kadar para?"... AP yöneticilerinin cevabı hemen hemen aynı: "E, senin için Ankara'ya gideceğiz. Yol parası, otel parası, orada bir sürü de masraf oluyor"...

Doğru. Buna ne partizanlık denir ne şu ne bu...

Bu hayat pahalılığında olsa olsa "ucuz satış" denilebilir. Ve hiç bir dönemde de bu işler hiç bu kadar ucuzlamamıştı...

BU FOTOĞRAF NEDİR?

İş bu fotoğraf TKP'lilerin Gündem dergisinde Polonya'daki olayları anlatan yazıda kullanılmış bir fotoğraftır. Herkes grevdeki Polonya işçilerinin poz poz resimlerini basarken, işçilerin "Sosyalizm aleyhtarı unsurlar" tarafından aldatıldığını söyleyen TKP'lilere kala kala aldatılmamış bir gemi resmi kalmıştır.

Hem Gierek hem Gierek'ten yanayız

Polonya'da işçiler greve başlayınca bizim, "ilerici" ve "demokrat"larımıza "Neredesiniz, niçin eziksiniz, neden susuyorsunuz" diye sormamıza en fazla TKP'liler içerlemiş. Hemen "ilerici ve demokratlar" adına bir cevap patlatmışlar. Çıkardıkları Gündem dergisinde "Biz şurdayız, biz burdayız, kavga neredeyse oradayız" diye heyecanlı sözlerden sonra sonunda baklayı ağızlarından çıkarmışlar: "Polonya İşçi Sınıfı Partisi PBİP'nin yanındayız" diye... Buraya kadar anladık da bundan sonraki yeni bir bilmece... Bir de "Polonya işçilerinden yanayız" deyivermişler. Hem Gierek'ten yanalar, hem de ona karşı mücadele eden işçilerden yana... Nasıl olur demeyin. Oluyor işte. Sen gerçek grevci işçilere "zararlı unsur" dersen, "Polonya işçisi" derken de "işçi" Gierek ve "yoldaşlarını" anlarsan bal gibi olur. Şimdi bu sözleri Türkçeye çevirelim; "Biz hem Gierek'ten. ve hem de Gierek'ten yanayız"...

EKSİK OLSUN

TKP'lilere göre bizim işçilerin mücadelelerini desteklememiz Polonya'da Sovyetlerin "kardeşçe" yardımlarıyla elde edilen "başarılardan ve ekonomik kalkınmadan" korkmamızmış.. Hadi biz korkuyoruz diyelim. Ama, anlaşılan Polonya işçileri, Sovyetlerin "kardeşçe" yardımlarıyla kendilerini daha iyi yaşatacak "ekonomik başarılardan" bizden daha fazla korkuyor olmalılar ki ayaklanıyorlar...

Sokakların neden karanlık olduğu anlaşıldı

İzmir'de bir süredir sokakların daha fazla karardığı görülüyordu. Her gün bir sokaktaki lambalardan birkaç tanesi yanmıyordu. Sonunda iş anlaşıldı. Meğer Fuar'ın daha ışıklı ve daha cazip hale sokulması için ESHOT Genel Müdürlüğü yetkilileri piyasadaki ampülleri toplamış. Fuarda pavyon açan kuruluşlar da ampul peşine düşünce piyasada ampul kalmamış. Zaten yoktuya... ESHOT bir haftada 62 bin, kuruluşlar da 80 binin üzerinde ampul almışlar. Fuarda 150 bin ampul her tarafı pırıl pırıl yaparken, gariban sokak lambaları, ampulleri yanında fuarın bitmesini bekleyerek karanlıklara gömülüyormuş. Anlaşılan İzmirliler sokaklarının aydınlatılması için daha bir süre bekleyecekler.

Menkul Satış İlanı
İstanbul 3 ncü İcra Memurluğundan
1980/6379

Mahcuz olup satılmasına karar verilen 100.000 Tl.kıymetinde 45 77 66 sayılı telefon intifa hakkının ilk açık artırması 10/9/1980 günü saat 11.45-12 arası İst. 3 ncü icra dairesinde yapılacaktır. O gün verilecek bedel muhammen kıymetin %75 ni bulmadığı takdirde 12/9/1980 günü aynı mahal ve saatte 2 nci artırması yapılarak en çok artırana ihale edilecektir. Dellaliye ve ihale damga resmi alıcıya ait olup isteklilerin mahallinde bulunacak memura müracaatları ilan olunur. 29/8/1980

(Basın: 6216-1175)

□YURT HABERLERİ□YURT HABERLERİ□YURT HABERLERİ□YURT HABI

TİKP: "Ayçiçeği taban fiyatı en az 35 lira olmalıdır"

EDİRNE (ÖZEL)

Türkiye İşçi Köylü Partisi İl Başkanı Mahir Yalçınkaya bugünlerde hasadı başlayacak olan ayçiçeğine taban fiyat olarak en az 35 lira verilmesini istedi.

Yalçınkaya yaptığı açıklamada şöyle dedi:

"Biz, taban fiyatının en az 35 lira olarak tespit edilmesini öneriyoruz. Köylümüzün de talebi budur.

"Türkiye'de dışarıdan yağ ithal etmek istenmiyorsa, ayçiçeği üreticisi köylümüzün elini ayağını soğutmayacak bir taban fiyatı tespit edilmelidir.

"Ayrıca acilen şu tedbirler alınmalıdır:

"Destekleme alımı yapacak Trakya Yağlı Tohumlar Tarım Satış Kooperatifi, ürünün tümünü alabilecek bir fon ayırmalıdır.

"Ürün bedeli teslim anında mutlaka peşin olarak ödenmelidir.

"Alımı çabuklaştırıcı tedbirler alınmalıdır. Köylümüzün kuyruklarda beklemesi ve yok yere fazla nakliye ücreti ödemesi önlenmelidir. Bu tedbirler alınmazsa, köylümüzün değil, aracı tüccarın yüzü gülecektir. Biz, TİKP olarak köylümüzün yüzünün gülmesini istiyoruz."

Bursa ve yöresinde zeytinlikler uçakla ilaçlanacak

HABER MERKEZİ

Bursa Zirai Mücadele ve Karantina Başkanlığı Balıkesir'de Körfez bölgesindeki zeytin verimini düşüren ve yağ asidini yükselten zeytin sineğine karşı mücadele açtı. Buna göre zeytinlikler uçakla eylül ayı başından itibaren ilaçlanacak.

4 ilçe ve 34 köyü kapsayan 34 bin dekar alandaki 3.5 milyon zeytin ağacının ilaçlanması için üç uçak kullanılacak. Verilen bilgiye göre, Burhaniye, Edremit, Ayvalık, Havran ilçelerindeki bu ilaçlama için 20 milyon kredi sağlandı.

Bu ilaçlama ile verilen mücadele sonunda, bölgedeki zeytinlerden elde edilecek yağlardaki asit oranının yüzde 19'dan yüzde 8'e düşmesi bekleniyor.

KIRKLARELİ SAĞLIK MÜDÜRÜ SÜRGÜN EDİLDİ

KIRKLARELİ (ÖZEL)

ON yılı aşkın bir süredir Kırklareli Sağlık Teşkilatında Müdür olarak görev yapan Ramiz Bark, ikinci defa imza yetkisi alınarak Tekirdağ Sağlık Teşkilatına sürgün olarak gönderildi. Bark'ın yerine Devlet Hastanesi doktorlarından Erdinç Tınmazoğlu'nun getirildiği öğrenildi.

Sağlık Müdürü Ramiz Bark, muhabirimize yaptığı açıklamada şunları söyledi:

"Kırklareli vilayetinde 10 yılı aşkındır müdür olarak görev yapıyordum. Bir gün imza yetkim elimden alındı. Ve aradan az bir zaman geçmeden tekrar verildi. Göreve başladığımdan bir ay geçmeden gelen bir yazı ile tekrar imza yetkim alındı. Sonra da Tekirdağ'a sürüldüm.

PAZARDAN PAZARA

AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN

Yular düşkünleri

Bazılarının medeniyet anlayışları çok değişik. Medeniyet daha gelişkin şartlarda, insanların daha iyi, daha adil, daha rahat yaşaması demek mi? Elbette biraz da insan olmak demek. Birisi bir kabalık yapsa; "biraz medeni ol" demez miyiz?

Ama dediğimiz gibi bazılarının medeniyet anlayışı değişik. Medeniyet denince gözlerini kan bürüyor ve hemen savaşmaktan, öldürmekten ve ölümden söz açıyorlar.. Ve sık sık da Türkiye'yi "medeniyetin en yüksek seviyesine" çıkarmaktan bahsediyorlar. Şimdi aşağıdaki satırları bir okuyunuz;

"Medeniyeti adalet ve biatı yenmek olan Türk, önüne çıkan melez sürülerini, uyuşuk insan kafilelerini değil, dağları nehirleri bile çiğnedi, ezdi, aşdı geçti. Hepsinin başına kantarması adaletten, halkaları medeniyetten, dizginleri kuvvetten yapılma bir yular taktı. Asırlarca medeniyetin koruyucusu ve yayıcısı olarak döğüştü döğüştü. Savaşın ardı gelmiyordu. Fakat Türk'ün aradığı da buydu. Savaştılar, savaştılar... Her savaşta muzaffer, her yerde hakim oldular."

"Medeni ol" diyorsunuz, adam "cellatbaşı ol" diye anlıyor. "Medeni ol dedik" diyorsunuz, adam, "ha anladım, o zaman kılıcımı kuşanıp, yularımı da alıp melezlerin boynuna takayım" diyor. Gördünüz mü feraseti...

Yukardaki satırları Alparslan Türkeş'in meşhur 9 Işık kitabından aldık. Türkeş'in burada özendiği yularcıbaşı Osmanlı Sultanlarıdır. Türkeş, Osmanlı Sultanlarının istilalarını ağzı sulanarak anlatmaktadır, "her yana hakim olmak" rüyasına dalmıştır.

Osmanlıların istila ettikleri yerlerde yaşayanlar "melez", medeni ve üstün Türk'ün köleleştirmesine layık "uyuşuk insanlar"... Bu sözler 40 yıl önce Hitler'in mikrofonlardan bangır bangır bağırdığı, kitaplarına yazdığı sözlerin ve anlayışın ta kendisidir. Elbette, Türkeş'in dediği gibi "Nazizim Hitler'in Cermen ırkına uygun doktrini"ydi. Arada o kadar fark olacak... Bu da Türkeş'in "Türk ırkına uygun doktrini"...

Türkeş'in aklı hâlâ Tuna nehrinin suladığı topraklardadır; *"Neşeyle zaferle dolu o uzun yıllar ne çabuk geçti? Nasıl bitti? Tuna'm kollarımdan kim kopardı? Kim aldı? Tuna m! Asırlar boyunca taşıyıp doyamadığım sevgilim! Tuna'm! Gönlümde yatan Aslanın susuzluğunu sen giderirsin. Bana su vermez misin Tuna'm?" (A.Türkeş, 9 Işık, s.169)*

Hani her yan fethedilmişti? Hani herkesin boynuna yular geçiriyordun? Neden rüyadan uyanıp ağlıyorsun? Bu çağda bu kadar gafletin sonucu budur elbet!

Türkeş'in ifadesiyle bu "mükemmel fikir sistemi" en basit tarihi bir temelden bile yoksundur. O, tarihin dayattığı şartları "ah nasıl da gitti o topraklar elimizden" diye sızlanmakta ve iştiha kabartmaktadır.

Giderdi gidecekti..."Çünkü Sadrazam Kara Mustafa Paşa bu milleti Viyana kapılarına yöneltirken, bütün Kuzey Almanya'yı zapt ve fethederek dünya çapında bir Osmanlı İmparatorluğu yapmak hülyasına düşmüştü. Fakat zavallı babamız düşünmüyordu ki, bütün bu fütuhat emelleri peşinde dolaşırken, bu girişim çocuklara, babadan miras kalan yerleri kaybettirmek için zemin hazırlıyordu."

"Kılıç ile fütuhat yapanlar, sapanla fütuhat yapanlara mağlup olmaya ve sonuç olarak yerlerini terketmeye mecburdurlar. Nitekim Osmanlı Saltanatı böyle olmuştur. Bulgarlar, Sırplar, Macarlar, Romenler sapanlarına yapışmışlar varlıklarını korumuşlar, kuvvetlendirmişlerdir. Bizim milletimiz de böyle Fatihlerin arkasında serserilik yapmış ve kendi ana yurdunda çalışmamış olmasından dolayı bir gün onlara mağlup olmuştur. Kılıç kullanan kol yorulur, paslanmaya mahkum olur. Lakin sapan kullanan kol gün geçtikçe daha çok kuvvetlenır."

Osmanlı fütuhatı ile ilgili bu tahlillerin hepsi Atatürk'e aittir. Evet, Osmanlılar, Türkeş'in ağzının sulandığı "Fatihlerin arkasında serserilik" yaparken, o "melez" Balkan ülkeleri ilerliyordu. Avrupa feodalizmin karanlıklarını çoktan yırtıyor ve sanayi devrimi patlıyor, kapitalizm diye bir uygarlık ortaya çıkıyordu. Türkeş'in Osmanlıları hâlâ feodalizmin yularlı medeniyetini yaşayıp, işgal ettikleri ülkelerin üzerine yan gelip yatıp, saraylarda sefahat yaparken "uyuşuk" Balkan ülkeleri kapitalizm uygarlığının eşiğine gelmişlerdi. Ve daha ileri olan, köhnemiş, eskimiş yularlı medeniyeti parçalayıp atmıştı. Kurtuluş Savaşımızı gerçekleştiren fikirler de bu köhne Osmanlı yuları anlayışının reddedilmesiyle hayat buldu. Biraz tarih bilen, biraz bugünün gerçeklerini ciddiye almayabilir. Ancak Türkeş karşımıza oturmuş rüyalarını anlatmıyor. Bu rüyalarını gerçekleştirmek için *"İktidarı hedef alan bir yol takip ettiğini"* söylüyor. Acele ediyor; *"Elimizde hedefe ulaşmak için harcayabileceğimiz fazla zamanımız yoktur"* diyor. *"Memlekete daima başkentler hükmetmiştir. İktidarları devirmek ve ele almak için iktisadi ve sosyal hayata hakim olmak kurumları tesir altına almak için, devlet yönetiminin mihraklarına oturmak kafi gelmiştir"* diyor. Ve yavaştan yavaştan devletin içine sızıyor. *"Bu fikirlere karşı çıkmak ihanettir"* diyor. Ve Bozkurtları da *"hainlerin"* yakasına yapışıyor, her gün onlarca *"hain"* yurttaşımızı toprağa veriyoruz.

Bu şartlarda Demirel, Türkeş'i karşısına almış, anlattıklarını dinliyor ve bir tabirci edasıyla gözlerini kapamış *"hayırdır, hayırdır inşallah"* diyor. Türkeş'in rüyalarını hayra yormaya çalışıyor.

Ham hayallerle, safsata fikirlerle siyaset yapılamaz. Böyle maceralar ve maceracılar ancak ve ancak milletin kanını biraz daha dökerler, Türkiye'yi her gün biraz daha zayıflatarak düşmanlara hizmet ederler. Nasıl ki Türkeş'in çok övdüğü "Türk Birliği'nin örnek şahsiyeti" Enver Paşa en sonunda Alman emperyalistlerinin hizmetine girdiyse, onbinlerce yurt evladını emperyalistlerin çıkarı için cephelerde kırdırdıysa, bugünkü dünya şartlarında Türkeş de aynı rolü oynuyor. Çıkarttığı kargaşalıkla sadece bugün gözlerini Türkiye'ye diken Rusya'nın işini biraz daha kolaylaştırıyor.

İşin çarpıcı yanı şudur. Bu fikirlerin ne kadar kof olduğunu Türkeş'in kendisi de söylemektedir; *"Türk Birliği fikri halka ve bilhassa gençliğe heyecan ve hız kaynağı olur"* diyor. (9 Işık s. 158). Bir safsata ile heyecan yaratmak... Açıkçası aldatmak, sonra bu heyecanlı gençleri "iktidar yolunu açmak için" kullanmak.

"Nizam-ül alem" diye heyecan içinde kıvranan gençler, bir dakika durup düşünün, neye hizmet ediyorsunuz? Sizin içinizden çıkıp, şimdi uzaklardan sizlere seslenen Yurtaslan'ın sesini duyuyor musunuz?

BULMACA

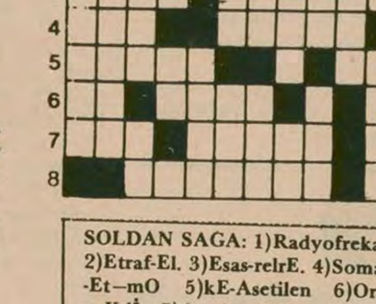

SOLDAN SAGA: 1) Baklagiller familyasından bir ağaç-Bir cins yer döşemesi. 2)Geviş getiren bir hayvan-Doğu Anadoluda bir ilçe. 3) TERSİ ramazanda çıkan bir cins ekmek-Ünlü bir Demir-çelik fabrikamız. 4)Bayır-Yazın denizden esen yel. 5)İtikat-Kimyasal enerjiyi elektrik enerjisine çeviren alet. 6)TERSİ bir kadın adı-TERSİ bir emir. 7)Kırmızı-Arjantin'deki faşist diktatör-TERSİ eski dilde su. 8)Yırtıcı bir kuş.

YUKARDAN AŞAĞI: 1)Bir kıta. 2)Bayan. 3)İş görmeyi kolaylaştıran alet. 4)Ülkemizde bir siyasi partinin kısa adı-Eski dilde ses,ahenk. 5)Hayret ifadesi-TERSİ galeyana gelerek öldürme. 6)TERSİ Türkiye'nin kısa adı-Basit,bayağı. 7)Pozitif film-eski dilde yedi. 8)Bir renk-Bir takı. 9)TERSİ otlak-Vücutta dolaşan. 10)Bolşevik Partisi'nin kısa adı. 11)Pislik-İnşa etme. 12)Diz ve eller üstünde yürüme.

SOLDAN SAGA: 1)Radyofrekans 2)Etraf-El. 3)Esas-relrE. 4)Somaki -Et—mO 5)kE-Asetilen 6)OrtazoK-lİ 7)Asude-nZ 8)teyilemmeküM

YUKARDAN AŞAĞI: 1)Reeskont 2)atoseR 3)Dram-Tay 4)Yasa-Asi 5)kA-uL 6)riS-De 7)RieezeM 8)letO 9)Kertikle 10)alE-11)melnÜ 12)Siyonizm.

SURİYE-LİBYA BİRLİĞİ

Tecritten kurtulma siyaseti

● İki ülke arasındaki birlik, Arap Birliğine karşıdır

● Her iki ülke de bölgede yeni bağlantılar peşindeler

Faik Bulut

Libya Devlet Başkanı Muammer Kaddafi iktidara gelişinin 11. yıldönümünde ulusal ve uluslararası durumla ilgili bir konuşma yaptı. Konuşmada dikkati çeken ve siyasi gözlemcileri hayrete düşüren bir nokta da, Kaddafi'nin Suriye'ye yaptığı "birleşme" çağrısıydı.

Kaddafi'nin konuşmasında garip olan "ilke olarak" herhangi bir birleşme değil, Libya'nin en son olarak ve özellikle "Suriye"ye yaptığı çağrıydı. Çünkü çeşitli Arap ülkeleri arasında şimdiye kadar kurulan ya da kurulması tasarlanan birleşme girişimlerinin sayısı 9'u geçer. Ve bunlardan 3'ü Libya'nın önerdiği ve katıldığı "birleşme" faaliyetlerine aittir. Aslında 1950'lerde kurulan Arap Birliği bu amaca hizmet etmekteydi. Aynı amaç, Irak ve Suriye'de yönetimde bulunan ve diğer Arap ülkelerinde genellikle gizli faaliyet gösteren Baas partilerinin programlarında "ilke" olarak bulunuyor.

ARAP BİRLİĞİNİN BAŞARISIZLIĞININ NEDENLERİ

Fakat şimdiye kadar kurulan Arap birlikleri genellikle başarısızlığa uğramışlardır. Çünkü, Arap ülkelerindeki iktidarlar "birlik" meselesine sadece siyasi açıdan bakmışlardır. Birleşme konusunda girişilen uygulamalar ise çeşitli biçimsel işlemleri geçmemiştir. Vize kolaylıkları ve bazı gümrük kolaylıkları gibi. Birleşmek isteyen ülkelerin toplumsal ve ekonomik uyuşum dereceleri ve coğrafi özellikleri gözönünde bulundurulmamıştır. Daha da önemlisi birlik sorunundan geniş halk kitleleri uzak tutulmuş ve sadece iktidarlar arasında bir birlik olarak kalmıştır.

Dolayısıyla üst düzeyde kalan bu tür birlik çabaları herhangi bir bunalım döneminde hemen yıkılmaya mahkumdu. Örneğin 1958'de kurulup 1961'de bozulan Mısır-Suriye birliği bu türdendi. O dönemde birliğe karşı çıkan Suriyeliler tutuklanıp ağır baskılar altında tutuluyorlardı.

Şunu da belirtmek gerekir ki, Sovyetler Birliği Ortadoğu'ya girmesinden bu yana devamlı olarak birlik sorununun olumlu ya da olumsuz yönde gelişmesinde dolaylı veya dolaysız önemli rol oynadı. Örneğin Suriye revizyonist partisi, 1958'de Mısır-Suriye arasındaki birliği "Aç kalıp, dışarda pazar arayan Mısır burjuvazisinin cılız Suriye burjuvazisini yiyip bitirmesi" şeklinde tanımlıyordu. Aynı şey 1972 yılında kurulan Mısır, Suriye ve Libya arasındaki birlik için de söylenebilir. Bilindiği gibi 1973'ten sonra bozulan Sovyet-Mısır ilişkilerine uygun olarak, Libya bu birlikten çekildiğini duyurmuştu.

SURİYE—LİBYA BİRLİĞİ ÖNCESİ GELİŞMELER

Kaddafi Suriye'ye yaptığı son birleşme çağrısında Suriye'yi "Arapların ayakta kalan ve İsrail'e karşı direnen tek kalesi" olarak niteleyerek şöyle devam ediyordu. "Bu kalenin düşmesi halinde siyonistler Ürdün, Irak ve diğer Arap ülkelerini kolay bir lokma gibi yutacaktır."

Kaddafi'nin konuşmasının bu son bölümü kuramsal olarak ve uygulama alanında yeni bir önem taşımamaktadır. Çünkü siyonizm her dönemde, Arap Birliği olsun ya da olmasın, Arap ülkelerine karşı yayılmacılık siyasetini izlemeye çalışmıştır. Kaldı ki, İsrail'in ABD emperyalizminin gerilediği bu dönemde Arap ülkelerini yutmasına imkan yoktur. İsrail'in bu alanda yapabileceği tek şey komşu Arap ülkelerinden birisine saldırmaktır.

Bu durumda önemli olan Kaddafi'nin ileri sürdüğü ilk gerekçedir. Aslında Kaddafi'nin "Suriye Arapların tek kalesidir" demesi şu gerçeği ifade etmektedir. Tecritten kurtulmak. Gerçekten de, yabancı gözlemcileri bu kadar şaşırtan birleşme sorunundaki bu hızlı gelişmeden iki ülkenin kendi çıkarları açısından umdukları şeyler şöyle özetlenebilir.

Libya ve Suriye gerek Arap aleminde gerek uluslararası alanda izledikleri siyasetlerden dolayı tecrit olmuşlardır. Buna ek olarak her iki ülke de, içte ve dışta çeşitli muhalif grupların siyasi etkinliklerinden ötürü iktidarlarının tehlikede olduğunu hissetmektedir. Bu yüzden Kaddafi'nin birlik çağrısı ve Suriye Devlet Başkanı Hafız El Esat'ın bu çağrıya verdiği olumlu cevabın hızlılığına şaşmamak gerekir. Bu meselede, denilebilir ki, her iki ülkenin amacı tecritten kurtulmak ve iktidarlarını sağlama bağlamaktır.

Her iki ülke de Camp David anlaşmasına karşıdır. Ne var ki, bu anlaşmaya karşı kurulan ve Sovyetler Birliği'nin desteğini alan "Arap Red ve Kararlılık Cephesi" pek etkili olamadı. Bu kez, Sovyetler Birliği Ortadoğu'da yeni bir birlik kurup; diğer Arap ülkelerine karşı kullanma niyetindedir. Güney Yemen ve Etyopya yetkililerinin Suriye'yi son ziyaretlerine bu açıdan bakmak gerekiyor. Yine, son zamanlarda Suriye yetkililerinin ve son konuşmasında da Kaddafi'nin Suudi Arabistan'a çatmaları bir raslantı değildir.

Suriye kendi açısından bozuk olan ülke ekonomisini Libya'nın petrol gelirleriyle karşılamayı, Libya ise Suriye'den askeri bir destek almayı amaçlıyor.

Sadece iki ülkenin birliği açısından değerlendirildiğinde mesele, bazı gözlemcilerin sandıklarının tersine, o kadar ciddi değildir. Mısır Devlet Başkanı Sedat'ta "İki ülke arasındaki birleşme çocukçadır" demekle bunu kasdetmiş olabilir. Fakat meseleye Ortadoğu'daki güç dağılımı açısından bakıldığında çok önemli sonuçlar doğuracak nitelikte olduğunu söyleyebiliriz.

Sonuç olarak denilebilir ki, Suriye ile Libya arasındaki birlik Arap birliği meselesini güçlendirici bir unsur değil, bu birliği baltalayıcı bir amaç taşımaktadır. Çünkü böyle bir birlik, son zamanlarda Irak-Suriye gerginleşmesi, Irak-Ürdün ve Irak-Suudi Arabistan yakınlaşmasının ve Libya'nın Suudi Arabistan'a karşı tavır almasının arkasından gelmektedir.

Lıbya Devlet Başkanı Kaddafi ve Suriye Devlet Başkanı Hafız El' Esat.

HALKLARIN DÜNYASI

Çiğdem Kömürcüoğlu

Karmal'ın ecinnileri

Babrak Karmal Ramazan Bayramı sırasında camiye gidiyor. Camide toplanmış olan halka şöyle bir konuşma yapıyor:

"Kardeşler, yabancı güçler, kadınlarınızı, erkeklerinizi, çoluk çocuğunuzu katletmek, okullarınızı, camilerinizi havaya uçurmak, evlerinizi, dükkanlarınızı, mahsulünüzü yakmak için ajanlar, paralı askerler gönderiyor."

Karmal öylesine çaresiz kalmış ki, sonunda halkın karşısına çıkıp Sovyet birliklerinin Afganistan'da uyguladığı zulmü bir bir saymak zorunda kalmış.

Artık bunları Babrak Karmal'ın bile gizleyecek hali kalmamıştır. Elbette Karmal, Sovyetlerin adını anmamaktadır. Sovyet askerlerinin zulmünü mazur gösterebilmek için bir takım "esrarengiz yabancı güçler" icad etmek zorunda kalmıştır.

Karmal'ın köşeye sıkışması Sovyetler Birliği'nin Afganistan'da başının iyice derde girmesinin sonucudur. Moskova yönetimi ülkeye çok sayıda asker ve zırhlı araç yığmasına rağmen hâlâ büyük kentlerin ve ana yolların dışına çıkamamaktadır. Öyle ki, Afganistan'ın Comecon'a girmesi kararlaştırılmıştır ama Sovyet uzmanları Kabil dışına çıkamadıkları için ekonomik plan bir türlü hazırlanamamaktadır.

Afganistan'da bugüne kadar uyguladıkları taktiklerin başarı kazanamadığını gören Sovyet Genelkurmayı, yeni bir plan geliştirmiştir. Aslında uygulamaya konulan plan sömürgecilik tarihi açısından yeni bir şey değildir, yüz yıllar boyunca İngiliz sömürgecileri tarafından Kara Afrika'da, Fransız lejyonerleri tarafından Cezayir'de uygulanmıştır. Artık İngilizlerin ve Fransızların terkettikleri bu yöntemleri günümüzde Sovyet sömürgecileri sürdürmektedir.

Plan şu: Geçtiğimiz haftalarda Kabil'e yeni Rus askeri uzmanlar gelerek Afganistan'ı yedi bölgeye ayırdılar. Her bölgenin başına bir Sovyet komutanı getirdiler. Yanına bin komando verdiler. Bu bölgelerde çok yüksek ücretler ödeyerek yerli kabilelerden paralı askerler sağlandı. 14-22 yaş grupları arasındaki bu gençlere ayda 162 dolar ödeniyor. Bu miktar, Sovyet işgalinden önce bir bakan yardımcısına ödenen ücretten fazladır. Özel kuvvetler olarak yetiştirilen bu paralı askerler geçtiğimiz günlerde Sovyetlerin Paktia Vadisinde giriştikleri büyük saldırıda kullanıldılar.

Bunun yanı sıra uygulamaya konulan plana göre, kabile şeflerine büyük miktarda rüşvetler dağıtılıyor. Kabileler arasında yüz yıllardan beri sürüp gelen anlaşmazlıklar körüklenerek, bunlar birbirine düşürülüyor. Böylece şeflerin, kabilelerden paralı asker yazılmasına göz yummaları sağlanıyor.

Dahası, Sovyet uzmanları direniş örgütleri arasına bu adamları sızdırıyor. Afganistan Sosyal Demokrat Partisi Başkanı, Wakman, muhalefet örgütlerini birbirine düşürmek için Karmal yönetimi tarafından saflarına sızdırılmış üç ajan yakaladıklarını açıklayarak, diğer örgütleri uyardı. Son günlerde kendi militanlarıyla, Hizbi İslami Örgütü arasında çıkan çatışmaların bu ajanların marifeti olabileceğine dikkat çekti.

Görüldüğü gibi uygulanan sömürgecilerin "Böl ve yönet" taktiğinden başka bir şey değildir. Rüşvet, ihanet, zulümle at başı gitmektedir. Afganlı gerillalarla uzaktan yakından ilgisi olduğu tahmin edilen köylülerin (ki hepsinin var!) evleri, ürünleri ateşe verilmektedir. Bölge bölge de şiddetli bir temizlik kampanyasına girişilmiştir.

Sovyetleri bu kadar sıkıştıran, önlerinde fazla zamanın olmaması ve Afganlıların çetin direnişidir.

Sovyetlerin beş yıldır başlattıkları stratejik saldırının etkileri, artık su yüzüne çıkmaktadır. Sovyet ekonomisi, İkinci Dünya Savaşından bu yana en düşük gelişme düzeyine inmiştir. Sovyetlerin askeri maceralarının faturasını ödeyen Doğu Avrupa ülkelerinde hoşnutsuzluk had safhadadır. Afganistan işgalinin sonuçlarını Sovyet halklarından gizlemek için, ölen Rus askerleri artık merasimsiz gömülmektedir. Ağır yaralılar da Rusya'da değil Doğu Almanya'da tedavi görmektedir.

Afganistan halkı bugün dünyanın en saldırgan, en vahşi sömürgeci gücüne karşı dişinden tırnağına kadar direnmektedir. Afgan halkı tarihin önüne koyduğu muazzam sorumluluğu büyük bir cesaretle yüklenmiştir. Ne yazık ki dünya kamuoyunda onlara sağlanan destek için aynı değerlendirmeyi yapmak mümkün değildir.

Çin'in yeni Başbakan adayı Cao Ziyan

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Çin Halk Cumhuriyeti'nin Çu Enlay ve Hua Guofeng'den sonraki üçüncü başbakan adayı olarak gösterilen Cao Ziyan 1918'de Yenan eyaletinin Hoşiyeng kentinde doğdu. Babası toprak ağası ve tahıl toptancısıydı. Daha sonra Büyük Proleter Kültür Devrimi sırasında suçlanırken, Lin Biao ve Dörtlü Çete taraftarları, onu babasından da sorumlu tutacaklardı. İlk ve orta öğrenimini 1928-37 yılları arasında önce küçük bir kentte, daha sonra Kayzeng ve Vuhan'da gördü.

Cao Ziyan 1932'de Komünist Gençlik Birliği'ne ve 1938'de de Çin Komünist Partisine katıldı. 1940'da Japonya'ya karşı Direnme Savaşı sırasında Hopei, Sandong, sınır bölgesinde bucak ve şehir parti sekreterlikleri yaptı. Daha sonra da Tompai bölgesi sekreter yardımcılığına getirildi.

1945-46'da Hebeiş-Sandong-Henan sınır bölgesindeki toprak reformuna önderlik eden Cao Ziyan başarılarından ötürü 1948'den 1949'a kadar doğduğu eyaletin Loyang ili parti sekreterliğine getirildi. 1950'de Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi nezdindeki Güney Çin ve Merkezi Güney Çin büroları Daimi Komitesi üyesi ve daha sonra da sekreter yardımcısı oldu.

1951'de Kanton eyaletinde toprak reformunu gerçekleştirme görevini üstlendi ve sırayla bu eyaletin parti sekreteri ve birinci sekreteri görevine getirildi. 1955'de Halk Kongresine aynı eyaletten delege seçildi.

Cao Ziyan 1964'de Eyalet Parti Birinci Sekreterliği yanında Kanton Askeri Bölgesi siyasi komiserliğine de getirildi. 1967'de Cao Ziyan Tao Ku ve Liu Şao-çi'nin ajanı olmakla suçlandı. 16 Ekim 1967'de karşı devrimci ve revizyonist toprak ağaları sınıfının kokuşmuş bir unsuru suçlamalarıyla kafasına külah geçirilerek Kanton kenti sokaklarında Tao Çu ile birlikte gezdirildi. 1971 yılının mayıs ayında Cao Ziyan 3,5 yıllık bir kaybolmadan sonra İç Moğolistan Özerk bölgesi Parti Sekreteri olarak ortaya çıktı.

1972'de aynı yerde parti başkanlığına getirildi. 1972 nisan ayında Kanton Eyaleti Devrimci Komitesi Sekreterlik Yardımcılığına gelen Cao Ziyan 1973'de aynı yerde parti sekreterliğini de üstlendi 1973 ağustosunda ÇKP 10. Milli Kongresinde Merkez Komitesine seçildi. 1974 nisanında Kanton Eyaleti Parti Birinci Sekreterliğine ve Devrim Komitesi Başkanlığına getirilen Cao Ziyan 1975 nisanında 4. Halk Kongresi divanına da seçildi. Aynı yılın eylülünde de Kanton askeri bölge siyasi komiserlik görevini de yeniden üstlendi.

Cao Ziyan 1976 ocağında Siçuan eyaleti Parti Birinci Sekreterliği, aynı eyaletin Devrim Komitesi Başkanlığı ve Çengdu Askeri Bölge siyasi komiserlik görevlerine getirildi. Cao Ziyan'ın bugün Çin'de bugün en sevilen kişiler arasında ön sıraları tutmasının nedeni de bu eyalette yaptığı çalışmalara bağlanıyor.

1977'de Cao Ziyan ÇKP 11. Milli Kongresinde Siyasi Büro yedek üyeleğine seçildi. 1978'de de 5. Halk Kongresine Siçuan eyaletinden delege olarak gitti. 1978 Mart ayında 5. Çin Halk Siyasi Danışma Konferansı başkan yardımcılığına seçilen Cao Ziyan aynı yılın ağustos ayında Hua Guo-feng'in Romanya, Yugoslavya ve İran gezilerine eşlik etti. Temmuz 1979'da da bir Siçuan eyalet heyetinin İngiltere, İsviçre ve Fransa gezisine başkanlık etti.

Eylül 1979'da ÇKP Merkez Komitesinin 4. toplantısında siyasi büro üyeliğine getirilen Cao Ziyan'ın ÇKP'nin teorik organı Hongçi Kızıl Bayrak'ın 1980'deki birinci sayısında bilgi uyandıran "Yeni durumu inceleyin ve yeniden uyarlama ilkelerini tamamen uygulayın" yazısı çıktı. Cao Ziyan'ın özellikle durumu kavrama ve iyi örgütlenme nitelikleri göze çarpıyor. 62 yaşında olmasına rağmen oldukça sıhhatli ve genç gösteren bir yapısı var. Cao Ziyan için "Çin'in bugün ekonomik çizgisini tayin eden kişi" deniyor.

Çin'in yeni başbakan adayı Cao Ziyau iyi bir ekonomi uzmanı olarak tanınıyor.

Devrimci Yol taraftarı okuyucumuza cevap (IV)

sorular? cevaplar

ANARŞİST VE GOŞİST TANIMLAMASI

SORU Bilinmeyen sol dizisinde siyasi hareketleri tanıtırken anarşist, goşist olarak tanımlamak burjuvazi ile aynı kefede olmak değil midir?

CEVAP Hayır, değildir. Eşyanın adını koymak her zaman yararlıdır. Burjuvazi ekmeğe "ekmek", arabaya "araba" dediği için siz terimleri kullanmaktan vaz geçiyor musunuz? İlla her konuda burjuvazinin tersini söyleyeceğim diye bir saçmalığa düşerek burjuvazi ile mücadele edilemez.

Sözünü ettiğiniz hareket ve örgütler gerçekten anarşist ve goşist bir çizgi izledikleri için onları bu şekilde tanımlıyoruz. Bu çizgilerinden vazgeçsinler, biz de öyle tanımlamaktan o zaman vazgeçeriz. Marksizme göre, "anarşizm" ve "goşizm" diye bir sapma vardır ve bütün gerçek devrimciler hayatları boyunca bu sapmaya karşı mücadele etmişlerdir.. Marks ve Engels, Bakunin'in anarşist olduğunu söyledikleri zaman burjuvazi ile aynı kefeye mi düşüyorlardı? Lenin, "Sosyal-demokratlar maceracılığa karşı her zaman uyarıda bulunacaklar ve kaçınılmaz olarak tam bir hüsranla sonuçlanan hayalleri amansızca teşhir edecekler." (Örgütlenme Üzerine, Aydınlık Yayınları Sayfa 32) derken, ya da "Bolşevizmin işçi sınıfı hareketi içindeki öteki düşmanı için, aynı şeyi söyleyemeyiz. Bolşevizmin, anarşizme benzer yanları bulunan ve ondan bir şeyler alan ve her temel sorunda tutarlı bir proleter sınıf mücadelesinin koşullarından ve gereklerinden kaçan şu küçük burjuva ihtilalciliğine karşı uzun yıllar süren bir mücadelede şekillendiği ve güçlendiği, yurt dışında henüz yeteri kadar bilinmemektedir... Bu çeşit ihtilalciliğin istikrarsızlığı, kısırlığı, boyun eğişe, uyuşukluğa, boş fanteziye ve giderek "moda olan" şu ya da bu burjuva eğilimine karşı "kudurgan" bir hayranlığa bile dönüşebilme özelliği, bütün bunlar herkesçe bilinir." (Sol Komünizm, Sol Yayınları, Sayfa 22-23) derken burjuvazi ile aynı paralele mi düşüyordu?

Bilinmeyen Sol dizisi

SORU Bilinmeyen sol dizisinde siyasi hareketleri tanıtırken, çalışma yaptıkları bölgeleri, kahve ve ev olarak yazmak biraz muhbirlik olmuyor mu? Bari adreslerini bildiklerinizin adreslerini de yayınlasaydınız?

CEVAP Aydınlık yaptıkları eylemlerle halka zarar verseler de, doğrudan doğruya halka saldırmadıkları müddetçe maceracıların isimlerini yayınlamaz. Ama, Ümraniye'de olduğu gibi solculuk adına kalkıp beş işçiyi öldürenleri, Fatsa'da babaları sağcı olduğu için üç çocuğu öldürenleri halka teşhir etmek de boynumuzun borcudur. Faşistleri nasıl teşhir ediyorsak, solculuk adına çıkıp halk düşmanlığı yapanları da teşhir etmek bizim için bir devrimci görevdir. Bunu yapmadığımız an, halka karşı görevimizi yerine getirmiyoruz demektir.

Bilinmeyen sol dizisine gelince. Diziyi iyi izlemiş olsaydınız bu iddialarda bulunmazdınız. Orada sol adına ortaya çıkan örgütler tamamen kendi belgeleriyle halka tanıtılmıştır. Polisin ve hakim sınıfların bildiği gerçeklerin halka açıklanmasında, halkın herkesi gerçek kimliği ile tanımasında, ne gibi bir zarar vardır. Poliste her şeyi en ufak ayrıntısına kadar anlatanların, bu gerçeklerin ideolojik yönünün halka açıklanmasından rahatsızlık duymaları onların halka ve kendi fikirlerine inanmadıklarını ispatlamıyor mu?

Hergün...

(Baştarafı 1. sayfada)

Hergün'e göre Müessese Müdürümüz iki kişinin itiraf yayını bulunan Aydınlık gazetelerini almak istediğini öğrenince hemen "bunların MHP'li olduklarını" anlamış. Bugüne kadar yüzlerce kişi gazetemizden bu yayınları toplu olarak satın almıştır. Diğerlerinin MHP'li oldukları varsayılmamıştır da neden sadece bu iki kişi üzerinde durulmuştur? Bu acemice bir yalandır.

Gerçek ise, Ruhi Özcan ve Ahmet Hamdi Güler'in durumlarından şüphelenilip verdikleri savcı isminin araştırılması üzeririne bu kişilerin MHP'li olduklarının anlaşılmasıdır. Zaten bu iki kişi, daha üst kata çıkmadan, hanın girişinde, bir polis ve bir bekçinin yanında "Adliyeden geldiklerini ve savcılık için gazete almak istediklerini" söylemişlerdir. Gazetemize girer girmez söyledikleri ilk yalan budur.

Hergün gazetesi, bazı nedenler bulmaya çalışarak sonuçta iki MHP'linin söylediği bu yalanı da kabul etmek zorunda kalıyor. Bu nokta çok önemlidir. Çünkü, Ruhi Özcan ve Ahmet Hamdi Güler'in gazetemize gizli bir amaçla geldiklerini açığa çıkaran ipucu, binamıza girme amaçları konusunda yalan söylemeleri olmuştur. Hergün, bu yalanı da itiraf ederek MHP'nin işlediği suçu belgelendirmiş, kanıtlamış oluyor.

Hergün'de yayınlanan Ruhi Özcan ve Ahmet Hamdi Güler'in açıklamalarını içeren haberde şöyle bir ifade de yer alıyor:

"Bizim rehin tutulduğumuz süre içinde resmi bir bekçi de Aydınlık gazetesinde görev yapıyordu. Olaya müdahale etmedi, sadece seyretti."

Bu cümleler, Hergün gazetesinin önceki günkü nüshasında yayınlanan, Aydınlıkçıların iki MHP'liye işkence yaptıkları, dövdükleri, hakaret ettikleri, hepsinin silahlı olduğu vs. şeklinde bütün yalanları tekzip etmeye yeter. Çünkü, resmi görevlilerin de bulunduğu bir binada böyle olayların olamayacağı açıktır. Kaldı ki, Aydınlık'ın kime yapılırsa yapılsın işkenceye bir yöntem olarak karşı olduğu bilinen bir gerçektir. Bu gerçeği, Emniyet Müdürlüğüne telefon ederek çağırdığımız polis ekibi de görmüştür. Çünkü, o sırada ikisi de çay içmekteydi ve bir tanesi de görevli nöbetçi polisin de gördüğü gibi az önce yan odada namaz kılmıştı. Bunun gibi, iki kişinin gözlerinin bağlandığı, boş kağıtlara imza attırıldığı, görevli polisin bunu görüp de müdahale etmediği de yine acemice yalanlardır.

İki kişinin MHP İl Merkezinin başvurusu ile polis ve sıkıyönetim tarafından kurtarıldığı iddiası ise, tamamen desteksizdir. Gazetemiz yöneticileri, iki MHP'linin "adliye memuru" olmadıklarını anlayınca Emniyet 1. Şube Müdürlüğü ile temas kurdular. Daha sonra olay bizzat Emniyet Müdürüne intikal ettirildi. Emniyet Müdürünün emriyle gelen ekibe iki şahıs teslim edildi. Eminönü Emniyet Amirliğinde yapılan soruşturma sırasında iki MHP'linin "esir alındıkları" şeklindeki iddialar incelendi ve 1. Şube ile Emniyet Müdürlüğüne yaptığımız başvurular bu makamlar tarafından doğrulandı. Ayrıca MHP'liler gazetemizde dört buçuk-beş saat değil, iki-iki buçuk saat kaldılar ve sürenin çoğu MHP'lilerin "adliye memuru" oldukları yalanını kanıtlama çabalarıyla geçti. Ahmet Hamdi Güler adlı MHP'li, bir buçuk saat Adliyede çeşitli numaralara telefon etti ve bu müddet zarfında bize kendi ismini verdiği savcıyı bulacağı yalanını söyledi. Arkadaşlarımızı oyaladı ve gazete çalışmalarını aksattı.

Hergün'ün son yalanı ise gazetemizin sorumlu yöneticilerinin isimlerini verip, hedef göstermeye çalışmasıdır. Bu isimlere Eminönü Emniyet Amirliği'ne şikayetçi olarak başvuran danışma görevlimiz Rahim Sivaslı'nın ismiyle, "Ender" diye bir isim de eklenmiştir. Gazetemizde Ender isminde bir personel çalışmamaktadır. Ayrıca Hergün'ün silah çekerek, itirafta bulunmaları için MHP'lileri tehdit ettiğini yazdığı Genel Yönetmenimiz Oral Çalışlar, on gündür tatildedir ve İstanbul dışındadır. Bu da bütün senaryoların düzmece olduğunu gösterir bir başka kanıttır.

Hergün'ün diğer bir iddiası da, 5 Eylül tarihli gazetemizde olayın üç sütun verilmekle kaldığı ve bunun bizim suçumuzu örtbas etmek çabasından doğduğudur. Halbuki, olay bir gün önce olmasına rağmen aynı tarihli Hergün'de hiç yer almamıştır. Hergün ancak bizim 5 Eylül tarihli yayınımızdan sonra durumu kurtarmak amacıyla harekete geçmiş ve yalan yayınını 6 Eylül tarihinde yapmıştır. Aynı gün, yeni kanıtlarla MHP'nin gazetemize yönelik diğer tertiplerini de gözler önüne serdik. Sanırız artık Hergün'ün, yalan söyleyecek mecali dahi kalmamıştır.

MHP ve Hergün'ün durumu kurtarmaya çabalarken içine düştüğü çelişkiler gazetemize yönelik tertiplerine daha da kesinlik kazandırmıştır. Bu olaydan sonra bir kere daha tekrarlıyoruz; gazetemize, gazetemiz yönetici ve çalışanlarına bir saldırı olursa bunun sorumlusu MHP ve Kazım Ayaydın'dır. Bu sorumluluğa Hergün de yaptığı bu yayınıyla ortak olmuştur.

Petrol-İş...

(Baştarafı 3. sayfada)

Cağaloğlu'nda Gazeteciler Cemiyeti toplantı salonunda yapılan Genel Kurula CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, eski Çalışma Bakanı Bahir Ersoy, CHP milletvekili Çağlayan Ege ve Türk-İş'e ve DİSK'e bağlı sendikaların yöneticileri konuk olarak katıldılar.

Ecevit Genel Kurulda yaptığı konuşmada, Polonya işçilerinin mücadelesine değinerek, "Demokratik olmayan bir ülkede, Polonya'da örgütlü bir halk kesimi, işçiler tribünlerden sahaya indiler ve onlar sahaya iner inmez bu ülkede büyük bir demokrasi kendiliğinden topraktan fışkırırcasına oluşmaya başladı" dedi. Türkiye'de de işçilerin tribünlerdeki seyirciler arasında bulunduğunu söyleyen Ecevit ancak Türk işçilerinin bugün Polonya işçilerinin izlediği eylem çizgisini izlemesinin gerekmediğini öne sürdü ve var olan hakları korumak, o haklara gerçeklik ve içerik kazandırmak için mücadele edilmesini istedi.

Ecevit sözlerine devamla, Polonya'da işçilerin elde etmek istedikleri ve kısa sürede elde ettikleri haklardan bazılarının bugün Türkiye'de işçilerin elinden alınmak istendiğini, toplusözleşme düzeni ve sendikacılığın Türkiye'de soyut, havada kalmış toplumsal ve siyasal köklerinden kopmuş, bir ücret sendikacılığına dönüştürülmek istendiğini belirtti.

Dün sabah Genel Kurulu izlemek için toplantı salonuna giden muhabirimiz, kapıda görevli sahte TKP'liler tarafından içeri sokulmadı. Daha sonra Divanın müdahalesi üzerine muhabirlerimiz salona girerek Genel Kurulu izleyebildiler.

Divan seçimlerinde tek listenin çıktığı Genel Kurulda, Divan Başkanlığına Kristal-İş Sendikası Genel Başkanı Hasan Babalı seçildi. Daha sonra Petrol-İş Genel Başkanı Cevdet Selvi bir konuşma yaparak, hükümetin izlediği ekonomi politikayı eleştirdi ve faşizme karşı güç ve eylem birliği içinde CHP'yi de görmek istediklerini belirtti. Selvi ayrıca, Türk-İş ve DİSK'in işçi sınıfının birliğinin sağlanması yolunda demokrasi ve sendikal hakların korunmasında, güç ve eylem birliği yapmalarını istedi.

Türk-İş Genel Başkan Vekili Emin Kul'un da bir konuşma yaptığı Genel Kurulda ayrıca DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar da konuştu. Işıklar, konuşmasında DİSK'in kapatılmasının mümkün olmadığını belirterek özellikle DİSK ile Türk-İş arasında eylem birliği üzerinde durdu. Işıklar asgari ücretin brüt 27 bin 500 lira, net olarak ise 12 bin 450 lira olmasını isteyerek Türk-İş'in asgari ücret konusunda DİSK ile tartışmasını istedi ve "Doğru tespit yapılsın, doğru hedef saptansın" dedi. Işıklar, IMF'nin saldırılarına, anarşi ve teröre karşı Türk-İş ile koşulsuz eylem birliği yapmaya hazır olduklarını da belirtti.

Dur ihtarına...

(Baştarafı 1. sayfada)

lüman Kudüs'ü kurtarma miting ve yürüyüşünde omuz omuza" yazılı afişleri astıkları bildirildi.

BATMAN'DA KAHVEHANE TARANDI

Siirt'in Batman ilçesinde kimlikleri belirlenemeyen kişilerin bir kahvehaneye açtıkları ateş sonucu, Ali Kemal Keskin ve Hayrettin Doğan adlı yurttaşlar hayatını kaybetti.

ADANA'DA

Adana Sümerbank Fabrikasında işçiler arasında önceki gün meydana gelen çatışmalardan sonra fabrika 8 Eylül gününe kadar tatil edildi.

Adana'da İnci Özer isimli ilkokul öğretmeni silahlı saldırı sonucu öldürüldü.

TARSUS'TA DÖRT GÜN ÖNCE YARALANAN BİR KİŞİ BUGÜN ÖLDÜ

Tarsus'un Tekke Mahallesinde dört gün önce kimliği belirsiz kişilerce tabancayla vurularak ağır yaralanan Behlül Tanekucak, kaldırıldığı Adana Tıp Fakültesi Hastanesinde kurtarılamayarak dün sabah öldü.

Öte yandan, dün gece saat 22.00 sıralarında Tarsus Çocuk ve Doğumevi, silahlı dört kişi tarafından basılmıştır. Saldırganlar binada aradıkları kişileri bulamayınca ateş açmadan doğumevini terkettiler.

İZMİT'TE

Gebze'nin Kavakdibi Mahallesinde oturan Seyfettin Ekşi adında 19 yaşında bir işçi dün sabah evinin yatak odasında beyninden kurşunlanmış olarak bulundu.

ESKİŞEHİR'DE

Eskişehir'de, sağ görüşlü olduğu bildirilen Nurettin Yıldız adlı bir taksi şoförü ölü olarak bulundu. Nurettin Yıldız'ın önce kaçırıldığı ve daha sonra boynundan tek kurşunla vurularak öldürüldüğü bildirildi.

Sasa'da...

(Baştarafı 3. sayfada)

İlk vardiyadan sonra işbaşına gelen diğer işçiler de direnişi devam ettirdiler.

SENDİKACILAR ORTALIKTA YOK

Sasa işçileri direnişlerini kararlılıkla sürdürürken patron işçilerin mücadelesini kırmak için 5 işçiyi daha işten attı. Bossa, Paktaş, Akdeniz, Mersa, Teksa, Çukobirlik ve Genel-İş üyesi belediye işçilerinin de Sasa işçilerini desteklemek üzere direnişe geçmelerine karşılık Petrol-İş Sendikası yöneticilerinin bir tekinin bile ortalıkta gözükmemesi dikkati çekti. Sasa işçilerinin başlattıkları direnişe sahip çıkılması amacıyla sendikanın Adana Şubesine gittiklerinde hiç bir yöneticiyi bulamadılar ve İstanbul'da kongrede bulunduklarını öğrendiler. İstanbul'a telefon eden işçiler Sendikanın Genel Merkezine durumu ilettiklerinde ise "Ancak kongreden sonra ilgilenilebileceği" cevabını aldılar.

Direnişi yöneten işçiler basına yazılı bir açıklamada bulunarak şunları belirttiler:

"Direniş yaptığımız için 1000'i aşkın arkadaşımız gözaltına alındı. Bunlardan 110 tanesi halen serbest bırakılmadı. İşveren iki arkadaşımızı geri almadığı gibi, beş arkadaşımızı daha işten çıkartmıştır. İşveren büyük bir kanunsuzluk içerisindedir, uzlaşmaya mahkum etmek isteyen Sabancı işverenidir.

"Bu haklı direnişimizi Bossa, Teksa, Mensa, Paktaş, Akdeniz Sümerbank, Çukobirlik işçileriyle Genel-İş Sendikası üyesi işçiler direnişe geçerek destekliyorlar."

TİKP DESTEKLİYOR

Türkiye İşçi Köylü Partisi Merkez İlçe Başkanı Sadık Boral imzasıyla basına yapılan açıklamada Sasa işçilerinin direnişlerinin sonuna kadar desteklendiği açıklandı ve şöyle dendi:

"İşverenin bu pervasız davranışı AP hükümetinin işçi haklarına yönelen uygulamalarından güç almaktadır. AP hükümeti büyük sermayedarların işçi sınıfına karşı her türlü baskı ve sindirme özgürlüğünü sonuna kadar desteklerken, teşvik ederken, işçilerin dayanılmaz hale gelen hayat pahalılığına karşı haklı grevlerini sonuna kadar erteleme rekorları kırmaktadır.

"İşçi sınıfının iş güvenliği için, insanca yaşamak için mücadele etmesi ne anarşidir ne terördür. Burada anarşiyi yaratan Sasa işvereni Sabancıdır."

Halkın Kurtuluşu:
"Apocuların liderlerinden Kemal Pir ajandır"

K.MARAŞ(ÖZEL)

HALKIN Kurtuluşu tarafından Pazarcık'ta dağıtılan bir bildiride Apocuların bölgedeki şeflerinden Kemal Pir'in MİT ajanı olduğu bildiriliyor. Apocuların Sokumilyanlı köyünde iki kişiyi kurşuna dizdikleri belirtilen bildiride şöyle deniliyor:

"Yöremizde son günlerde provokasyonların başını çeken MİT ajanı Kemal Pir'dir."

Bilindiği gibi Apocu şeflerden Kemal Pir, bir süre önce tutuklu bulunduğu Urfa Cezaevinden kaçırılmıştı.

APOCULAR HERKESE SAVAŞ AÇIYOR

Öte yandan Apocular Pazarcık'ta dağıttıkları bildirilerde kendi dışlarındaki bütün gruplara savaş ilan ettiklerini açıkladılar PKK Antep Bölge Temsilciliği ve PKK-MK imzalarıyla dağıtılan iki ayrı bildiride düşman ilan edilen gruplar arasında KUK, Tekoşin, İsterka, Sor, TİKP, Halkın Kurtuluşu, Devrimci Halkın Birliği bulunuyor.

Pazarcık'ta TİKP'ye karşı savaş açtıkları bir sırada Devrimci Halkın Birliği grubuyla silahlı çatışmaya girmek zorunda kaldıklarını belirten Apocular, bundan böyle de mücadelelerini şiddet temelinde yürüteceklerini söylüyorlar. Rusya'nın Afganistan'ı işgal etmesini "devrim" olarak niteleyen bildiride, KUK'un Apocu örgütün, örgütsel varlığına musallat olduğu belirtiliyor. Apocular, KUK'a karşı "anladığı dilden cevap vereceklerini" söylüyorlar. Apocular, KUK ile çatışmalarında Mart ayı başından beri Mardin'de 10'un üzerinde Diyarbakır'da 5, Batman'da 1 Apocunun öldüğünü açıklıyorlar.

Güvenlik kuvvetlerinin önlem almadığı Bağcılarda komando saldırıları sürüyor

ANKARA (ÖZEL)

15 gün önce, evini bombaladıkları bir kadının ölümüne neden olan faşistler, polisin göz yummasından cesaret alarak Bağcılar Mahallesinde saldırılarını sürdürüyorlar.

MHP'li komandolar, 1 Eylül Pazartesi günü Boztepe Mahallesinde önce duvarlara sloganlar yazdılar, sonra da evine zorla girdikleri İbrahim Baştuğ'u kurşunladılar. Saldırıya uğrayan mahalle halkının 30 Ağustos karakoluna MHP'lilerin Baştuğ'un evini bombalayacaklarını bildirmelerine rağmen karakolun önlem almadığı belirtildi.

2 Eylül günü ise komandolar Baştuğ'un evini bu kez de bombaladılar. Olayda Kıymet Baştuğ, Kumru Baştuğ, Fadime Baştuğ ve Yeter Kocakaya yaralandı.

Mahalle halkı başvurdukları Sıkıyönetim Komutanlığında kendilerine "kendi güvenliğinizi kendiniz sağlayın" diyen görevli yüzbaşının tutumunun saldırganlara güç vermesinden yakındılar. Mahalledeki komando saldırılarının başını Numan Akkaya ve Osman Acar'ın çektiği bildirildi.

İTİRAF için ne diyorlar?

(Bayramiç DOĞUŞ Gazetesi Sahibi): METİN TÜRKER

"Aydınlık Türkiye basınını başlı başına akladı. Ali Yurtaslan da MHP'nin yalan ve demagojilerini açığa çıkardı, gerçek yüzünü gösterdi. Kutlanacak bir olay."

Antalya CHP Gençlik Kolları Başkanı ÇETİN KAYA:

"CHP'nin MHP hakkında Başsavcıya başvurması ve suçluların cezalandırılmasını sağlaması CHP'yi güçlendirir.

"MHP'nin bir cinayet örgütü olduğu artık iyice açığa çıkmıştır. Bunu AP'liler bile kabul etmektedir. Ülkede herkesin bu cinayet örgütünün kapatılmasını ve hesap sorulmasını istediği bu ortamda CHP'nin MHP hakkında Başsavcılığa başvurmaması partimiz tabanında tepkiyle karşılanmaktadır. Demokratik bir parti olmayan MHP'nin kapatılması ve suçluların cezalandırılması halkımızın bugün en önde gelen talebidir. Halkın bu talebine MHP'nin oyları AP'ye gider diye karşı çıkmak son derece sakıncalıdır."

CHP Çorum İl Örgütünden M.FIRAT DOĞUŞLU

"Aydınlık gazetesinin yayınladığı MHP hakkındaki itiraflar, Türk milletinin geleceği hakkında önemli bir girişimdir, bu millete en büyük hizmet sayılır.

"Ne yaptığını ve kime hizmet ettiğini bilmeyen aldatılmış kişileri yeniden kazanırsak büyük aşama olur. Dileğim odur ki, bundan böyle bütün yayın organları ve Türkiye Cumhuriyeti hükümet yetkilileri nereden gelirse gelsin Türkiye'ye yönelik dış etkenlerin oyunlarını bozucu görev yapsın. Bu vesile ile çığır açan Aydınlık gazetesine içten teşekkür ederim."

ÇORUM GAZETESİNİN SAHİBİ

"Aydınlık gazetesindeki itiraflar MHP'nin nerelere kadar girdiğini bu partinin asıl amacının tam ve kesin faşizmi Nazi Almanyası ve Mussolini İtalyasındakinden benzerlik kurarak kurumlaştırmak istediğinin belgesidir.

"Daha önemlisi de kimler ne şekilde ülkücü oluyor, masum insanlar nasıl kandırılıp eli kanlı katil yapılıyor? Yanıldığını anlayanlar doğruya dönmek isteyince 'Davadan döneni vur!" emirleri uygulanıyor. Acı, çok acı bir ibret levhası."

CHP Çanakkale eski Yönetim Kurulu Üyesi Av. AHMET ATILGAN:

"Aydınlık'daki itiraf Türkiye demokrasisi için bir olaydır. Adli mercilerin üzerine yürümesi gerekir.

"Ali Yurtaslan'ı ve Aydınlık'ı kutlarım."

(HAMDİ KÖYÜ MUHTARI) AZMİ ÖZTÜRK

"Önceleri Ömer Tanlak, sonra Adnan Özçiftçi ve en son da Ali Yurtaslan isimli davalarından dönen ülkücülerin Aydınlık tarafından yapılan açıklamalarını ilgi ile izledim. Aydınlık çalışanlarının yapılan açıklamalara gazetelerinde yer vermelerini yürekli bir mücadele kabul ediyor ve kendilerini kutluyorum.

"Devletin yapılan bu itirafları değerlendirmesi MHP ve yan kuruluşları hakkında derhal harekete geçmesi gerekir. Bir vatandaş olarak herkes gibi devletten bunu beklemek hakkımızdır."

Colombo...

(Baştarafı 1. sayfada)

tün suçu ikimizin üstüne yıkanadek işkence yapacaktı. Sadece bu değil. Bundan sonra da uzun yıllar suçsuz olduğumuzu anlatana kadar cezaevinde yatacaktık. Bu da Erol'un Apo'nun çok işine gelecekti. Hatta daha sonra duyduğum şuydu. Bunu bana çok güvenilen bir kişi anlattı. Ben öldürüldüğümde suçlulardan birinin cesedi diye teşhis edilecektim. Diğer suçlu, sen ise kaçacaktın. Çünkü birimizin ölü, birimizin ise kaçak olması benim ölümümü senin üzerine yıkacağı gibi, Piyangotepe cinayetini de aydınlatacaktı.

Şimdi neredesin ne yapıyorsun? Bilmiyorum ama geçmişte birlikte yaptıklarımızdan pek farklı olduğunu sanmıyorum. Yine adam dövmek, yol kesmek, belki de daha ileri götürdün, adam öldürmeye başladın. Elindeki silah çoktan başkalarının canlarını yakmaya, birçok kişinin ocağını söndürmeye başladı.

Kolombo, anneni senden sonra bir kez daha gördüm. Ulus'ta ben bu açıklamaları yapmadan önce aynı dolmuşa bindik. O işe gidiyordu. Beni hemen tanıdı. Halimi sordu. Ne yaptığımı...

Senden bahsettik. Benim koptuğumu duyunca çok sevindi. Senin yerini sordum. Önce bilmediğini söyledi. Sonra ısrar edince söyledi. Eğer şu anda orada değilsen oradan çıktıysan yine oraya dön derim. Orada güvenlik içindesin. Hiç değilse seni bulup cinayet işlettiremezler.

Seni annen çok seviyor. Bunu kendisi söylemedi belki ama bütün ifadesi senden bahsedilince parlayan gözleri bunu anlatmaya yetiyordu.

O annenin sevgisine layık olmaya çalış Bizim yolumuzu izle diyorum sana.

Erol Türkmen'e...

(Baştarafı 1. sayfada)

Ali Yurtaslan'ın İtiraf'larını izledin mi? Sizin saklandığınız çiftliğin sahibi sizler için "İyi iş yapıyorlar" diyormuş. Ülkeye baraj, okul mu yapıyorsunuz. Yoksa eskiden birlikte yaptığımız işlerden mi? Bir başkasının canını yakmak, ülkenin huzurunu bozmak, milli bağımsızlığını zayıf hale getirmek ne zamandan beri iyi bir iş olmuş. Yok bu iş o denli iyiyse neden bu lafı söyleyen sizinle beraber o işi yapmıyor?

Erol, ne zamana kadar saklanacağını biliyor musun? Böyle gidersen ben ne zamana kadar saklanacağını biliyorum. Bir gün yine iyi bir iş yapmaya giderken elindeki suç aletiyle birlikte sağ olarak ya da biraz karşı koymaya kalktığında ölü olarak. Bütün her şey senin o ininden, saklandığın yerden dışarıya çıkmana bakıyor. Yani ya oradan dışarı çıkıp onların dediğini yapacaksın ya da orası da güvenlik güçlerince tespit edilene kadar bekleyeceksin. Ben hiç yakalanmayacağım diyemezsin herhalde.

Senin önünde kısa bir zaman öncesine kadar bir tek alternatif vardı: O da onların kulluğunu yapmak. Cinayet emirlerini beklemek ve onları yerine getirmek. Şimdi ise ikinci bir şık var. Ama bunu kullanabilmen için de belli bir süre var önünde. Bütün eski işlediğin cinayetleri, kimlerin sana silah verdiğini, kimin seni nerede sakladığını, kimlerin sana bu hedefleri, bu masum insanları gösterdiğini ortaya çıkıp tek tek halka anlatmak var. Bunun, senin bu iğrenç yaşantına son vereceği muhakkak.

Sana elimden geldiğince yardım ederim. Sadece ben değil. Git dilediğin bir kapıyı çal ve "Bu cinayet şebekesini bırakmak için bana yardım edin" de, Eğer bunu da yapamazsan en yakınındaki bir Aydınlık gazetesi bürosuna veya TİKP'ye git. O aşılmaz denilen, çıkılmaz denilen yerden birkaç gün içinde nasıl çıkılır gör.

Muzaffer...

(Baştarafı 1. sayfada)

Ya da buna çalıştılar. Tıpkı bu olay bana silahın kaybolmasını yüklemelerine benziyor. O zaman da sırf derneğin silaha ihtiyacı var diye silahları almış ondan sonra da benden silah istemişlerdi. O zamandan derneğin eşyalarının gerçekten ne olduğunu öğrenmek istiyorsan, git Abdurrahman'a ve merkez yöneticilerine sor.

Senin bir kız arkadaşın vardı. Bunu diğerleri çekemedi. Sırf siz bozuşun kavga edin diye olmadık laflar çıkarttılar. Kıza gidip senin için katil, yolkesen olduğunu anlattılar. Ve şu anı bilmiyorum ama istediklerini de yaptılar. Seni iyi tanırım Muzaffer. Sen de beni öyle. Beni İtiraf'ı yapmadan önce öldürmek için nasıl aradıklarını da biliyorsun. Seni bir an önce tekrar yanımda görmek istiyorum. Bu cinayet şebekesini bırak ve halkın saflarına katıl. Seninle yazışmak isterim herkes gibi senin de mektuplarını bekleyeceğim. Kendine büyük güvenin olduğunu o temiz kalpli ve iyiliksever Muzaffer olduğunu unutma sakın...

Cevdet...

(Baştarafı 1. sayfada)

rın tek düşüncesi senin aldığın 3 senelik gıyabındaki tutuklama kararını kullanmak ve sana yeni suçlar işletmektir. Yani Türkeş için tetiğe basan bir kişinin daha olmasıdır. Onları ve Türkeş'i ilgilendiren tek şey budur. O sana ne senin annen kadar, ne de baban kadar gözyaşı dökebilir.

Sen bir insanı öldüremeyecek kadar iyi yüreklisin. Hatta o insana elindeki yiyeceği verecek kadar.

Durumuna, askerden kaçıp üstüne 3 yıl da ceza almana çok üzülüyorum. Buna sadece ben değil bütün Türkiye halkı çok üzülüyor. Belki bu halk seni isminle Cevdet olarak bilmiyor ama hâlâ bu cinayet şebekesinin içinde çok Cevdet'lerin olduğunu iyi biliyor. Senin gibi yiğit, kara gözlü, uzun boylu, dudağında bir yanık türküyle o çok Cevdet'in daha bunların içinde anasını, babasını bırakmış olduğunu oradan oraya elindeki silahla sürüklendiğini biliyor.

Beni kişisel çıkarları için, onlara gözyummadığım için ajan ilan edenler, bir gün seni de, elin tetiği çekemez hale gelince ajan ilan edecekler.

Seni bir an önce yanımızda görmek istiyoruz. Biz katillerden hesap sorarken yanımızda ol. Eline silah cebine dinamit konduğunda iyi düşün. Bunun çıkmaz yol olduğunu göreceksin.

Nerede saklanıyorsan en yakınındaki TİKP veya Aydınlık gazetesi muhabiri veya bürosuyla temasa geç. O böyle gider dediğin hayatın, bak nasıl birkaç ay içinde değişecek...

Erkmen'in...

(Baştarafı 1. sayfada)

hurbaşkanı Vekili Çağlayangil bile devreye sokulmuştu.

AYGÜN'ÜN ÇABALARI

Öte yandan AP grup Başkan Vekili Oğuz Aygün, tepkileri yatıştırmaya çalışıyor. Aygün, "Kişiler önemli değil. Erkmen elbette hükümetin politikasını izlemiştir. Erkmen'in yerinde ben olsaydım, beni de düşürlerdi" dedi. AP Grup Başkan Vekilinin "Sonucun sorumlusu Erkmen'in kendisi değildir, önemli olan iktidardır" diyerek, tepki gösterenlerin "rahat ve müsterih" olmalarını istediği öğrenildi.

GELECEK HAFTAKİ GENSORULAR

Erkmen'in düşüşü AP içinde bu gelişmelere yol açarken, önümüzdeki hafta üç bakan hakkında daha gensoru görüşmesi yapılacak olması da Hükümet sorununu tekrar gündeme getiriyor.

Maliye Bakanı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanları hakkında CHP tarafından verilen gensorular önümüzdeki hafta Millet Meclisi Genel Kurulunda ele alınacak. Her üç önerge de geçtiğimiz hafta perşembe günü Millet Meclisinde okunmuş ve gündeme alınması görüşmeleri için tarih tespit edilmişti. Ancak cuma günü çoğunluk sağlanamaması yüzünden, Maliye Bakanı hakkındaki gensorunun gündeme alınıp alınmaması hakkındaki görüşme ve oylama salı gününe bırakılması üzerine, öteki iki bakan hakkındaki gensoruların gündeme alınması görüşmeleri de salıdan sonraya kalmış oldu.

Gelecek haftaki kurul toplantılarında Millet Meclisinde çoğunluk sağlanması ve üç Bakan hakkındaki gensoruların gündeme alınması halinde görüşmeler şu sırayı izleyecek:

SALI: İsmet Sezgin hakkındaki gensorunun gündeme alınıp alınmamasının görüşülmesi ve oylanması.

ÇARŞAMBA: Esat Kıratlıoğlu hakkındaki gensorunun gündeme alınıp alınmamasının görüşülmesi ve oylanması.

PERŞEMBE: İsmet Sezgin hakkındaki güvenoylaması.

CUMA: Esat Kıratlıoğlu hakkındaki güvenoylaması.

Sağlık Bakanı Münif İslamoğlu hakkındaki gensorunun gündeme alınıp alınmaması görüşmeleri ise bu toplantılardan sonra görüşülecek.

Başkent siyasi çevrelerinde, partilerin propaganda çalışmaları nedeniyle gelecek hafta Mecliste çoğunluk sağlanamayacağı söylenirken, Erkmen'in önceki günkü basın toplantısındaki sözleri, MSP'nin en azından Maliye Bakanını düşürmek için CHP'nin gensorusuna katılacağı şeklinde değerlendiriliyor.

Başka bir tartışma konusu hükümetin bu üç bakan hakkında verilen gensoruları kendisi için güvensizlik oyu sayıp saymayacağı. AP içinde de bu konuda iki farklı görüş olduğu bildiriliyor. Bazıları hükümetin tek tek bakan kaybederek yıpranmasının doğru olmadığını savunurken, bazı üst düzey yöneticileri Demirel'in ekim ayındaki kongreye iktidarda gitmek istediğini, bu bakımdan bakanları gözden çıkarabileceğini ifade ediyorlar.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞINA DEVLET BAKANI EKREM CEYHUN VEKALET EDECEK

Başbakan Süleyman Demirel, Hayrettin Erkmen'in düşürülmesiyle boşalan Dışişleri Bakanlığına Ekrem Ceyhun'un, vekalet edeceğini açıkladı. Dün toplanan ve 3 saat süren AP Başkanlık Divanı ise Genel İdare Kurulu toplantısına hükümetin devamı doğrultusunda öneri götürülmesini kararlaştırdı. AP Başkanlık Divanı Erkmen'in güvensizlik oylarıyla düşürülmesinin, hükümetin görev yapabilme şartlarını ortadan kaldırmadığını sonucuna vardı.

DEMİREL'İN BASIN TOPLANTISI

Başbakan Süleyman Demirel, dün AP Başkanlık Kurulu toplantısı devam ederken, Parlamentoda düzenlediği basın toplantısında bir soru üzerine "Erkmen'i yalnız bıraktığımız şeklindeki iddialar gülünçtür. Ne yapmışız da yalnız bırakmışız ? Parti bütün gücüyle mücadeleyi yaptı. Eğer oylamaya girilmeyişi yalnız bırakma sebebi olarak gösteriliyorsa, şunu söyleyelim; bu bir denetleme önergesi değildir, adam, yeme önergesidir. Biz bu tutumu grupta konuştuk ve uyguladık" dedi.

Başbakan basın toplantısında Ecevit'in hükümet meselesini "aklına taktığını" söylerken, "Eğer Ecevit'in cesareti varsa yüreği varsa, çıksın milletin önünde 'hükümeti ben kuracağım' desin" dedi.

Tez Büro-İş...

(Baştarafı 3. sayfada)

greve gittiklerini belirtti. Atılan işçilerin yerine militanların alındığını kaydeden Özçalışkan, emeğin en yüce değer olduğunu vurgulayıp, "Haklarımızı alana kadar grevimizi sürdüreceğiz" dedi.

Öte yandan MHP'nin hakimiyeti altında bulunan Balıklı kavşağındaki Güneydoğu Birlikleri Merkez binasında greve başlayan işçileri MHP'li komandoların tedirgin etmeye çalıştıkları öğrenildi. Kalabalık gruplar halinde grev yerinde dolaşan komandoların, grev sözcülerine laf atarak sataşmaya çalıştıkları da bildiriliyor.

OLEYİS VE TİKP GREVİ DESTEKLİYOR

Grevle ilgili olarak bir bildiri yayınlayan Oleyis Sendikası Bölge Başkanı ve Genel Örgütlenme Sekreteri Ahmet Taş, yeğenlerine ve akrabalarına paralar dağıtan hükümetin, Güneydoğu Birliklerindeki greve kayıtsız kalmasının nedeninin ideolojik olduğunu bildirdi. Karpuzun tanesinin 150-200 lira olduğunu belirten Ahmet Taş, asgari ücretin 180 lira olmasının insan onuru ile bağdaşmadığını ve bu nedenle Tez Büro-İş Sendikasının başlattığı grevi sonuna kadar destekleyeceklerini acıkladı.

TİKP Gaziantep İl Başkanı Mustafa Berk de yayınladığı bildiride, Tez Büro-İş Sendikasının, "Emek en yüce değerdir" şiarıyla başlattığı grevi desteklediklerini belirtti. İş güvenliği ilkesini ve çalışma barışını ayaklar altına alan Güneydoğu işvereninin, merkez binasında çalışan işçileri işten çıkarmakla kalmayarak 15 sendika yöneticisinin de işten atıldığını ve zamana uygun bir ücret ödemeye yanaşmayan işverenin işçilere grev yolunu gösterdiğini belirten Mustafa Berk de grevi desteklediklerini söyledi.

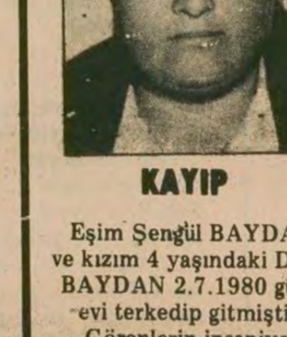

KAYIP

Eşim Şengül BAYDAN
ve kızım 4 yaşındaki Dilek
BAYDAN 2.7.1980 günü
evi terkedip gitmiştir.
Görenlerin insaniyet
namına en yakın karakola
başvurmaları rica olunur

İSMAİL BAYDAN

Yankılar

(Baştarafı 1. sayfada)

Fransa Radyosunun Varşova'daki muhabiri, Stanislaw'ın Gierek'in eski bir taraftarı olduğunu belirtirken, ekonomi sorunlarından iyi anlayan bir uzman olduğunu da hatırlatıyor. Stanislaw'ın "gerçekçi hatta reformcu" olduğunu öne süren radyo muhabiri, yeni lideri "Sosyalist dogmalara" karşı olan bir siyaset adamı olarak tanıtıyor. Grevlerin başlangıcından bu yana, görüşme ve uzlaşma yanlısı olarak tanıtılan S. Kania, 1945 yılında Parti'ye girdi. 5 yıldır siyasi büro üyesi olan S.Kania, "Ordu ve polisin çalışmaları" konusunda sorumlu. Kilise ile de iyi ilişkiler içinde olduğu öne sürülen Kania, son olarak Papa 2.Jean Paul'ün Polonya ziyaretini düzenlemişti. 53 yaşındaki yeni parti liderinin, Batı, işçi sınıfı ve Sovyetler Birliğine karşı nasıl bir tutum alacağı merakla bekleniyor.

6 Eylül tarihli Fransız sabah gazetelerinden sadece Fransız Komünist Partisi Organı "L'Humanite"nin Stanislaw Kania'nın Parti liderliğine getirildiği haberini vermesi dikkat çekti. Gözlemciler, bir süredir Gierek'in görevden alınmasının beklendiğini hatırlatıyorlar. Gierek'in istifa etmemiş olması da yorumcuları düşündürüyor.

Öte yandan Paris'te yayınlanan, "Liberation" gazetesi, "Gierek hastanede Polonya tedavide" başlığı ile yayınladığı bir haberde, üst yönetimde bazi değişikliklerin Varşova Paktı manevraları ile aynı zamana denk düşmesine dikkat çekiyor.

BBC Radyosu ise Stanislaw Kania'nın "Parti içinde başarılı çalışmalar" yapmış olduğunu belirtmekle yetindi.

İngiliz gazeteleri Gierek'in görevden alınması konusunda yorum yapmazken, Stanislaw Kania'nın "Sertlik yanlısı ve siyasi büronun güçlü bir üyesi" olduğunu öne sürdü.

Başkent Varşova'da halk, gazete bayileri önünde kuyruklar oluşturdu. Polonya gazeteleri haberi vermek için baskılarını geciktirdi. Öte yandan Doğu Bloku ülkeleri arasında cumartesi öğlen saatlerine kadar sadece Prag Radyosu, Gierek'in görevden alındığını haber verdi.

"Gensoruyu..."

(Baştarafı 1. sayfada)

lı değil, benim tutum ve davranışlarıma da değil, hükümetin programında yer alan, benim uyguladığım, Cumhuriyet tarihi boyunca uygulana gelen geleneksel Atatürkçülük vasfı galip dış politikaya yönelikti. Bu sebeple gensorunun hükümetçe göğüslenmesi gerektiği kanaatindeydim. Bu kanaatimi Başbakana da arzetmiştim ve kendisinin de meseleyi aynı yönde değerlendirdiğini tespit etmiştim. Fakat konu her nedense hükümetçe tartışılmadı veya tartışılamadı Sonuçta gensorunun hedefi olarak kaldım ve bu sonuçla da Cumhuriyet tarihinde bildiğiniz gibi güvensizliğe muhatap ilk bakan olma şerefini kazandım."

Hayrettin Erkmen, gensorunun hükümet sorunu haline getirilmiş olmasını tercih ettiğini söyleyerek, ancak Adalet Partisinin Meclise oylamaya girmemesi ile "gensoruyu protesto ettiği" görüşünü takdirle karşıladığını belirtti.

Erkmen, bu politikaya karşı çıkan CHP'ye de sorular yönelterek, iktidarda oldukları takdirde Batıyla ilişkileri kesip, kesmeyeceklerini sordu.

Gierek de...

(Baştarafı 1. sayfada)

Edward Gierek'in bir kalp krizi geçirdiğini duyurduktan sonra Parti Merkez Komitesini olağanüstü toplantıya çağırdı. 2 saatlik toplantıdan sonra yapılan açıklamada Stanislaw Kania'nın Birinci Sekreterliğe, iki yeni üyenin de Siyasi büroya seçildiğini duyurdu. Birinci Sekreter seçildikten sonra bir konuşma yaptığı bildirilen Kania'nın konuşma metni cumartesi sabahına kadar basına dağıtılmadı.

DİET'TE CANLI TARTIŞMALAR VE ELEŞTİRİLER

Polonya Parlamentosunun (Diet) önceki gün yaptığı toplantıda, hükümetin ekonomi politikası ve din adamları üzerinde yaptığı baskılar kınandı. Bu arada birçok milletvekilinin, Parlamento tutanakları üzerindeki sansürün kaldırılmasını talep ettiği bildirildi.

Polonya'nın yeni Başbakanı Josef Pinkowski, halkın güvenini yeniden kazanmak için çaba sarfedeceklerini söyledikten sonra "ancak ülkede sosyalist sisteme ve ülkenin Sovyetler Birliği ile olan bağlarına yönelecek her türlü tehdide karşı savaşılacağını" belirtti. İşçi ücretlerinin artırılacağını, et fiyatlarının ise dondurulacağını bildiren Pinkowski, devletin kilise ile ortak komisyonlar kurabileceğini sözlerine ekledi.

KAYIP— Nüfus cüzdanımı kaybettim. Hükümsüzdür.
Recep İPLİKÇİBİLİR

Demas...

(Baştarafı 3. sayfada)

Bu arada MHP'lilerin İstanbul da önceki gün yaptıkları sahte kongrede yönetim kurulu seçtirilmedi. Ticaret Odasının yapılan sahtekarlığı farkederek bu toplantıyı da feshetmesi bekleniyor.

Öte yandan Demas Yönetim Kurulunun iptal edilen hisse senetleriyle ilgili olarak açtığı davanın 29 Eylülde yapılacak duruşmada karara bağlanması bekleniyor.

Silahlı komandolara karşı bir tedbir alınmasını isteyen işçiler "Biz de silahla mı karşı koyalım? Böyle giderse fabrika çok büyük zararlar edecektir" dediler. Eski Yönetim Kurulu Başkanı Ömer Boyar'ın Ordu Valisinin yakın arkadaşı olduğuna dikkat çeken işçiler, Fatsa'da başvuracak hiç bir merci bulunmadığını belirttiler.

TARTIŞMA

Folklor üzerine tartışma

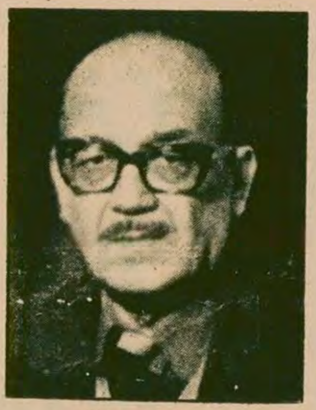

SADIK SAYIM

Nevzat Üçyıldız

58 yaşında olan Sadık SAYIM, emekli öğretmen olup oynadığı ekiplerde; 1961 yılında "Nis" ve "Roma", 1963-1964 yıllarında "Üsküp" (Yugoslavya), 1965 yılında "Kartaca" (Afrika) 1971 yılında Asya Festivalinde dünya birinciliği almış olup 1961 yılındaki "Nis" ve "Roma" festivallerinde tek oyunlarda tek başına Türkiye'ye dünya birinciliği de kazandırmıştır. Sadık SAYIM sırayla sorularımızı cevapladı.

Folklor nedir? Halkbilim, halkiyat, halkbilgisi gibi adlardan hangisi kullanılmalıdır?

Sayım— Folklor: Toplumlarda halkın bütün gelenek ve yaşantılarını eski çağlardan zamanımıza aksettiren gerçeklerdir. Halkbilimi demek daha doğru olur sanırım.

Folklorun kapsamına neler girer?

Sayım: Folklorun kapsamına:

1— Milli oyunlar,
2— Folklor şarkıları,
3— Deyimler, tekerlemeler, atasözleri, fıkralar, hikayeler, ağıtlar, methiyeler,
4— Nişan, nikah ve evlenme törenleri,
5— Kıyafetler,
6— Evlerimizin tertip ve düzeni, evlerimizde kullandığımız gereçler.

Bir toplum, geçmişini bilmezse, gelecekte emin adımlarla yürüyemez. Bir konunun folklor konusu içerisine girebilmesi için anonim, yani yazarı belli olmayan bir nitelik taşıması gerekmektedir. Örneğin bir atasözü folklorun kapsamına girer ama bir vecize folklorun kapsamına girmez. Eski Türklerde kadın "Tekin"di. Erkeğiyle birlikte hareket ederdi; çiftçilikse çiftçilik, oyunsa oyun hep beraber yaparlardı bütün işlerini. İşte oyunlarımızın kadınlı erkekli olması buradan gelmektedir.

Başlıbaşına bir bilim dalı mıdır?

Sayım— Folklor, başlıbaşına bir bilim dalıdır. Öyle bir bilim dalı ki, bütün bilimlere ışık tutan bir sosyal bilimdir.

Yaşayan bir bilim dalı mıdır?

Sayım— Folklor geçmişi zamanımıza aksettiren, geçmişi zamanımızda yaşatan ve yaşayan bir bilim dalıdır.

Gelecek için folklordan nasıl yararlanabiliriz?

Sayım— Türk folkloru önceleri yurt içerisinde yapılan gösterilerle geçmişimizi tanıttı. Sonradan devlet buna önem vererek folklor gösterilerinin yurtdışında yapılmasını uygun buldu. 1958 yılından bu yana Avrupa'ya, Afrika'ya ve Asya'ya hemen hemen her yıl folklor ekipleri gönderdik. Yurtdışında geçmişimizi ve geleceğe bağlı olan inancımızı ispatlamak için diğer milletlerle İngiltere'de, Belçika'da, Fransa'da, Yugoslavya'da, Afrika'da Kartaca festivallerinde birçok defalar birincilikler, ikincilikler alarak yurdumuzu en iyi şekilde temsil ettik.

Not: İki sorumuzu cevaplamadı.

Rize folklorunda olumlu ve olumsuz örnekler

Recep Ali Yüce

Bu yazımızda Rize yöresinde ele aldığımız konu Anadolumuzun birçok yöresinde de geçerlidir. Eskiden gericiler, yobazlar, uyanık geçinen zamanın üç kağıtçıları bir takım hilelerle entrikalar çevirirlermiş. Bunlara dini kendi menfaatlerine alet eden kimi câmi hocaları da katılırmış. Halkımızın inançlarını kötü yönde kullanırlarmış.

OLUMSUZ HALK İNANIŞLARI

Anadolu'da geçen bir olaydan şöyle bahsedebiliriz. Hocanın biri camide kadınlara vaaz verirken vaazın en heyecanlı yerinde "Bu gece ermiş Veliullah gelecek bunun için herkes kapısını penceresini açık tutacak her kimin evine uğrarsa Allah tarafından takdir edilecektir. Altınlarla donatılacaktır, o kişi ermişliğe ulaşacak, cennetin kapısı bu hatuna açık olacaktır. Bu çok büyük bir olaydır" der. Bu arada gözüne bir hatunu kesmiştir. Hoca gece yarısı giyinir, sarılır, sarmalanır ve hatunun evinin yolunu tutar. Geceyi hatunun evinde geçirir. Ertesi gün yine vaazin bir esnasında hatunlara sorar geceleyin acaba yüce Veliullah kimin evine uğradı. Oradan hatun kalkar "Şey hocam" der. Hoca hemen atılır ve hatunun sesini keser "Sus hatun...ne mutlu.. sana..ne mutlu, sen de ermişlerin katına çıktın. Keşke benim aileme uğrasa der. Demekki Veliullah aramızda dolaşıyor. Ne mutlu sizlere kapınızı bacanızı açık tutun sizlere de uğrayabilir" der. Hoca gözüne kestiği hatunları böylece geceleri ziyaret eder. Bu olumsuz ve gerici bir örnektir.

Bundan başka bir uyanık da köye bir adet getirmiş. Kendisinin alim olduğunu, doktor olduğunu, yeni evlenenlerin gelinleriyle ilk ilişkiye kendisinin geçmesini yerleştirmiş. Köylü öyle bir inanmış ki damatları ilk gece gelinle ilişkiye geçtiğinde gelinlerinin hasta olacağını, dili tutulacağını, çeşitli sakatlıklar geçireceğine inanmış. Köylünün bu durumundan faydalanan o kişi yeni gelinlerle ilk ilişkiyi kurarmış. Bu da gerici ve olumsuz bir örnektir.

RİZE'Lİ KADINLAR

Rize yöresinde buna benzer birkaç örneğe rastlayabiliriz. Çocuk doğduğunda, sığırın sütünü kesmesinde veya tavuğun yumurtlamaması halinde ev sahibi hemen birisinin gözünün kaldığını söyler ve kimin olduğunu araştırmaya başlar. Büyük su dolu bir kaba şüphelendiği kimsenin niyetini tutarak odun közü atar. Odun közü dibe çökerse şüphelendiği kimseyi buldu demektir. Yok köz çökmezse aradığı kimse o değildir. Bu bilimsel olarak şöyle çözülür. İyi yanmamış odun suyu çeker ve su üstünde durur, yanıp közleşen taşlaşan kömür suyun dibine çöker. Gözü kalan kimseyle mücadele şöyle olur. Bir tomak tuz alınır ateş yakılan yere konur ve üzeri külle örtülür. Bu durumda tuz ısı ve fiziksel olaydan dolayı patlar, küller saçılır gözü patladı nazar bozuldu der. Bu da bilimsel olarak tuzun derine veya yukarıya gömülmesiyle ilişkili bir olaydır.

Rize'de yine gelinle damadı BAĞLAMA diye adlandırılan bir büyü vardır. Düğün günü evliliği istemeyen bir kişi tarafından yeni çiftlerin geçeceği yola bir ip serilir çiftler ipin üzerinden geçtikten sonra ip alınıp düğümlenir. Böylece yeni çiftlerin artık çocukları olmayacaktır. Ne zaman ip çözülür o zaman çocukları olur. Bu da bilimsel olarak gelin ve damadın ürolojik hastalıklarından. Bilgisizliklerinden ileri gelmektedir. Bu BAĞLAMA işlemi bıçak ve kılıfıyla da yapılır. Damat ve gelinin geçeceği yolun bir kenarına bıçak diğer kenarına kılıfı konur. Çiftler geçtikten sonra bıçak kınına konur ve bağlanmış olur. Bütün bunlar folklorumuzun olumsuz ve gerici yönleridir.

Artık bunlara günümüzde rastlamıyoruz. Halkımız bunları öğrenmiş ve geride bırakmıştır. Birtakım kalıntılara rastlasak da istisna olan şeylerdir. Aslında bunlar da yerlerini, günümüz şartlarına uygun, yaşadığımız bir takım olaylara bırakmıştır.

Mesela işgalci ülkeler işgal edecekleri ülkede halkın direncini kırmak için kendi fikir ve teorilerini sokarlar. Size refah ve bolluk getireceğiz nutuklarını çekerler. Ülke kalkınmanız artacak, ağır sanayiniz gelişecek... der ekler. Günümüzde yaşadığımız bu olaylar sonradan, yukarıda anlattığımız hoca misali durumlar meydana getirir.

OLUMLU YÖNLER

Rize'de çay toplama, fındık toplama, mahsül toplama zamanı köylü birbirine yardım ederdi. Ev sahibi tarafından o gün yemekler verilir, gençler arasında türküler söylenirdi. Mahsül toplandıktan sonra her akşam birinin evine gidilir, toplanan mısırla fındıklar kurutmak için ayıklanırdı. Bu gecelerde ev sahibi mısırdan yapılmış MISIRİ adı verilen ve kabaktan yapılan çeşitli tatlılar verirdi. Sohbetler edilir, türküler söylenirdi. Evin dışında oturan gençler de, avluda oturup iş tutan genç kızlarla atma türküler söyler, birbirini sevenler türküler yakardı. Bu maniler sohbetler sabaha kadar sürerdi.

Bu da köylülerin birbirine yardımı, üretim ilişkilerindeki dayanışmalarını, birlik ve beraberliklerini anlatır. Bu toplantılara RİZE yöresinde MENCİ adı verilir. Bu toplantılar olumlu hoş ve güzel şeylerdir. Aynı şekilde bayramlarda birbirlerini ziyaret etmeleri hediyeler sunmaları, iyi ve olumlu şeylerdir.

Bayram ve menciler folklorumüzde güzel ve olumlu olan yönlerdir. Olumlu yönleri alacağız ve yaşatacağız.

RİZE YÖRESİNDEN ÇEŞİTLİ MANİLER

Kemençemin başına
Vururum tırak tırak
Urumun kızı seni
Ya al beni, ya bırak

Tabancamın kayışı
Kavum edelim işi
Gel otur konuşalım
Dünya görmemişi

Ha buradan aşağı
İnelim padişaha
Nenen vermedi seni
Benim gibi uşağa

Akar dereler akar
Kavuşur derelere
Kurban olayım yavrum
O sevdalı gözlere

Aradım buldum yari
Çamaşır deresinde
Attım ona bir kaya
Rastladımemesine

Taradı saçlarını
Omuzundan aşağı
Acep der misin ey kız
Alsam ha bu uşağı

Köprü altında yabuzlar
Tüfeğimde yıldızlar
Geldi geçti yanımdan
Karpuz memeli kızlar

Folklorculara düşen görev

ALİ YÜCE

Oyun yazarları, metin yazarları, halkbilimciler, milli kültürümüze uygun bir sanat anlayışı içerisinde halkımıza mesaj veren oyun yazmalılar. (Milli Kurtuluş Savaşı destanları, halkımızın günlük yaşantısına örnekler, dünya halklarının durumu.)

Müzikçiler, halk müziğimizin motiflerini işleyen bir müzikle bu oyunları müziklendirmeliler. (Çok sesli müziğin de yer aldığı halk müziği aletlerimizin yanı sıra diğer ulusların çalgı aletlerinin de yer alabileceği modern müzik anlayışı içerisinde bir müzik olabilir.)

Koreograflar ve dansçılar bu oyunu müziğe göre işlemeliler. Bunları yaparken, operadan ve baleden faydalanmalı. Opera ve baleyi incelemeli ve araştırmalılar. Günümüzün modern teknolojisinden faydalanmalı. (Sahne, film, slayt, dekor, ses, kostüm ve ışıklandırmadan)

Kültürümüzün ve sanat anlayışımızın ağırlık bastığı bu oyunlar denenmeli. Eleştirilere açık cesur bir şekilde ele alınmalı ve sınanmalıdır. Bu çalışmalar zamanla modern halk operalarına dönüştürülmelidir.

Deneysel fiziğin öncülerinden Galile

EVREN ve YARADILIŞ 11

ABDULLAH RIZA ERGÜVEN
Stockholm Üniversitesi Öğretim Görevlisi

Doktor Theophraste Von Hohenbeim (Paracelsus, 1493-1541), insan, kısacası küçük evren incelenirse, büyük evrenin deöğrenilebileceğinibelirler. Doğayı inceleme bakımından önemli bu görüş.

Danimarkalı gökbilimci Tycho Brahe (1546-1601), yıldızlar üzerinde çalışmaları çok özgündü. Varını yoğunu ne varsa bu uğurda harcadı. En sonunda Öresund'daki Ven adasına Kral Fredrik II onu yerleştirdi ve gereken araçları da sağladı. Kral ölünce, Alman kralı onu Prag'a çağırdı. Kepler'le birlikte çalışmaya başladı. Ölümünden önce, topladığı belge ve gözlem araçlarını matematikçi Kepler'e bıraktı.

1572'de Tycho, Cassiopeia'nın kuzey batısında Venüs'ten daha parlak bir yıldız buldu, parlayıp sönen. Böyle bir olay ilk olarak Hipparchos'un başından geçmişti İ.Ö. 134'de.Tycho olayı çok titiz karşıladı. Oysa bu bir Nova'ydı. Öbürleri bu buğulu biçimi Tanrının kargışı olarak yorumlamıştı.

Güney İtalyalı Giordano Bruno (1548-1600), 1538 baharında Oxford'a gelir, çeşitli konuşmalar yapmak amacıyla. On beş yıl Avrupa'da dolaşır: Toulouse, Paris, Oxford, Wittenberg, Prağ bg. Durmadan düşüncelerini yazar.Yıldızların birer Güneş olduğunu, her birinin gezegenleri bulunduğunu, Evrenin sonsuz olduğunu söyler. İki sonsuz olamayacağınagöre Tanrıyla Evren bir ve aynı şeylerdir. Yaratılan bir şey yoktur. Olmakta olan bir şey vardır. Ne yaratan vardır ne de özgürce bir yaradılış! Evren—Tanrı açılarak ve yayılarak kendisi bireyleşmeden bireyleri oluşturur. Evren ne? Bir canlı yaratık! Sonsuz büyüklükte nasıl bulunuyorsa; bir parçacık otta, bir kum denesinde, bir karıncada öylece bütünüyle bulunur. Sonsuz gerçek olarak onun her yerde bulunması yüzündendoğadaher şey canlıdır. Gene bu yüzden doğada hiç bir şey yok olmaz. Ölüm, yaşamın değişmesinden başka bir şey değildir. Doğada bizlerin düşündüğü anlamda bir ölüm olamaz. Her şey sürekli olarak değişir. Bu değişme sonsuzdur. Değişme ve yenileşmeler sonsuza değin sürecektir. Evrende yalnız değiliz. Her yer, çevremiz yaşam dolu.

Nepael'in doğusunda Nola'da doğdu. Yaşam öyküsünde Bruno şöyle der: *"Çocukluğumda, Vezüv'ün yanındabittiğini sanıyordum evrenin". "Avrupa'yı gördüğüm zaman da evreni gördüğümü sanıyordum".* Vezüv'ün yeşillikler içinde olduğunu Monte Cicala'nın uzaktan maviler içinde iyice görünmediğini söyleyerek Bruno, insanın duyularının tanıklığına inanılmayacağını belirliyordu.

Papa Pius V. 1571'de 23 yaşındaki Giordano'yu Roma'ya çağırarak sanatını göstermesini ister. O da "Ars Memorutua" sını papaya okur. Bir psalmı anar İbranice'den de...

Giordano Bruno, tanrıbilimci (teolog) Nicaulaus de Cusa'nın De docta ignorantia'da (1444), evrenin orta beneğinin olmadığını, çünkü uzayın sınırsız olduğu düşüncesini anıyordu. Sonsuz bir çemberinse her yerde orta beneği (merkez noktası) vardır. Bize öyle geliyor ki Nicaulaus, Lucretius'u okumuş ve ondan esinlenmişti. Böylece sonsuzluk kavramı, Lucretius'dan Bruno'ya uzanmıştı.

Kendi erkinde sınırsız, sonsuz Tanrı, sonsuz evreni varatmış olmalı! Tanrı uzayı yarattı! Neden sınırlı yaratacaktı onu? Öbür dünyaları da yaratabilirdi, yarattı da!... Tanrı, yaratış sürecini neden durduracaktı? Yaratış, oluş kaynağından akmaktadır. Aralıksız olarak, geçmişte olduğu gibi gelecekte de...Evren sonsuz olmaktan başka olamaz! Evren, bütün bedeniyle yaşamaktadır—Vivit igitur totum murdi corpus.

Epikuros'la Kopernikus dizgesini birleştiren Bruno, durağan yıldızların birer Güneş, sayılarının sonsuz olduğunu, uydularının bulunduğunu ileri sürdü. Bütün varlıkbirlikçiler (pantheeiste'ler) gibi, o da özdeği tanrıyla birleştiriyordu. İşte burada dinle çatışıyordu Bruno! Dinsizlikle suçlandırılır, sekiz yıl suçlularevinde kalır.

Sözlerinden vazgeçmesi istenir. Buna yanıt olarak da: *"...Doğru bildiğim sözden dönemem"* der. Ölümü onaylanırken yargıçlara: *"...Benim, yargıyı dinlerken ürktüğümden çok, sizler bu yargıyı verirken korkuyorsunuz"* sözlerini söyler.

Ayaklarına zincir vurulur Bruno'nun. Gözlerine değin odun yığılır. Her yandan, birden tutuşturulur. Tanık Gaspard Scioppius, Bruno ölürken, o anda ne düşündüğünü şöyle anlatır: *"Mutsuz (Bruno), odun yığınlarının yalımında öldü. Bana öyle geliyor ki, varlığına inandığı öbür dünyaları anlatabilmesine artık izin verilmiştir".* Ve yargıcın sözlerini yineler Scioppius. Böylece 7 Şubat 1600 yılında yaşamı sona erer Bruno'nun, Roma'da Campo dei Fiori alanında! Bir yüz karası daha eklenmiş olur tarihe!

Ama büyür yeryüzünde insan düşünen, araştıran bin kez yansa da (Burdan Öte, s.50):

Ellerine değmek için
bu yamuk Evren
büyür sevgice
ağırlığını taşıyan
Bruno
odun ateşinde

Conflict between Religion and Science (1876) adlı yapıtın da Dr. Draper: *"...Roma'da, Saint Pierre Kilisesi'nin ortasında Bruno'nun heykeli dikileceği gün yaklaşmaktadır"* demişti. Bundan yirmi yıl sonra, Roma'da hem de yakıldığı yerde Bruno'nun heykeli dikildi (1894).

Deneysel Fiziğin öncülerinden Galileo Galilei (1564-1642)'ye göre gökyüzü, Güneş ve yıldızlar Kutsal Kitaplar'ın anlattığı gibi değildi. İlk olarak ırakgörürü (dürbün) kim buldu? Kesinlikle belli değil. Bilinene göre Hollandalı gözlükçü Lippershey bir raslantı sonucu bu düşünceyi elde etti. Oğlu gözlüklerle oynarken bir içbükey camla dışbükey camı yine raslantı sonucu yanyana tutup kilisenin tepesindeki tunç horoza bakınca, horozun yanına geliverdiğini gördü. Galile'nin bu olayı işittiği söylenir. Yaptığı ırakgörürle Ay'a bakınca Dünya'ya benzediğini, Ay'da da dağlar, tepeler olduğunu gördü. Güneşe bakınca da, Dünya'nın Güneş çevresinde döndüğünü anladı.

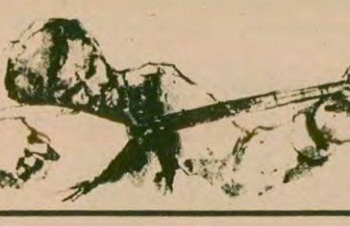

Halk ozanlarımız

Fikret Yarım

Metin Aktaş

FİKRET YARIM

Halk ozanlarımız köşesinde bugün de genç ozan arkadaşımız Fikret Yarım'ı tanıtıyoruz.

Ozanımız 1956 yılında Sivas ilinin Hafik ilçesi Demirci köyünde dünyaya gelmiş. Küçük yaşlarda ailesi ile birlikte İstanbul'a göçedip hayata atılmış. Bir taraftan öğrenimine devam ederken bir taraftan da ekmek parası için uğraş vermeye başlamış. Liseyi bitirip üniversiteye giremeyince kendisine meslek olarak garsonluğu seçmiş. İnter, Etap, Büyük Tarabya gibi büyük otellerde garsonluk yapmış. Bu arada turizm işkolunda ilk büyük direnişlerden olan İnter direnişine aktif olarak katılmış ve revizyonizmin işçi sınıfına ihanetini yaşamış, bu 45 günlük direnişte. Askerlik görevini yapıp gelen Fikret yaşamını yine garsonlukla sürdürüyor.

Fikret ilk şiirlerine lise çağlarında başlamış. İlk önceleri devrimci bir bakış açısı olmadığı halde toplumsal konuları işlemiş şiirlerinde. Yine bu yıllarda yazdığı bir şiirle okuldaki bir yarışmada üçüncülük ödülü almış. Fikret sorularımızı şöyle yanıtladı;

Soru: Şiirlerinde nelerden ilham alıyorsun?

Yanıt: Halkın sorunları şiirlerime kaynak oldu diyebilirim. Köy kökenli bir aileden gelmemden dolayı onların yaşamları, onların doğa ile mücadelesi beni etkiledi. Yine insanlarımızın kentlerde de yaşam için karşılaştığı zorluklar beni duygulandırıyor. İnsanlar etkilendiği olayları çeşitli şekillerde dile getirirler ben de halkın yaşam mücadelesinden edindiğim duygularımı şiirle anlatmaya çalışıyorum.

Soru: Sizce devrimci mücadelede ozanlara, şairlere düşen görev nedir?

Yanıt: Bence ozanlar şairler sadece düzeni, toplumun bozukluklarını söylemek sergilemekle yetinmemelidirler. Şiirlerinde, türkülerinde halka yol gösteren, dostunu düşmanını ayırmasına yardım edecek, dünyadaki gelişmeleri gösterecek konuları işlemeliler. Ozanlarımız, şairlerimiz ilkönce halkın öğrencisi olmayı bilmeliler, sonra halktan öğrendiklerini yine halka vermeliler. Dünya halklarının mücadelesini izleyip bunu yansıtmalıdırlar.

Fikret şiirlerini de genellikle dörtlükler halinde yazıyor. Bunu halk edebiyatından ve halk şairlerinden etkilenmesine bağlıyor. Serbest vezinde de denemeleri var. Aşağıda Fikret'in şiirlerinden örnekler sunuyoruz.

Ozanımız bugünün karanlığına karşı ve bu karanlığın aşılması için halkın birliğini savunarak şöyle sesleniyor:

YARINLARA DOĞRU

Yürü ey hemşerim bakma ardına
Karanlık bürüdü geçtiğin yerleri
Uyma bozguncunun kötü lafına
Kesme sana uzanan dost elleri.

***

Üzülme senindir mutlu yarınlar
Dağılacak güneşi kapatan bulutlar
Seninle sökecek pembe şafaklar
Kirletme istikbalin denizlerini

***

Sana göredir, korkma yenilikten
Uzak dur bozgundan ikilikten
Kuvvet doğar birlik beraberlikten
Yıkamaz kimse sağlam temelleri

***

Senin için doğacak güzel günler
Özgürlük rüzgarıyla büyüyecek yüzler
Her zamankinden daha güçlüyüz bizler
Kapatma gerçeklere gözlerini

12 Mart karanlığının ardından 1975'lerde yükselen halk hareketini coşkuyla karşılayarak duygularını şu dizelerle dile getiriyor.

UYANIYOR

Uyanıyor uyanıyor
Bütüm halkım uyanıyor
Edirne'den Ardahan'a
Siperlere dayanıyor

***

İşçi-köylü hep elele
Koşuyorlar cephelere
Karanlıklar ak günlere
Beyaz beyaz uzanıyor

***

Sınıfsız toplum düzeni
Emekçinin tek özlemi
Karayağız beyaz tenli
Yarınlara güveniyor

***

Durduramaz kimse onu
Yaklaştı düzenin sonu
Kirli yırtık kara donu
Koca koca yamanıyor

***

Kadın erkek hep yan yana
Koman haini vatana
Son verelim bu talana
Öfke kında bileniyor.

Fikret bağımsızlık düşmanlarına, dikta heveslilerine sömürücülere karşı ise halkın duygularını "Halk Biliyor" şiiriyle ifade ediyor:

HALK BİLİYOR

Bu vatana kastedeni
Fakir halkı sömüreni
Destursuz bağa gireni
Halk biliyor halk biliyor

***

Vatan kutsal toprağında
Zümrüt ova mor bağında
Şu güzel Anadolumda
Pay alanı halk biliyor

***

Kimse örtmesin yüzünü
Mertçe söylesin sözünü
Gecesini gündüzünü
Karartanı halk biliyor

***

Halk biliyor, halk bilecek
Bu zulüm bir gün dinecek
Halkım iktidar olacak
Halk gülüyor halk gülüyor

Yoz emperyalist burjuva kültürünü reddederek devrimci kültürün yaratılması için halk kültürüne sarılmak gerektiğini belirtiyor. Ozanımız halk kültürü için şunları söylüyor:

SARIL KARDAŞ SARIL

İyiyi kötüyü halkından öğren
İyiye saygı duy kötüye diren
Bize gerçek sınıf bilinci veren
Sarıl kardaş sarıl halk kültürüne

***

Yoz emperyalist burjuva kültürü
İster ki hep devam etsin sömürü
Dilsize dil olup gördürür körü
Sarıl kardaş sarıl halk kültürüne

***

Yıllardır düzene kol eyler bizi
Ağaya patrona kul eyler bizi
Kurmak için kendi düzenimizi
Sarıl kardaş sarıl halk kültürüne

***

Kader der çıkarır her şeyi karşına
Kaderle patron ağa olur başına
Selam olsun proleter kültür savaşına
Sarıl kardaş sarıl halk kültürüne.

SIIRT'TE MAHALLİ BAYRAMLAR

Yörede bu bayramlar halkın sevgi ve aşkla birbirlerine bağlanmalarını, birbirlerini sevgi ve saygı ile anmalarını sağlar. Folklorumuzun güzel örneklerinden birkaçını Siirt yöresinden sunuyorum.

CİGOR: Şubat ayında kutlanır. Mağara, yayla çevresinde ve tepelerde yemekli sazlı sözlü bir toplantıdır. Çoluklu çocuklu herkesin katıldığı bu bayramda türküler söylenir, davul zurna çalınır, oyunlar oynanır.

YUMURTA BAYRAMI: Mayıs ayında kutlanır. Bu bayramda, nişanlı kızların evine damat evi tarafından yumurta hediye edilir. Damat evinin gücüne göre elli, yüz yumurta çeşitli renklerde boyanır ve hediye edilir.

ŞİHİRLER: Şihir Türkçe'de sergi anlamında kullanılır. Şihirler Mayıs ve Temmuz ayında geçer. Sergi ve panel şeklinde kullanılır. Şihirler türbe yakınlarında icra edilir. Halk yetiştirdiği en güzel mahsulleri şihirlerde sergiler ve birbirleriyle yarış eder.

Aydınlık

Kurucusu ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı 1921

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

ÇEK MUHALEFETİNİN ÖNDERLERİNDEN MLYNAR'LA GÖRÜŞME -1

YAVUZ ÇEKİRGE

Tutuklama gerekçelerinden biri de

"Brejnev'e hakaret"

«Bugün ülke içinde 150 yazarın kitap yazması yasaklanmıştır. Kitap yayını kısılmıştır. Bugün Kanada'da Çekçe basılan kitapların sayısı Çekoslovakya'dakinin iki katıdır»

«Şimdiye kadar tutuklanan Yasa 77 hareketinden insanların duruşmaları gizli yapıldı»

«İşgalden sonra 6 bin kişiyi tutukladılar.

«Polonya'daki hareket bize göre daha geniş çaplı. Çek hareketi daha çok aydınlar içinde, Polonya'da ise tabanda gelişen, hızla büyüyen bir hareket var»

SOVYETLER Birliği'nin 21 Ağustos 1968 yılında Çekoslovakya'yı işgal etmesine kadar Çekoslovakya Komünist Partisi Merkez Komitesi Sekreterliği görevini yapan ZDENEK MLYNAR'la Stockholm'de görüştüm.

Mlynar, İsveç İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun çağrılısı olarak bir dizi konferans vermek üzere Stockholm'e gelmişti. Her yıl düzenlenen protesto mitinginde de bir konuşma yapacaktı.

Polonya'daki işçi direnişlerinin daha geniş bir işçi kitlesine yayıldığı günlerde Mlynar'ın ziyaretini daha da önemli kılıyordu.

Mlynar'la basın toplantısı yapacağı İsveç İşçi Sendikaları binasında görüştük. Bina gazetecilerle doluydu. Televizyon kameraları, son model fotoğraf makinaları hazır, basın toplantısının açılması bekleniyor. Mlynar salona giriyor. Mlynar, uzun boylu, kır saçlı ve zayıf... 16 yaşında Çek Komünist Partisine girmiş. Moskova'da hukuk tahsilinden sonra Prag'ın en gözde savcılarından olmuş... Mlynar, 1956 yılında İçişleri Bakanr Bilak'ın haksız yere bir memuru işinden çıkarması üzerine düzenlenen protesto hareketi içinde yer aldığı için görevinden alınarak Çekoslovakya Bilim Akademisinde bir göreve atanmış. 1964 yılına kadar bu görevde kaldıktan sonra Komünist Partisi Merkez Komitesi Hukuk Masası Sekreterliği görevine getirilmiş. 1968 yılı başında da Merkez Komitesi Sekreterliğine seçilmiş. En yakın çalışma arkadaşı DUBÇEK. 'Prag Baharı' reform hareketinin kuramcılarından biri olan Mlynar, işgalden sonra yaka paça Moskova'ya götürülenler arasında. Diğer Merkez Komitesi üyeleriyle birlikte Moskova protokolünü imzalamış. Anılarını topladığı 'NAHTFROST' adlı kitapta Çekoslovakya tragedyasını anlatıyor. Bu kitabın bir bölümü 4 Kasım 1979 tarihli Aydınlık gazetesinde yayınlanmıştı.

Zdenek Mlynar, artık kendi ülkesinde barınamadığı için Avusturya'da oturuyor. Ülkesinin kaderini bir zamanlar elinde tutmuş ve bunun büyük sorumluluğunu taşımış bir politikacı, şimdi Rus tankları karşısındaki yenilgiyi galibiyete çevirmek için YASA 77 ve diğer muhalefet aydınlarıyla başlattıkları çalışmaların içinde. Mlynar'ın sağ tarafında 1968 yılına kadar Çekoslovakya Radyo Müdürü görevi yapan ZDENEK HEJZLAR oturuyor. Hejzlar, Çekoslovakya dışında birçok dilde yayınlanan LİSTY dergisinin Yazıişleri Müdürü.

Basın toplantısı başladıktan sonra gazetecilerin sorularının genellikle Polonya'daki işçi hareketleri üzerinde yoğunlaştığını Mlynar'ın da bu soruları istekle cevapladığını izliyorum. Basın toplantısı bittikten sonra Mlynar'a bir Türk gazetecisi olduğumu ve eğer vakti varsa bir iki soru yöneltmek istediğimi söylüyorum. Mlynar, gülümseyerek yerinden kalkıyor, memnuniyetle sorularımı cevaplamak istediğini söylüyor ve yer gösteriyor. Toplantıyı düzenleyenlerin protestolarına aldırmayarak sorularımı cevaplıyor. Mlynar'ın vakti çok sınırlı. Bana gösterdiği yakınlığı bütün Aydınlık okuyucularına gösterilmiş bir yakınlık olarak nitelendireceğimi söylüyorum. Seviniyor. 1968 yıllarının Çekoslovakyasının ikinci güçlü adamı Zdenek Mlynar'la konuşmamıza başlıyoruz.

ÇEK VE POLONYA MUHALEFETİ EL ELE

SORU: Çekoslovakya muhalefet hareketiyle Polonya KOR (Toplumsal Öz Savunma Komitesi) hareketi arasında ilişkiler veya dayanışma var mı?

Mlynar: YASA 77 ve KOR sözcüleri arasında belirli ilişkilervar. Sınır bölgelerde düzensiz olarak yapılan toplantılarda ortak çalışma yöntemleri üzerinde tartışmalar yapılıyor. Örneğin kitap yayını, ortak bildiri yayınlama ve diğer Doğu Avrupa muhalefet hareketleriyle ilişki kurma, Batı Avrupa'daki demokratik örgütlerle güçbirliği yapma konuları, her iki örgütün ele aldığı konular oluyor. Ama, şunu da belirtmek isterim ki bugün Polonya'daki muhalefet hareketi Çekoslovakya'yla karşılaştırıldığında Polonya'daki hareketin daha geniş çaplı olduğunu görüyoruz. Çekoslovakya'daki hareket daha çok aydınlar arasında örgütlüdür. Polonya'da ise grevlerden de anlaşıldığı gibi tabanda gelişen ve hızla büyüyen daha geniş çaplı bir hareket sözkonusudur.

BREJNEV'E KÜFÜR ETMEK YASAK

Soru: YASA 77 sözcüleri sık sık tutuklanıyor. Tutuklamalar sırasında ne gibi gerekçeler gösteriyorlar?

Mlynar: Hukuksal açıdan Anayasanın belirli maddelerini kullanarak tutuklamaları gerçekleştiriyorlar. Örneğin, 'Devlet büyüklerine hakaret' 'Komşu ülkeler önderliğine hakaret', 'Devletin çıkarlarını tehlikeye düşüren açıklamalarda bulunmak', 'Rejimin aleyhine etkinlik göstermek', 'Huzuru bozacak eylemlerde bulunmak' gibi maddeleri kullanarak tutuklamaları gerçekleştiriyorlar. Bu maddeleri istedikleri gibi kullanıyorlar. İşgalden sonra birçok insanı birahanelerde konuşurken Brejnev'e küfür ettiği gerekçesiyle tutukladılar ve 3-6 ay arasında hapis cezasına çarptırdılar. Brejnev'e küfür etmenin cezası bu kadar ağırdır Çekoslovakya'da. 1968 sonrası bu hareket maddelerine dayalı olarak 6000 kişiyi tutukladılar. Böylelikle bir sindirme hareketine başladılar ve başarılı oldular. Kimse ağzını açamaz oldu. YASA 77 sözcülerinin tutuklanmaları da yurt dışında yayınlanan bildiri ve raporlar göz önüne alınarak "devletin çıkarlarının tehlikeye düşürülmesi' maddesine dayalı olarak yapılmıştır

KENDİ ÜLKELERİNDE KİTAP YAYINLAYAMAYAN 150 YAZAR

Soru: Epeyce şiir, kitap da yasakladılar. Bunların miktarı hakkında bilgi verebilir misiniz?

Mlynar: Bugün ülke içinde yayınlanmaları yasak olan 150 yazar vardır. Çekoslovakya'nın nüfusunun 15 milyon olduğu düşünülürse bu sayının oldukça yüksek olduğu anlaşılır. Kitap yayını geniş çapta kısıtlanmıştır. Bugün Kanada'da Çekoslovakya'da basılan Çekçe kitapların iki katı kadar yapıt yayınlanmaktadır. Düşünebiliyor musunuz?

Sekiz dilde yayın yapan sosyalist dergi LİSTY yurt dışında basılarak kaçak olarak içeri sokulmaktadır. 30-40 bin abonesi olan bir dergidir bu. Bu yayınları evlerinde bulunduranlar da tutuklanıyor. Şimdiye kadar tutuklanan YASA 77 sözcülerinin duruşmalarına da hiç kimseyi sokmadılar. Bir sindirme hareketi olarak değerlendirebiliriz tutuklamaları.

Yarın: Avrupa Komünizmi Çare mi?

80'li yıllarda Sovyet ekonomisini ciddi güçlükler bekliyor

Batı teknolojisine dayanan projeler ertelendi

Önümüzdeki 10 yılda Sovyetlerde çalışan insan sayısı önemli ölçüde düşecek

DIŞ HABERLER SERVİSİ

SOVYET ekonomisi ciddi zorluklar içindeyken, Afganistan'ın işgali nedeniyle Batının da yaptırım uygulaması, bu ülkenin ekonomisini iyiden iyiye çıkmaza soktu. Sovyetler Birliği'nde et ve süt üretiminin yaptırımlardan önemli ölçüde etkilendiği gözlenirken, Moskova yönetimi, Batı teknolojisine dayanan bazı projeleri durdurmak zorunda kaldı.

TEKNOLOJİ İTHALİ KOLAY DEĞİL

ABD'nin özellikle üstün teknoloji konusunda ambargo uygulaması Sovyetlerin çeşitli sektörlerini önemli ölçüde etkiledi. Ancak bu konuda bir tahmin yürütmek zor. Kosigin, Comecon'un 34. Dönem toplantısında Batının uyguladığı ambargonun birçok projenin askoya alınmasına sebep olduğunu ve zorunlu olarak planda bazı düzenlemelere gidildiğini açıkladı. Dış ticaretle ilgili siyasetin ilerde bu yüzden gözden geçirileceğini de söyleyen Kosigin, Sovyetler Birliği'nin önümüzdeki yıllar içinde teknoloji ithal etme konusunda daha zorluklarla karşılaşacağını belirtti. Merkez Komitesi toplantısında da Brejnev'in dış ticaretle ilgili siyasetin ve özellikle teknoloji ithali meselesinin gözden geçirilmesini istediği biliniyor. Ancak bu konuda Sovyetlerin Batıdan üstün teknoloji ithal etmesi gittikçe güçleşiyor.

MİLLİ GELİR EN DÜŞÜK DÜZEYDE

Batının Afganistan'ın işgali nedeniyle Sovyetlere uyguladığı ekonomik tedbirler tam da Sovyet ekonomisinin önemli güçlüklerle karşıkarşıya olduğu bir döneme rastladı. Sovyetler Birliği'nde 1979 yılında sanayi üretimi, yüzde 5.7'lik artık öngören plana rağmen, ancak yüzde 3,4 oranında arttı. Milli gelir, İkinci Dünya Savaşından bu yana en düşük düzeye indi ve ancak yüzde 2'den az bir artış kaydetti.

Ekonomiyi olumsuz yönde etkileyen nedenlerden birisi, sanayi ve ulaşımı engelleyen, 1978 1979 yılının sert kış ayları oldu. Çelik ve kimyevi maddeler, kağıt hamuru ve kağıt sanayileri hedefledikleri üretim projelerinin çok altına düştüler. Kömür ve elektrik üretimi de bu durumdan etkilendi. Tarım donma ve sellerden zarar gördü. 1979 yılında tahıl hasadı 179 milyon tonda kaldı. (Bu rakam 1978 yılında rekor sayılabilecek bir hasatla 237 milyon tondu.)

PETROL YETERSİZLİĞİ ENDİŞESİ

Sovyet yetkilileri, Batının, Sovyet petrol üretiminin şu an zirvede olduğu ve kısa bir süre sonra düşeceği konusundaki tahminlerini reddederken, akaryakıt ve enerji üretimini garanti altına almak için emek gücüne ve ileri teknolojiye dayanan büyük yatırımlar yapıyorlar.

Bu arada Sovyetler, Doğu Avrupanın giderek artan doğal gaz ve petrol taleplerini karşılama yönünde verdikleri sözlerden de büyük ölçüde vazgeçtiler. Önümüzdeki birkaç yıl içinde, Sovyetler Birliği'nin Batıya ihraç ettiği petrol miktarının da büyük düşüşler göstermesi kaçınılmaz olarak görülüyor. Moskova'nın şu an da döviz gelirinin yarısını petrol ithalinden sağladığı düşünülürse bu düşmenin Sovyet ekonomisi üzerinde çok yönlü etkiler yaratacağı söylenebilir.

İŞGÜCÜ SIKINTISI

Sovyetler Birliği, işgücü yönünden de zor bir döneme girdi. Çalışan insan nüfusu 1970'lerde yüzde 1,6 artış gösterirken, 80'li yıllarda bu oranın ancak yüzde 0,3 olması bekleniyor. Şu an doğum oranının en yüksek olduğu yerler, Orta Asya ve Azerbaycan, Gürcistan ve Ermenistan'ı içine alan Güney Kafkaslar Cumhuriyetleridir. Bu bölgeler ise, ağır sanayinin gelişmediği, hammadde kaynaklarının yetersiz olduğu ve çalışan insan sayısının genellikle düşük olduğu yerler. Bu bölgelerde sanayiyi geliştirmek pekçok açıdan olanaksız. Bunun için her şeyden önce çok büyük yatırımlar gerekiyor.

Öte yandan 1980'lerde, ülkenin Batısında da, işgücünde bir azalma bekleniyor.

80'Lİ YILLAR MOSKOVA İÇİN GÜÇLÜKLERLE DOLU

Sovyetler Birliği'nde, tüketici, yıllardır daha iyi yaşam koşulları vaadleriyle oyalandı ve bu 70'li yıllarda bir ölçüde gerçekleşti. Ancak içinde bulunduğumuz 10 yılda, tüketici, artan enerji, ağır sanayi ve tarım yatırımları arasında daha çok kemerleri sıkmaya zorlanacak. Sovyet sanayi ve tarımının insanları tatmin edecek durumda olmadığı her geçen gün daha bariz bir şekilde ortaya çıkıyor.

Dünya hegemonya amacının zorunlu bir sonucu olarak sürekli silahlanan ve milli gelirden askeri harcamalara arttırılan payı artıran Sovyetlerde önümüzdeki yıllarda milli gelirde askeri harcamalar lehine azalmanın sürmesi bekleniyor. Bu durumda halkın ihtiyaçlarının karşılanması bir yana sıkıntılar da daha artacak. Bu ise bazı malların yokluğu, daha uzayan kuyruklar, fiyat artışları ve buna karşılık ücretlerin azalması veya donması demek.

Öte yandan ABD'nin de Sovyetler Birliği'nin karşı karşıya bulunduğu ekonomik güçlüklere rağmen savunma harcamalarını önemli ölçüde artırmaya devam edeceğini hesapladığı bildiriliyor. Bilindiği gibi Sovyetlerin savunma harcamaları ABD'nin askeri harcamalarını yüzde 30 oranında geçmiş bulunuyor.

Sonuç olarak, Batı'nın Sovyetler'e ekonomik tedbirler uygulamaması halinde bile, önümüzdeki 10 yılın, Kremlin için ciddi ekonomik zorluklarla dolu olacağını gösteriyor. Tüm bunların üstüne Batı'nın yaptırımları da eklenince mal ve teknoloji ihracında kime dayanacakları sorusu, Moskova yönetiminin çaresiz ve zor durumunu gözler önüne seriyor.

Çin ihracatı artıracak hedeflere yöneliyor

Çin Dış Ticaret dergisinin eylül sayısında yayınlanan ve Çin'in gelecek yıllardaki ekonomik hedeflerini açıklayan yazının ikinci ve son bölümünü yayınlıyoruz.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ÜÇÜNCÜSÜ, enerji kaynaklarının araştırılmasına, geliştirilmesine ve nakliyesine öncelik tanınmalıdır. Kömür, petrol ve diğer enerji maddeleri Çin'in ekonomik büyümesi için temeldir. Çin önümüzdeki on yılda, enerji kaynaklarının geliştirilmesine ve rasyonel bir biçimde kullanılmasına büyük önem verecektir. Çin büyük kömür yataklarına ve su enerjisi kaynaklarına sahiptir. Çin hem karada hem de Bohai Körfezinde, Sarı Denizde ve Güney Denizinde petrol aramaktadır. Bu on yıl içinde, Çin ekonomik büyümesine ve ülkenin mali gücüne uygun olarak bir yandan kömür ve petrol arama faaliyetini hızlandıracak öte yandan daha fazla petrol ve kömür ihraç edilebilmesi amacıyla bunların daha akılcı bir şekilde tüketilmesi için çaba harcayacaktır. Aynı şekilde ulaşım ve haberleşmenin, posta ve telekomünikasyonun geliştirilmesi için gayret sarfedilmelidir.

Dördüncüsü mevcut işletmeler geliştirilmelidir. Şu anda Çin'de 380 bin sanayi ve ulaştırma işletmesi vardır. Bunların bazıları günün şartlarına uygundur, bazıları teknik değişikliklere ihtiyaç göstermektedir. Ama çoğunluğun malzemesi iyi değildir ve geri üretim tekniğiyle çalışmaktadırlar. Bunları modernleştirmek için bir program gereklidir. Elbette yeni modern işletmelerin kurulması ihmal edilmeyecektir ama mevcut işletmeleri günün şartlarına uydurmak hem daha az masraflı olmaktadır, hem de daha çabuk sonuç alınmaktadır. Eski işletmelerin modernleştirilmesi Çin'in şartlarına uygundur. Önümüzdeki on yıl içinde ekonomik inşa teknik dönüşüm şeklinde olacaktır.

İHRACATA YÖNELİK ÜRETİM

BEŞİNCİSİ, Çin'in ekonomik büyümesini ve teknik reformu geliştirecek şekilde yabancı ülkelerle ekonomik ve teknik değişim sürdürülmelidir. Kaliteyi iyileştirerek, ambalajı güzelleştirerek ve çeşitleri artırarak ihracaatı artırmak ve uluslararası pazarın taleplerini karşılamak önemlidir. Daha fazla ihracaat, daha fazla ithalat anlamına gelir. Çin gerek teçhizat, gerekse de mal ithal etmeye devam edecektir, bunun için ileri teknolojiye ve üretim tekniklerine, ayrıca ortak yatırımlar yoluyla üretimin ve teknik düzeyin artırılmasına özel önem verilecektir. Çin, ödeme şekline, özümleme olanağına ve kullanım değerine göre yabancı sermaye almaya devam edecektir. Yabancı sermaye ve teknoloji yalnızca üretim kapasitesini ve ihracat için üretimi artırmak amacıyla kullanılacaktır.

Altıncısı, bilimsel araştırma ve eğitim çalışması etkili bir biçimde yaygınlaştırılmalıdır. Çin'in amacı modernleşmenin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde 80'li ve 90'lı yıllarda modern bilime ve modern işletme bilgisine sahip yeterli kadro yetiştirmektir.

Yedincisi, halkın yaşama düzeyi yükseltilmelidir. Köylük bölgelerin geliri, tarımı geliştirerek, ekonomiyi çeşitlendirerek ve tarım ürünlerinin fiyatlarını artırarak yükseltilecektir. Bu köylülerle işçiler arasındaki gelir farklılığını adım adım daraltacaktır. Çin hem şimdi hem de gelecekte kent ve köylerdeki sağlam insanlar için iş sağlamaya çalışacaktır. İşçilerin ücretlerini giderek artırmak için çaba harcanacaktır. Konut ve kamu hizmetlerinin inşasına daha büyük önem verilecektir.

KATI YÖNETİM YUMUŞATILACAK

SEKİZİNCİSİ, ekonomik yönetim yeniden inşa edilmelidir. Bu reformun özü, birleşik devlet planı altında, işletmelere daha fazla özerklik verilmesi ve pazar koordinasyondan daha fazla yararlanılmasıdır. Mevcut katı yönetim, bir yandan planlı ulusal ekonomiyi korurken, öte yandan işletmelerin ve üreticilerin coşkusunu ve insiyatifini artırmak için daha esnek bir hale getirilecektir.

Çin ekonomisi 80 yıllarında pek çok karmaşık ve güç görevle karşı karşıyadır. Amaç, ekonominin sağlıklı bir biçimde gelişmesi ve 90'lı yıllar, hatta daha da ötesi için sağlam bir temel oluşturulmasıdır. Fon, bilimsel teknoloji ve yönetim sorunlarıyla karşılaşılacaktır. Parti, hükümet ve halk bunları biliyor ve güvenlidir.

Bu güven köklüdür. Birincisi, yıllar süren kargaşadan sonra ülkede barış ve düzen hakimdir. Bu, halkın muazzam çabaları sonunda sağlanmıştır ve halk bu durumun korunmasının ve geliştirilmesinin önemini kavramaktadır. Parti ve hükümet halkın istekleri uyarınca bu durumun sürdürülmesi için adımlar atmıştır veekonomininhızlı gelişmesi için toplumsal ve siyasi şartları sağlamıştır. Bir başka nokta ise, tüm ülke öylesine tek yürek halinde modernleşme yanlısıdır ki, tüm çalışma, bu denektaşına göre değerlendirilmektedir. Tüm ulusun çabasıyla ekonomi mutlaka gelişecektir.

31 yıl sonra, Çin ekonomik çalışmayı hataları tekrarlamadan sağlıklı bir biçimde geliştirmek için yeterli maddi temele ve deneye sahiptir. Bu temel şartların yanısıra, uygun bir uluslararası ortam, Çin'in ekonomisinin 80'li yıllarda düzgün bir biçimde gelişmesini ve modernleşme için sağlam bir temel yaratılmasını sağlayacaktır.

BİTTİ

Televizyonda Bugün

10.00 ÇOCUKLAR IÇIN

Programda ikinci uluslararası 23 Nisan Çocuk Şenliğine katılan Yugolavya-Belgrad Pionerler evi dans ve ritm topluluğu ekrana gelecek.

10.25 PAZAR SINEMASI

KUTSAL HAREKAT

12.00 KAPANIŞ

17.00 HEIDI

17.30 TV'DE SINEMA

Kükreyen Fare

18.55 HAFTANIN ŞARKISI

Programda İstanbul Radyosu Çocuk Korosu söz ve müziği Ekrem Zeki Ün'e ait olan "Karadeniz Türküsü" adlı şarkıyı seslendirecek.

19.00 TAŞ DEVRI

1925 SPOR

20.30 HABERLER

21.20 DALLAS

Sürekli filmin "Doğum Günü Armağanı" adlı bölümü yayınlanacak.

22.10 TÜRK HALK MÜZIĞI

Erzurum Radyosu sanatçılarından Mehmet Çalmaşır ekrana gelecek.

22.30 SAINT'IN DÖNÜŞÜ

Sürekli filmin "Venedik'te Duello" adlı bölümü yayınlanacak.

23.15 HABERLER

TV Haber Yorum Magazin

Jean Seberg

Peter Sellers

17.30

TV'de Sinema

Kaçırılmayacak bir film

KÜKREYEN FARE

Yönetmen: Jack Arnold
Oyuncular: Peter Sellers, Jean Seberg
Yapım Yılı: 1958

İkinci Dünya Savaşı sonrası Amerika'nın küçük ülkeleri yardımı ile alay eden "Kükreyen Fare'nin bu televizyonda ikinci kez gösterilişi oluyor. Eğer izlemediyseniz Peter Sellers ve Jean Sebers gibi önemli oyuncuların rol aldığı bu güzel komediyi kaçırmayın deriz.

KONUSU

Avrupanın bir yerinde birkaç dönüm bağda çıkardığı kaliteli şarabı ihraç ederek geçinen küçücük bir prenslik ekonomik bunalıma düşünce becerikli başbakanı Amerika'ya savaş ilen edilmesini önerir. Prenslik savaşı kaybedince Amerika diğer ülkelere yaptığı gibi küçük prenslikten de yardımını esirgemeyerek kalkındıracaktır. Ancak Amerika küçük prensliğin savaş ilanını kabul etmez. Zor durumda kalan başbakan on-onbeş kadar askerini toplayıp bir yelkenli ile New-York'a gelir. O gün alarm uygulaması yapılmaktadır şansına. Karşı çıkan olmayınca minik ordu New-York'u işgal etmiş olur. Hesapta bu yoktur. Küçük Prenslik şimdi ne yapacaktır?

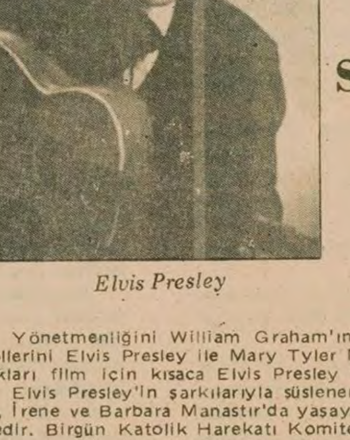

Elvis Presley

10.25

Pazar Sineması

Kutsal Harekat

Yönetmenliğini William Graham'ın yaptığı başlıca rollerini Elvis Presley ile Mary Tyler Moore'in paylaştıkları film için kısaca Elvis Presley filmi diyebiliriz.

Elvis Presley'in şarkılarıyla süslenen filmde Michalle, İrene ve Barbara Manastır'da yaşayan üç güzel rahibedir. Birgün Katolik Harekatı Komitesince mezheplerini yaymak için Washington sokağına gönderilirler. Ancak çevrenin dikkatini çekmemek için onlar gibi davranmak zorundadırlar. Doktor John (Elvis Presley)'in yanında hemşire olarak çalışmaya başlarlar. Mezheplerinin propagandasını yapmak yerine doktorun propagandasının etkisinde kalırlar.

Radyoda neler var?

TRT-1

09.15 Tatil Sabahı, 11.05 Radyo Tiyatrosunda Ruhlar, 20.00 Tarla Dönüşü, 21.30 Spor Dergisi, 23.15 Stüdyo Kayıtlarından

TRT-2

07.45 Türkler, 9.40 Sevgi Üstüne, 10.00 Çocuğun Dünyası, 12.00 Can Etili'den Türküler, 14.00 Öykülerin Dili, 15.00 Açıkoturum, 16.00 Çağdaş Türk Sanat Müziği, 16.30 Klasik Koro,

TRT-3

12.30 Ünlü Yorumcular, 14.00 Müzik Başlasın Perde Açılsın, 16.30 Çağlar Boyu Üfleme Çalgılar ve Müzik 21.30 Deneysel Müzik, 23.30 Pazar Konseri.